

174.1
น. 221 T
ร. 6

การใช้สถานการณ์จำลองและเทคนิคแม่แบบในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม

ด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนอนุบาลราชบุรี

ปริญญานิพนธ์

ของ

บริษัท ศรีเพชรพัฒนา

18 S.A. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของวิชาการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

เมษายน 2539

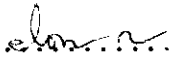
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

B. 02709

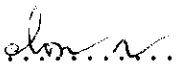
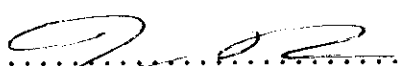
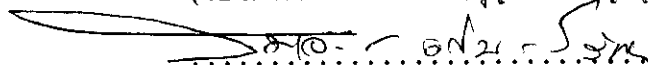
เลขที่

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.... ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.พองพรรณ เกิดพิทักษ์)
.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์)

คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.พองพรรณ เกิดพิทักษ์)
.... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์)
.... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่ม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมเจตน์ อภิเมษรักษา)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยูภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10.. เดือน ..เมษายน.. พ.ศ. 2539

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้โดยได้รับความกรุณาและความช่วยเหลือจาก
ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภูญาอนุรัตน์พงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเจตน์ อภิวัฒน์รักษา
อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ ข้อเสนอแนะตลอดจนแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่กรุณา
ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำในการทบทวนครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สมัย จุลศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลราชบุรี
คณะอาจารย์ในสายชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาล
ราชบุรี ที่กรุณาให้ความสะดวกในการดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สมศักดิ์ มณีโชติ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาวัง คณะครู
โรงเรียนวัดเขาวัง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเขาวัง ที่ให้ความร่วมมือใน
การนำเครื่องมือไปทดลองใช้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์รุ่ง อาจนาเสียว ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 3
(วัดเทพอาวาส) และอาจารย์จริยา ศรีเพชรพัฒน์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในการนำนักเรียน
มาถ่ายทำภาพสไลด์ และภาพวีดิทัศน์

ขอขอบคุณ คุณมาณี จิยะพานิชกุล คุณณณมล บุญนำ และเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคน
ที่มีส่วนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยจนกระทั่งปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ท้ายสุดขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ผู้เป็นที่เคารพรักอย่างยิ่งที่ทำให้กำลังใจโดยตลอด

บริรักษ์ ศรีเพชรพัฒน์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	5
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	10
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี	20
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง	27
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ	33
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	38
วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ	38
แบบแผนการทดลอง	43

การดำเนินการทดลอง	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	53
บทย่อ	53
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	53
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	53
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	54
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	54
การดำเนินการทดลอง	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	55
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	56
อภิปรายผล	56
ข้อเสนอแนะ	59
บรรณานุกรม	61
ภาคผนวก	69
ภาคผนวก ก	70
ภาคผนวก ข	82
ประวัติผู้วิจัย	243

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ลำดับชั้นของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก	19
2	แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Group Pretest-Posttest Design	43
3	เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนการทดลอง	49
4	เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง	50
5	เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ	51
6	เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ	52
7	แสดงคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง	78
8	แสดงคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ	79
9	แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เป็นรายข้อ	80

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาประเทศ ให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับอาณานิคมประเทศ ในการที่จะพัฒนาประเทศให้ดำเนินไปอย่าง มีคุณภาพเพียงใดนั้น ต้องขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชากรในประเทศนั้นเป็นสำคัญ ดังนั้น ในการพัฒนา ประเทศสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือ การพัฒนากำลังคน เพราะนับเป็นกลไกขั้นแรกที่จะนำไปสู่การพัฒนา สิ่งต่าง ๆ ฉะนั้นการจัดการศึกษาและการให้ความรู้แก่ประชากรนับว่ามีความสำคัญมาก เพราะถ้า คนมีความรู้ดี การปฏิบัติหน้าที่การงานก็มีโอกาสประสบความสำเร็จสูง แต่สิ่งสำคัญที่คนจะขาด เสียมิได้โดยจะต้องมีความรู้คู่ไปกับการศึกษา คือ คุณธรรมและจริยธรรม เพราะถ้าในสังคมขาด คุณธรรมและจริยธรรมแล้ว สังคมนั้นจะขาดความสงบสุข ดังที่ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2530 : คานา) กล่าวว่า การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน โดยเฉพาะ สังคมที่มีระบบการแข่งขันสูง ซึ่งระบบการแข่งขันนี้ มีผลทำให้คนขาดคุณธรรมและจริยธรรมที่สำคัญไป อย่างมาก ฉะนั้นการพัฒนาค่านิยมที่สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง มีการแข่งขันกัน จึงจำเป็นต้อง เน้นให้คนมีคุณธรรมควบคู่ไปกับการศึกษาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ บรรพต วีระสัย (2518 : 109) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะพัฒนาสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างสังคมไทยในปัจจุบัน คือ การศึกษา การจัดการศึกษามีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาที่ถูกต้องสอดคล้อง กับความเปลี่ยนแปลงของประเทศต้องจัดทั้งงานเชิงวิชาการควบคู่กับจริยธรรม ถ้าการศึกษามุ่งใน ด้านใดด้านหนึ่งจะทำให้ขาดดุลยภาพ ผู้เรียนไม่ได้รับการปลูกฝังจริยธรรมส่งผลให้สังคมมีแต่ความ ยุ่งเหยิงและสับสน ซึ่งในสภาพปัจจุบัน เมื่อพิจารณาถึงเยาวชนแล้วก็ได้ปรากฏว่า มีการพัฒนาทาง จริยธรรมจนถึงขั้นที่น่าพอใจ การพัฒนาจริยธรรมให้แก่เยาวชนจึงเป็นภารกิจที่จำเป็นและเร่งด่วน ที่สุดโดยเฉพาะจริยธรรมแห่งการร่วมมือหรือการเป็นมิตรไมตรีต่อกัน เมื่อมีความรักเป็นมิตรกันและ รู้จักเกื้อกูลต่อกัน หรือที่เรียกว่า มีความสามัคคีที่ยอมทำให้ชีวิตในสังคมแน่นแฟ้นและมีกำลัง เข้มแข็ง

ถึงแม้ว่าจะต่างกันในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา ผิวพรรณ หรือแม้แต่ต่างทรงสนะ ต่างอุดมการณ์และต่างปรัชญาแห่งการครองชีวิต ย่อมเอื้อต่อความมั่นคงของชาติ

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2531 : 328) ที่พระราชทานแก่สามัคคีสมาคมในพระบรมราชูปถัมภ์ในการเปิดประชุมประจำปี 2525 ระหว่างวันที่ 10 - 11 เมษายน 2525 ความว่า

"...ความสามัคคีพร้อมเพรียงกัน เป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งในการปฏิบัติบริหารงานใหญ่ ๆ เช่น งานของแผ่นดิน และความสามัคคีนี้จะมีขึ้นมั่นคงได้ด้วยบุคคลในหมู่คณะมีคุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวผูกพันจิตใจของกันและกันไว้ ได้แก่ การให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือกัน การมีวาจาดีพูดทำให้รักใคร่ปรองดองกัน การทำประโยชน์เกื้อกูลแก่หมู่คณะโดยส่วนรวม และการวางตนได้เหมาะสมไม่เด่นไม่ด้อยเกินไป ..."

ในการพัฒนาได้ทำให้มีจริยธรรมด้านความสามัคคีนี้ โรงเรียนนับเป็นสถาบันที่มีความสำคัญรองลงมาจากครอบครัว เพราะหน้าที่ของโรงเรียนอย่างหนึ่งก็คือ การส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย โดยฝึกการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการทำงานให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย และอุดมคติร่วมกัน รวมทั้งส่งเสริมความสามัคคี ความคิดริเริ่ม ความมีเหตุผล ความขยันหมั่นเพียร ในการประกอบหน้าที่การงานในฐานะหน้าที่พลเมืองดี (บรรพต วีระลัย. 2521 : 106)

การส่งเสริมและการปลูกฝังจริยธรรมด้านความสามัคคีให้เกิดแก่ประชาชนควรกระทำตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการปลูกฝังตั้งแต่เริ่มต้นชีวิต การสอนเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความสามัคคีเป็นจริยธรรมด้านหนึ่ง ซึ่งในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเกี่ยวกับ

จริยธรรมด้านความสามัคคีไว้ว่า ... เพื่อให้ผู้เรียนมีความภูมิใจในความเป็นคนไทย มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ... และในเนื้อหาของหลักสูตรฉบับเดียวกันนี้กล่าวถึงจริยธรรมด้านความสามัคคีไว้ว่า ... เป็นการศึกษารูปแบบของกลุ่มบุคคลที่มีการรวมกลุ่มเพื่อความสามัคคีเพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์ต่อหมู่คณะ เกิดความชื่นชมในการปฏิบัติจริยธรรมที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่คณะในทางสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 36 - 45)

ในสภาพปัจจุบัน เมื่อพิจารณาเยาวชนแล้วก็ได้ปรากฏว่า มีการพัฒนาทางจริยธรรมจนถึงขั้นที่น่าพอใจ การพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนจึงเป็นภารกิจที่จำเป็นและเร่งด่วนที่สุด แนวทางหนึ่งในการแก้ไขและลดปัญหาดังกล่าวคือ การปลูกฝังและพัฒนาจริยธรรมด้านความสามัคคี โดยการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามหลักทฤษฎีของโคลเบอร์ก ซึ่ง โคลเบอร์ก ได้ใช้การตัดสินใจ เหตุการณ์และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นเครื่องแสดงถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคล ทั้งนี้ เพราะการศึกษาลักษณะทางจริยธรรมด้านอื่นนั้นทำได้ยากและไม่สามารถแสดงพัฒนาการได้อย่างชัดเจน (Kohlberg. 1969 : 13) และโคลเบอร์ก (1976 : 58 - 63) ได้ยืนยันไว้ว่า การปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็ก ให้บรรลุเป้าหมาย มีวิธีการเดียวเท่านั้นคือ การสอนให้ มีหลักการในการตัดสินใจทางจริยธรรมที่ถูกต้อง เพราะถ้ามีหลักการในการตัดสินใจทางจริยธรรมถูกต้องแล้วจะทำให้สามารถแก้ปัญหาทางจริยธรรมของตนเองได้ หลักทางจริยธรรมนี้เรียกว่า ความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และจากงานวิจัยเรื่อง "จริยธรรมของเยาวชนไทย" ของดวงเดือน พันธุมนาวินและเพ็ญแข ประจวบจันท์ (2520 : 215) สรุปได้ว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นลักษณะหนึ่งที่จะได้รับการส่งเสริมและยังเห็นว่า การเสริมสร้างเหตุผลเชิงจริยธรรมนี้ควรเป็นจุดมุ่งหมายเชิงปฏิบัติของจริยศึกษาด้วย และอวยชัย วิจารณ์วันศรีกิจ (2526 : 3) กล่าวว่า แนวทางที่จะช่วยให้เยาวชนมีพฤติกรรมความสามัคคีดีขึ้นคือ การสอนให้เป็นผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรม เพราะการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมได้

จากการที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติหน้าที่การสอนอยู่ที่โรงเรียนอนุบาลราชบุรี ได้สำรวจเบื้องต้น โดยการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น และครูประจำวิชาตลอดจนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 244 คน พบว่า นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 87 มีพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงความไม่สามัคคีกันในกลุ่ม ทะเลาะวิวาทกันแบ่งเป็นพวกเขาพวกเรา ไม่รวมมือกัน รับผิดชอบงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ทำร่วมกัน พูดจาขู่งกันทำให้เกิดความแตกแยกในกลุ่ม เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน ตลอดจนการทำงานร่วมกันของนักเรียน ทำให้ไม่บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ตลอดทั้งทำให้บรรยากาศในการเรียนและการอยู่ร่วมกันของนักเรียนในโรงเรียนน่าอึดอัด น่าเบื่อหน่าย จนในที่สุดนักเรียนรู้สึกเบื่อการเรียน เบื่อโรงเรียน และอาจจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนลดต่ำลงได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยตลอดจนผู้อำนวยการและหัวหน้าฝ่ายปกครองของโรงเรียน มีความสนใจ และให้ความสำคัญ พร้อมทั้งมีความต้องการที่จะแก้ไขอย่างเร่งด่วน

๑. ในการที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการที่จะปลูกฝังและพัฒนาจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน โดยการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามหลักทฤษฎีของโคลเบอร์ก ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การที่จะทำให้นักเรียนเกิดความสามัคคีโดยการให้นักเรียนได้รู้จักการคิดพิจารณาถึงหลักของเหตุและผลเชิงจริยธรรม ย่อมเป็นการปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีงามของนักเรียนได้อย่างดีเยี่ยม และในการที่จะปลูกฝังและส่งเสริมการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีแก่นักเรียนนั้นสามารถทำได้หลายวิธี แต่การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการ 2 วิธีด้วยกันคือ การใช้สถานการณ์จำลอง และการใช้เทคนิคแม่แบบ ทั้งนี้เพราะว่าการใช้สถานการณ์จำลองนั้น เป็นการจำลองสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ ที่นักเรียนประสบในชีวิตประจำวันมาจัดให้เป็นสถานการณ์ในห้องเรียน โดยการให้นักเรียนได้ทดลองแสดง ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าจะส่งผลทำให้นักเรียนได้เกิดความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง จะทำให้นักเรียนสนใจการเรียนและเกิดความศรัทธาที่จะนำความรู้และความคิดต่าง ๆ ไปใช้ในการคิดหาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของตัวนักเรียนเองได้มากขึ้น

นอกจากนี้ การใช้สถานการณ์จำลองยังเป็นวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนรู้จักคิดเป็น
 แก้ปัญหาเป็น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรง (กรมวิชาการ.
 2521 : 128) ส่วนการใช้เทคนิคแม่แบบนั้นเป็นการเรียนรู้จากการสังเกตการกระทำของ
 บุคคลอื่น (Bandura. 1977 : 16 - 22) ซึ่งการสังเกตการกระทำของบุคคลอื่นโดย
 การให้แบบอย่างที่เหมาะสมนั้นจัดเป็นวิธีการในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมใหม่และผลจากการ
 สังเกตพฤติกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ จากตัวแบบเปิดโอกาสจะให้ผู้คนนั้นประสงค์จะเลียนแบบ
 พฤติกรรมของตัวแบบหรือพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่พึงประสงค์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2527 : 70)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้เทคนิคแม่แบบ
 มาพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาล
 ราชบุรี ต่อไป

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน ก่อนและหลัง
 การใช้สถานการณ์จำลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน ก่อนและหลัง
 การใช้เทคนิคแม่แบบ
3. เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนที่ได้รับการใช้
 สถานการณ์จำลอง กับนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้น หลังจากการใช้สถานการณ์
 จำลอง
2. นักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้น หลังจากการใช้เทคนิคแม่แบบ

3. นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง กับนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีแตกต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู ครูแนะแนวนักเรียน ครูผู้สอนจริยศึกษา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาจริยธรรม ในอันที่จะนำการใช้สถานการณ์จำลอง และการใช้เทคนิคแม่แบบไปใช้ในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีและจะเป็นแนวทางในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านอื่น ๆ ของนักเรียนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลราชบุรี ปีการศึกษา 2538

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลราชบุรี ปีการศึกษา 2538 ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีต่ำกว่าเบอร์ด์เซ็นโทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 12 คน

3. ตัวแปรที่ทำการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ซึ่งแบ่งเป็น 2 วิธีคือ

3.1.1 การใช้สถานการณ์จำลอง

3.1.2 การใช้เทคนิคแม่แบบ

3.2 ตัวแปรตาม คือ เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามัคคี หมายถึง การที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกถึงการรวมพลังเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ซึ่งพฤติกรรมสำคัญที่แสดงออกถึงความสามัคคีมีลักษณะดังนี้คือ

1.1 การไม่แบ่งเป็นพวกเขาพวกเรา

1.2 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

1.3 การเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม

1.4 การมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน

2. เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการคิดหาเหตุผล เพื่อเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในด้านความสามัคคี ได้แก่ การไม่แบ่งเป็นพวกเขาพวกเรา การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ การเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม และการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน

การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ จำแนกเป็น 4 ชั้นคือ

ชั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการลงโทษ

ชั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล

ชั้นที่ 3 หลักการทำตามความเห็นของผู้อื่น

ชั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่และระเบียบของสังคม

เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีนี้ วัดได้จากแบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. การใช้สถานการณ์จำลอง หมายถึง วิธีการที่ผู้วิจัยจัดสถานการณ์ และกิจกรรมที่มีความคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่โรงเรียน แล้วให้นักเรียนแสดงบทบาทตามลำดับของสถานการณ์นั้นและเปิดโอกาสให้นักเรียนวิเคราะห์ อภิปราย เกี่ยวกับบทบาทที่ได้แสดง พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปประเด็นสำคัญของสถานการณ์นั้น ๆ โดยมีขั้นตอนในการใช้สถานการณ์จำลอง 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนทราบและเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์ที่นำมาใช้ จากนั้น นักเรียนและผู้วิจัยช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย เมื่อกิจกรรมนั้นสิ้นสุดลงผู้วิจัยให้นักเรียนวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม และอภิปราย ตลอดทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมและบทบาทที่แสดงนั้น ๆ

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของสถานการณ์นั้น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

วิธีนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1

4. การใช้เทคนิคแม่แบบ หมายถึง วิธีการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากแม่แบบที่ผู้วิจัยเสนอในรูปแบบของ สไลด์ และวีดิทัศน์ เพื่อเข้าใจและจงใจให้นักเรียนสังเกต และเลียนแบบพฤติกรรมเป้าหมายจากแม่แบบ แล้วให้นักเรียนแสดงความคิด ความรู้สึกที่มีต่อแม่แบบ ตลอดทั้งข้อดี ข้อบกพร่อง ของพฤติกรรมของแม่แบบ ก่อนที่จะนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยมีขั้นตอนการใช้เทคนิคแม่แบบ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้นักเรียนสังเกตในครั้งนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ ผู้วิจัยเสนอเรื่องราวของแม่แบบ โดยการฉายภาพสไลด์ และวีดิทัศน์ ให้นักเรียนได้สังเกตพฤติกรรมของแม่แบบ และให้นักเรียนแสดงความคิด ความรู้สึกที่มีต่อแม่แบบ ตลอดทั้งให้นักเรียนอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกตได้ตลอดทั้งข้อดี และข้อบกพร่องของพฤติกรรมของแม่แบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบนั้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์จากแม่แบบนั้น ๆ และให้นักเรียนแสดงความคิดความรู้สึกภายหลังการเลียนแบบ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

วิธีนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

1.1 ความหมายของจริยธรรม

คำว่า จริยธรรม (Morality) ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 (2526 : 214) หมายถึง "ธรรมที่เป็นข้อประพฤติชอบปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม"

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2520 : 3) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมในการปฏิบัติทางสังคมประเภทต่าง ๆ ด้วย ลักษณะและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมจะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภท คือ เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ ำให้การสนับสนุน และอีกประเภทหนึ่งคือ ผู้กระทำให้เห็นว่า การกระทำพฤติกรรมนั้นคนส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งไม่ถูกต้องและไม่สมควร ฉะนั้นผู้มีจริยธรรมสูงคือ ผู้ที่มีพฤติกรรมประเภทแรกมากและประเภทหลังน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ คีแกทธี บราวน์ (2521 : 3) ที่กล่าวว่า จริยธรรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่ควรปฏิบัติ ในการปลูกฝังจริยธรรมควรจะคำนึงว่า สิ่งที่เราควรประพฤตินั้นควรปฏิบัติในกรณีใดสถานการณ์ใด ในโอกาสหรือเวลาใด เพื่อให้หลักจริยธรรมที่จะปลูกฝังนั้นสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ส่งเสริมให้บุคคลเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมที่กำลังพัฒนา ไม่ขัดต่อการพัฒนา และส่งเสริมให้การพัฒนาเป็นไปด้วยดียิ่งขึ้น

สาโรช บัวศรี (2522 : 18) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง แนวทางในการประพฤติตนเพื่ออยู่กันได้อย่างร่มเย็นเป็นสุขในสังคม ส่วน พันธ์ ทันนาคินทร์ (2523 : 35) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติอันพึงปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น ต่อสังคม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองเกษมสุขขึ้นในสังคม และสมาชิกในสังคม การที่จะปฏิบัติให้เป็นไปเช่นนั้นได้ ผู้ปฏิบัติต้องรู้จักว่า สิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ฉะนั้นการปฏิบัติตามหลักจริยธรรมจึงต้องประกอบกันทั้งความรู้สึกทางจิตใจ และการปฏิบัติทางกายอันสอดคล้องกับความรู้สึกทางจิต

มานิชย์ ตันชนิชย์ (2523 : 41) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า หมายถึง ความประพฤติที่ชอบที่พึงปรารถนาของแต่ละบุคคลที่ผู้อื่นได้พบเห็น ความประพฤติในที่นี้ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนที่แสดงออกมาเป็นประจำ เป็นอุปนิสัยสืบเนื่องมาจาก ความคิด ความเชื่อถือ หรือนิสัยที่ได้สะสมไว้ มิใช่เป็นการกระทำที่แสดงออกมาโดยเสแสร้งทั้งกาย วาจา และใจ จริยธรรมจึงมีความหมายว่า ความดีที่พึงประพฤติปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่น ได้แก่ มีความสำนึกในเรื่องชาติ เกียรติ วินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต สุภาพ อ่อนโยน ละอาย และเกรงกลัวต่อบาปหรือความชั่ว มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร ประหยัดในการใช้จ่าย มีความสามัคคี กตัญญูทักท้วงที่ รู้จักขอร้องและให้อภัย ตลอดจนการปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ต่อตน ครอบครัว เพื่อนและชุมชนด้วยความชอบธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2522 : 13) กล่าวว่า จริยธรรมเป็นความสำนึกที่บุคคลมีในเรื่องความดี ความชั่ว ความถูก ความผิด ความยุติธรรม และไม่ยุติธรรม ลักษณะพฤติกรรมของคนที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมจะมีคุณสมบัติประการใดประการหนึ่งในสองประเภท คือ ลักษณะที่สังคมต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกของสังคมนั้น ๆ เป็นการกระทำที่ถูกต้องเหมาะสม อีกประเภทหนึ่งคือ ลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกของสังคมนั้น ๆ เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษ พยายามกำจัด และผู้กระทำพฤติกรรมนั้น ๆ ส่วนมากจะรู้สึกว่าเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องไม่สมควร

กู๊ด (Good. 1959 : 373) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง การประพฤติดีประพฤติน่าชอบ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นตลอดจนสังคมประเทศชาติเพื่อก่อให้เกิดความสงบสุข ความเจริญรุ่งเรือง และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง การประพฤติดีที่พึงปฏิบัติต่อตนเองและสังคมเพื่อความสงบสุขและความเจริญรุ่งเรืองของสังคม

1.2 ลักษณะทางจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 2) กล่าวว่า ลักษณะต่าง ๆ ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมนั้น แบ่งออกได้เป็นหลายประเภทด้วยกัน เช่น ความรู้ ทศนคติ การให้เหตุผลและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประพฤติปฏิบัติ

1.2.1 ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้ว่า ในสังคมของ คนนั้นถือว่าการกระทำชนิดใดคือควรกระทำ ชนิดใดเลวควรดเว้น ลักษณะและพฤติกรรมประเภทใด เหมาะสมมากน้อยเพียงใด ความรู้เชิงจริยธรรม หรือความรู้เกี่ยวกับค่านิยมของสังคมนี้ขึ้นอยู่กับ อายุ ระดับการศึกษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลด้วย ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทาง สังคมและศาสนา ส่วนใหญ่เด็กจะเริ่มเรียนรู้ตั้งแต่เกิด โดยในช่วง 2 - 10 ปีจะได้รับการปลูกฝัง ค่านิยมเหล่านี้เป็นพิเศษ

1.2.2 ทักษะเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะนั้น ๆ ทักษะเชิงจริยธรรมของบุคคลส่วนมากจะสอดคล้องกับค่านิยมของสังคมนั้น แต่บุคคลบางคนใน สภาพการณ์ปกติอาจมีทัศนคติต่าง ไปจากค่านิยมของสังคมก็ได้ ทักษะเชิงจริยธรรมนั้นจะรวมทั้ง ความรู้ความรู้สึกในเรื่องนั้น ๆ เข้าด้วยกัน ฉะนั้นทัศนคติเชิงจริยธรรมจึงสามารถทำนายพฤติกรรม เชิงจริยธรรมได้มากกว่าการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเพียงอย่างเดียว ทักษะเชิงจริยธรรมของ บุคคลนั้น ช่วงเวลาหนึ่งอาจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

1.2.3 เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลให้เหตุผลในการเลือกที่จะ กระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจ หรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ การศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ ทราบว่าบุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกันอาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้ นักทฤษฎีพัฒนาการ ทางจริยธรรมคือ เพียเจต์ และโคลเบอร์กได้ใช้การอ้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลเป็นเครื่อง แสดงถึงพัฒนาการด้านจริยธรรมของบุคคลนั้น นอกจากนี้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมยังมีความสัมพันธ์ กับการพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของบุคคลด้วย คือ พัฒนาการทางสติปัญญา อารมณ์ อีกทั้งเหตุผลเชิง จริยธรรมยังมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ ของบุคคลด้วย

1.2.4 พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สังคมนิยม ชมชอบ หรือดเว้นการแสดงที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ หรือค่านิยมในสังคมนั้น พฤติกรรมเชิงจริยธรรม จึงเป็นการกระทำที่สังคมเห็นชอบและสนับสนุน เช่น การเสียสละเพื่อส่วนรวม การช่วยเหลือ ผู้ตกทุกข์ได้ยาก เป็นต้น นอกจากนี้พฤติกรรมเชิงจริยธรรมอีกพวกหนึ่ง คือพฤติกรรมในสถานการณ์

ที่เข้ายวนใจ หรือสภาพที่ยั่วยุให้บุคคลกระทำผิดกฎหมาย เช่น การโกงสิ่งของ คะแนน หรือ เงินทอง การลักขโมย เป็นต้น ซึ่งอาจรวมเรียกว่าพฤติกรรมไม่ซื่อสัตย์ พฤติกรรมเชิงจริยธรรม จึงเป็นสิ่งที่บุคคลให้ความสำคัญมากกว่าด้านอื่น ๆ เพราะการกระทำในทางที่ดี และเลวของบุคคล นั้นส่งผลโดยตรงต่อความผาสุกและความทุกข์ของสังคม

1.3 ความสำคัญของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ในการดำเนินชีวิตประจำวันแต่ละคนจะต้องเผชิญปัญหาให้ขบคิดตัดสินใจ ตลอดเวลา ปัญหาบางอย่างตัดสินใจง่ายไม่ต้องใช้เวลานานมากนัก แต่บางปัญหามีความยุ่งยาก ซับซ้อนต้องใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนที่จะตัดสินใจ บุคคลที่พิจารณาสิ่งต่าง ๆ ด้วยเหตุผลจะสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ก่อให้เกิดผลดีต่อตนเอง และสังคม

เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นเหตุผลที่บุคคลใช้ในการตัดสินใจ หรืออยู่เบื้องหลัง การตัดสินใจที่กระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมต่าง ๆ เมื่อบุคคลใช้เหตุผลจะสามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นเหตุผลขั้นใดตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก (Kohlberg. 1969 : 405) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ ระดับสูง มีลักษณะยึดความต้องการของกลุ่มคนเป็นหลัก ระดับกลางมีลักษณะยึดความต้องการของตนเองและส่วนรวมเป็นหลัก และเหตุผลเชิงจริยธรรมระดับต่ำเป็นระดับที่บุคคลมีความเห็นแก่ตัวมากที่สุด นอกจากนั้นจะค่อย ๆ ลดความเห็นแก่ตัวลงตามลำดับขั้น เปลี่ยนเป็น เห็นแก่พวกพ้อง ในที่สุดยึดหลักอันเป็นอุดมคติ โดยเห็นแก่ส่วนรวมอันหมายถึง มนุษยชาติ ฉะนั้น การที่บุคคลมีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในสังคมระดับสูงย่อมเป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น

โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1970 : 58 - 63) เชื่อว่า การสอนจริยธรรม แก่เด็กจะบรรลุเป้าหมายเพื่อให้เด็กเป็นผู้มีจริยธรรมอย่างแท้จริงนั้น ทำได้เพียงสอนให้มีหลัก ในการตัดสินใจทางจริยธรรมที่ถูกต้อง เพราะหลักทางจริยธรรมเป็นสิ่งที่บุคคลใช้ในการแก้ปัญหา ขัดแย้งทางจริยธรรมระหว่างบุคคล เป็นเกณฑ์หรือแนวทางสำหรับความประพฤติ เป็นเหตุ-ผล สำหรับการตัดสินใจในการประพฤติปฏิบัติ ความสามารถในการใช้หลักจริยธรรมเรียกว่า ความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งบุคคลอาจมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับที่แตกต่างกัน

ออกไปได้ โคลเบอร์ก็จึงสนับสนุนให้มีการส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรมให้สูงขึ้น ทั้งนี้เพราะจริยธรรมขั้นสูงดีกว่าจริยธรรมขั้นต่ำ โดยให้เหตุผลไว้ดังนี้

1. คนที่ให้เหตุผลขั้นสูง สามารถแก้ปัญหาได้ดีกว่าคนที่ให้เหตุผลขั้นต่ำ
2. คนที่ให้เหตุผลขั้นสูง สามารถมองเห็นความแตกต่างและความเป็นอันหนึ่ง

อันเดียวกันของสิ่งต่าง ๆ ได้ เช่น ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างกฎหมายกับความยุติธรรม และมีความสามารถในการคิด หรือเข้าใจหลักการที่เป็นสากล เช่น หลักของความยุติธรรมได้ดีกว่าคนที่ให้เหตุผลขั้นต่ำ ซึ่งความสามารถในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคล และควรส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะนี้ไว้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจุบัน (2520 : 11) ได้ศึกษาจริยธรรมของเยาวชน ผลการศึกษาพบว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม และสามารถทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของบุคคลได้ กล่าวคือ คนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงจะมีพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอันแสดงถึงความมีจริยธรรมสูงมากกว่าผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำก้อย่างเชื่อมั่นได้ และจิตลักษณะอื่นร่วมกับเหตุผลเชิงจริยธรรมสามารถทำนายพฤติกรรมได้แม่นยำยิ่งขึ้น

1.4 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524 : 2) กล่าวว่า ลักษณะต่าง ๆ ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมนั้น แบ่งออกเป็นหลายประเภทด้วยกัน เช่น ความรู้ ทักษะ การให้เหตุผล และพฤติกรรมต่าง ๆ เป็นต้น เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นเหตุจริงใจหรือแรงจริงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่าบุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับต่างกันอาจมีกระบวนการที่คล้ายคลึงกันได้ นักทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมคือ เพียเจต์ และโคลเบอร์ก็ได้ใช้การอ้างเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลเป็นเครื่องแสดงถึงพัฒนาการด้านจริยธรรมของบุคคลนั้น

1.4.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์

เพียเจต์ (Piaget) เป็นผู้ริเริ่มความคิดว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ขึ้นอยู่กับความฉลาดที่จะรับรู้กฎเกณฑ์ และลักษณะต่าง ๆ ทางสังคม จินตนาการทางจริยธรรมของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคล เพียเจต์ อธิบายว่า จริยธรรมจะแฝงอยู่ในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ และในการเล่นเกมของเด็กจะต้องมีกฎเกณฑ์ที่เป็นระบบซับซ้อนแอบแฝงอยู่ เขาได้ศึกษาแนวทางเกี่ยวกับการพิจารณาตัดสินทางจริยธรรม การค้นคว้าส่วนใหญ่ของเขาเหมาะที่จะใช้ทฤษฎี 2 ขั้นตอนคือ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524 : 27)

1. เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 หรือ 11 ปี ถือกฎระเบียบเป็นสิ่งตามตัวและสมบูรณ์ โดยเชื่อว่าระเบียบเหล่านั้นจะถูกสร้างขึ้นโดยผู้ใหญ่หรือพระเจ้าซึ่งไม่มีใครสามารถเปลี่ยนแปลงได้
2. เด็กที่มีอายุมากกว่า 10 ปี เข้าใจว่า กฎระเบียบต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงได้ถ้าทุกคนตกลงยอมรับการเปลี่ยนแปลงนั้น กฎระเบียบต่าง ๆ ไม่ใช่สิ่งที่จะต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดและสมบูรณ์ แต่เป็นเพียงเครื่องมือที่มนุษย์ใช้เพื่อความร่วมมือให้ยั่งยืน เพียเจต์พบว่าโดยทั่วไปการเปลี่ยนแปลงความคิดเชิงจริยธรรมจะเกิดขึ้นในระหว่างอายุ 10 - 12 ปี และพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กจะบรรลุขั้นสูง เมื่ออายุ 8 - 10 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กมีพัฒนาการทางสติปัญญาถึงขั้นสูงสุด

สรุปได้ว่า แนวคิดของเพียเจต์เน้นความสำคัญของสติปัญญาว่า เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นอยู่อย่างยิ่งต่อพัฒนาการทางจริยธรรม

1.4.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก ได้ศึกษาตามแนวคิดของเพียเจต์ และพบว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ส่วนมากมิได้บรรลุจุดสมบูรณ์เมื่อบุคคลอายุ 10 ปี แต่มนุษย์ในสภาพปกติจะมีพัฒนาการทางจริยธรรมหลายขั้นตอน จากอายุ 11 ปี ถึง 25 ปี (Kohlberg. 1968 : 791) และจากการที่ลักษณะทางจริยธรรมของบุคคลนั้นประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่สำคัญคือ ความรู้เชิงจริยธรรม มีผู้พบว่าความรู้เชิงจริยธรรมนั้นส่วนใหญ่เด็กมีอยู่แล้วภายในปีแรกที่เข้าโรงเรียนและพัฒนาการ

ทางด้านนี้ก็ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาในช่วงอายุต่อมา ส่วนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนั้น ส่วนมากจะขึ้นอยู่กับลักษณะของสถานการณ์ ซึ่งทำให้การศึกษาพัฒนาการด้านนี้ทำได้ลำบาก (Kohlberg. 1969 : 1) และโคลเบอร์กเห็นว่า การใช้เหตุผลเพื่อตัดสินใจที่จะเลือก กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์ต่าง ๆ ย่อมจะแสดงถึงความเจริญทางจิตใจของบุคคล เป็นเครื่องหมายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของเขาในสถานการณ์แต่ละชนิดได้ (Kohlberg. 1976 : 58 - 63)

โคลเบอร์ก (จรรยา สุวรรณทัต และคนอื่น ๆ. 2521 : 15 - 19 ; อ้างอิง มาจาก Kohlberg. 1969 : 405) ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมโดยอาศัยทฤษฎี เพียเจต์เป็นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่น และผู้ใหญ่ การศึกษาใช้ทั้งวิธีการสัมภาษณ์และการเขียนตอบ โคลเบอร์ก ได้จัดลำดับเหตุผลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างเป็น 6 พวก แล้วทำการ ตรวจสอบหลายครั้งจึงสรุปว่า พัฒนาการทางจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับอายุและพัฒนาการทางสติปัญญา โคลเบอร์ก กำหนดขั้นของจริยธรรมโดยถือจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ว่าอยู่ในระดับ อายุนี้ให้เหตุผลมีลักษณะแบบนี้ แต่ละขั้นแทนระบบความคิด ซึ่งได้จากส่วนใหญ่ว่ามีกระบวนการ ความคิดทางจริยธรรมอย่างไร แต่ละขั้นยังเป็นส่วนหนึ่งของขั้นสูงขึ้นไป ขั้นที่สูงกว่าจะแสดงถึงความเข้าใจที่เหนือกว่า มีการรับรู้ที่กว้างขวางลึกซึ้งและเป็นนามธรรมมากกว่า พัฒนาการทางจริยธรรมทั้ง 6 ขั้นจัดเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมี 2 ขั้นดังนี้

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์หรือระดับเริ่มมีจริยธรรม (Preconventional Level) เป็นระดับที่มีในเด็กส่วนมากที่อายุต่ำกว่า 10 ขวบ การตัดสินใจเลือก กระทำในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเองเท่านั้น ไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่น ในระดับนี้รางวัลและการลงโทษเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญ

ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการลงโทษ (Obedience and Punishment Orientation) เด็กเล็กอายุต่ำกว่า 7 ขวบ ชอบใช้หลักการหลีกเลี่ยงมิให้ได้รับโทษเป็นเหตุผลการกระทำหรือเลือกกระทำในทางที่จะเกิดประโยชน์แก่ตัวเองมากกว่า แต่เนื่องจากเด็กเป็นบุคคลที่ยังต้องพึ่งพาและอยู่ในอำนาจของผู้ใหญ่จึงมีความจำเป็นต้องเชื่อฟังคำสั่ง เด็กในระยะนี้

เข้าใจว่า ความดี ไปในความหมายว่า คือ สิ่งที่ทำแล้วไม่ถูกลงโทษ เช่น เด็กยอมแบ่งปัน หลังอาหารเพราะกลัวแม่ดุ จะเน้นการกระทำที่ถูกต้องจึงหมายถึงการเชื่อฟังผู้มีอำนาจ และตนเอง มีความเข้าใจหน้าที่ของตนในกลุ่มต่าง ๆ และมีศรัทธาต่อกฎเกณฑ์ของกลุ่มมากพอสมควร มีความเข้าใจบทบาทของคนอื่นด้วยว่าคนนั้นมีหน้าที่ มีตำแหน่งอย่างนั้น จึงปฏิบัติอย่างนั้น การกระทำที่ถูกต้องนั้นจะพิจารณาเพื่อกลุ่มเพื่อนส่วนร่วมด้วย

ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (Naively Egoistic Orientation) เด็กเล็ก ๆ จะถูกผู้ใหญ่ดูว่า หรือเชยขึ้นดี เพื่อที่จะให้ทำถูกหรือกระทำตนเป็นคนดี เมื่อเด็กอายุมากขึ้น ระหว่าง 7 ขวบ ถึง 10 ขวบ เด็กจะค่อย ๆ เห็นความสำคัญของการได้รับรางวัล หรือสัญญาว่าจะให้รางวัลจึงเป็นแรงจูงใจให้กระทำความดีได้มากกว่า การดูว่าหรือรู้ว่าจะลงโทษ เช่น เด็กผู้หญิงจะช่วยบิดา มารดา ทำความสะอาดบ้านเพื่อว่าจะได้เงินรางวัลมากขึ้น และ เด็กชายช่วยรดน้ำต้นไม้ เพื่อจะได้รับคำชมเชย และเด็กในวัยนี้เริ่มรู้จักแลกเปลี่ยนกันแบบ ^{แบบ} เด็ก ๆ เมื่อ ^{เขา} ~~เขา~~ ให้เงินมา ฉันก็ต้องตอบแทนเขาไป เริ่มมีความเข้าใจความคิดเห็นของคนอื่น

2. ระดับตามกฎเกณฑ์หรือระดับทำตามสังคมและประเพณีนิยม (Conventional Level) เป็นระดับในบุคคลที่มีอายุ 10 - 16 ปี วัยรุ่น และผู้ใหญ่ส่วนมากในทุกสังคมมีเหตุผลทางจริยธรรมอยู่ในระดับนี้ การดำเนินและการยกย่องชมเชยจากสังคมเป็นตัวควบคุมความประพฤติ

ขั้นที่ 3 หลักการทำตามความเห็นชอบของผู้อื่น (Good - boy Orientation) เด็กที่เข้าสู่วัยรุ่นที่มีอายุ 11 - 13 ปี จะให้ความสำคัญแก่กลุ่มเพื่อนมาก เด็กในวัยนี้ส่วนมากจะทำสิ่งที่ตนคิดว่าคนอื่นจะเห็นด้วย เพื่อให้เป็นที่ชอบพอของเพื่อนฝูงและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน

ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่และระเบียบของสังคม (Authority and Social Order Maintaining) วัยรุ่นที่มีอายุ 13 - 16 ปี เป็นผู้มีความรู้มีประสบการณ์มากพอที่จะทราบว่าในสังคมประกอบด้วยคนกลุ่มต่าง ๆ แต่ละกลุ่มมีกฎเกณฑ์ให้สมาชิกยึดถือ บางกลุ่มก็มีเจ้าหน้าที่รักษากฎเกณฑ์เหล่านั้นด้วย วัยรุ่นที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นนี้เข้าใจหน้าที่ของตนในกลุ่มต่าง ๆ ศรัทธากฎเกณฑ์ของกลุ่มมากพอสมควร เข้าใจบทบาทของคนอื่นด้วยว่าคนนั้นมีตำแหน่งนั้นจึงปฏิบัติเช่นนี้ การกระทำที่ถูกต้องนั้นพิจารณาในแง่ของกลุ่มและส่วนร่วมด้วย

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์หรือระดับทำตามจริยธรรมของตน (Post Conventional Level) วัยผู้ใหญ่เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีจริยธรรมในระดับนี้และมักจะมีอายุ 16 ปีขึ้นไป บุคคลระดับเหนือกฎเกณฑ์จะเป็นผู้แยก "คน" ออกจากกฎเกณฑ์และความคาดหวังของผู้อื่นและกำหนดค่าของตัวเองในแง่ของหลักจริยธรรมที่ตนเลือก คนในระดับเหนือกฎเกณฑ์บางคนจะเข้าใจและยอมรับกฎเกณฑ์ทางสังคมที่อยู่บนพื้นฐานของหลักจริยธรรมทั่วไปที่กำหนดขึ้นและเป็นรากฐานของกฎของสังคม (Rules of the Society) หลักจริยธรรมเหล่านี้ในบางกรณีจะเกิดขัดแย้งกับกฎเกณฑ์ของสังคมซึ่งในกรณีเช่นนี้ พวกเหนือกฎเกณฑ์จะพิจารณาตัดสินโดยใช้หลักจริยธรรมมากกว่าจะใช้กฎเกณฑ์

ขั้นที่ 5 หลักการทำตามค่านิยมสัญญา (Contractual Legalistic Orientation) บุคคลที่ใช้หลักการในขั้นนี้จะมีการกระทำที่พยายามจะหลบหลีกมิให้ถูกตราหน้าว่าเป็นคนขาดเหตุผลเป็นคนไม่แน่นอน ใจโลเล ไม่มีหลักยึด ไม่มีจุดหมายที่แน่นอน คำว่า "หน้าที่" ของบุคคลในขั้นนี้ หมายถึง การทำตามข้อตกลง หรือให้สัญญาไว้กับผู้อื่น ไม่พยายามที่จะวิตรอนสิทธิผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เคารพตนเองและต้องการให้คนอื่นเคารพตนเองด้วย จริยธรรมขั้นนี้พบบ่อยในผู้ใหญ่ หรือวัยรุ่นตอนปลายบางคน

ขั้นที่ 6 หลักการทำตามอุดมคติสากล (Conscience Orientation) พัฒนาการทางจริยธรรมขั้นนี้จะพบในผู้ใหญ่ที่มีความเจริญทางสติปัญญาในขั้นสูง มีประสบการณ์และความสามารถอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของตน และของสังคมอื่น ๆ ในโลก บุคคลที่ใช้หลักการในขั้นนี้จะเป็นผู้ที่รับเอาความคิดเห็นที่เป็นสากลของผู้ที่เจริญแล้วเป็นผู้มีสายตาหรือความเห็นกว้างไกลกว่ากลุ่ม และสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ บุคคลประเภทนี้จะมีอุดมคติหรือคุณธรรมประจำใจ เช่น ยึดถือโลกบาลธรรม 2 ประการ คือ ทิธี คือความละเอียดรอบคอบในการที่จะทำชั่วและโหดตบะ คือ ความเกรงกลัวต่อบาป เพราะมีความเชื่อในหลักสากลว่า ความเลวนั้นถ้าบุคคลกระทำแล้วถึงแม้จะรอดพ้นไม่ถูกผู้ใดลงโทษแต่โทษที่ได้รับก็คือผู้กระทำ ความเลวนั้นจะมีจิตใจต่ำลง

จากทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กทั้ง 6 ขั้น ดังกล่าว สามารถสรุปให้เห็นชัดเจนถึงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและอายุของบุคคล ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ลำดับขั้นของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก

ขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการลงโทษ (Obedience and Punishment Orientation) 2 - 7 ปี	
ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (Naively Egoistic Orientation) 2 - 10 ปี	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) 2 - 10 ปี
ขั้นที่ 3 หลักการทำตามความเห็นชอบของผู้อื่น (Good - boy Orientation) 11 - 13 ปี	2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) 10 - 16 ปี
ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่และระเบียบของสังคม (Authority and Social Order Maintaining) 13 - 16 ปี	
ขั้นที่ 5 หลักการทำตามค่านิยมสัญญา (Contractual Legalistic Orientation) 16 ปีขึ้นไป	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional Level) 16 ปีขึ้นไป
ขั้นที่ 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (Conscience Orientation)	

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี

2.1 ความหมายของความสามัคคี

ความสามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียงกัน ความปรองดอง (พจนานุกรม ฉบับเฉลิมพระเกียรติ. 2530 : 532) และนภา กัลยาณสูตร (2521 : 147 - 148) ได้ให้ความหมายของความสามัคคีว่า หมายถึง การรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จสมประสงค์ กำลังที่รวมกันนั้นเป็นได้ทั้งกำลังกาย กำลังความคิด กำลังความรู้ โดยใช้กำลังความสามารถเหล่านี้ร่วมกันปฏิบัติงานด้วยความกลมเกลียว เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยไม่มีการทะเลาะวิวาท หรือแก่งแย่งกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุรางค์ รุ่งเรือง (2525 : 59) ที่กล่าวว่า ความสามัคคี หมายถึง การรวมกำลังของหน่วยต่าง ๆ ซึ่งทำให้มีพลังในการปฏิบัติงานสูงขึ้น ความสามัคคีเป็นการรวมกันเพื่อสร้างประโยชน์และความสุขไม่ใช่วางแผนเพื่อทำลาย หรือสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น และกนกวลี เอ่งฉ้วน (2529 : 6) ได้ให้ความหมายว่า ความสามัคคี หมายถึง การแสดงออกให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ไม่คิดเอาดีหรือเด่นแต่ตัวเอง มีความจงรักภักดีต่อหมู่คณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ไม่ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่คณะ

จากความหมายของความสามัคคี สรุปได้ว่า ความสามัคคีเป็นการรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้สำเร็จสมประสงค์ตามความต้องการของกลุ่มหรือสังคม และกำลังที่รวมกันนั้นเป็นทั้งกำลังกายกำลังความคิดเห็น กำลังความรู้ กำลังทรัพย์ กำลังความสามารถ ร่วมปฏิบัติงานด้วยความกลมเกลียว โดยไม่มีการทะเลาะคิดทำลาย หรือแก่งแย่งชิงดีกัน

2.2 พฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคี

อามา ถนัดช่าง (2521 : 1 - 13) กล่าวว่า พฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคี ได้แก่

1. สมาชิกทุกคนพร้อมใจกันปฏิบัติงาน
2. เมื่อมีความผิดพลาดบกพร่องเกิดขึ้น สมาชิกร่วมกันรับผิดชอบโดยไม่โยน

ความผิดให้แก้กันและกัน

3. เมื่องานสำเร็จลงสมาชิกต่างยินดี ถือเป็นความสำเร็จร่วมกันของกลุ่ม และต่างยกย่องให้เกียรติกันโดยเฉพาะผู้ที่มีส่วนช่วยกลุ่มอย่างมาก

4. เมื่อกลุ่มต้องการความช่วยเหลือสมาชิกพร้อมที่จะเสียสละ
5. ร่วมมือกันในการสร้างสรรค์สิ่งดีขึ้นมาให้ดีขึ้น

สุรางค์ รุ่งเรือง (2525 : 59) กล่าวถึง พฤติกรรมความสามัคคีว่าสมาชิกในกลุ่มต้องมีพฤติกรรมดังนี้

1. ร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
2. มีความรักใคร่ปรองดองไม่ก่อการทะเลาะวิวาท
3. ไม่อิจฉาริษยาแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน

จุฑาทิพย์ อีรภาค (2529 : 36) กล่าวถึงพฤติกรรมความสามัคคีว่าต้องแสดงออกดังนี้

1. ปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้
2. รับผิดชอบต่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
3. เข้ามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจการของส่วนรวม
4. เป็นผู้ประสานความสามัคคีในกลุ่ม
5. ไม่แบ่งแยกพวกเขาพวกเรา
6. รักหมู่คณะมีใจหวังดี และช่วยเหลือเกื้อกูลกันทางไม่ผิดศีลธรรม
7. มองคนอื่นในแง่ดีเสมอ

นอกจากนี้ สุวีริรัตน์ พันธุ์ดี (2529 : 51) กล่าวว่า พฤติกรรมความสามัคคีมีดังนี้

1. รู้จักทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ
2. มีความรักใคร่ปรองดอง ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท
3. มีความเห็นอกเห็นใจกันและกันให้ความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้
4. รู้จักแบ่งงาน แบ่งหน้าที่ให้สมาชิกทำตามความสามารถ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามัคคี หมายถึง การที่บุคคลในกลุ่มแสดงออกซึ่งการรวมกำลังเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จตามจุดประสงค์ของกลุ่ม ซึ่งพฤติกรรมสำคัญที่แสดงออกมีลักษณะที่แสดงถึงความรักใคร่กลมเกลียว เห็นอกเห็นใจปรองดองกัน ไม่ยุ่งงาให้เกิดการแตกแยก ไม่ก่อการทะเลาะวิวาทและไม่แก่งแย่งชิงดีกัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการทำงานร่วมกันรับผิดชอบงานที่ทำ และร่วมมือกันทำงานเพื่อประโยชน์ของหมู่คณะ ตามความหมายดังกล่าว ความสามัคคีเป็นการมารวมกันเพื่อสร้างประโยชน์สุขมาให้ร่วมกันเพื่อทำลาย หรือสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น

2.3 องค์ประกอบที่มีผลต่อความสามัคคี

อาภา ญัตติขาง (2531 : 50) กล่าวว่า ความสามัคคีในกลุ่มจะเกิดขึ้นได้จะต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. สมาชิกแต่ละคนต้องได้รับการยกย่องและมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม
2. บรรยากาศการทำงานควรเป็นประชาธิปไตย คือสามารถคิดและปฏิบัติงานร่วมกันโดยปราศจากความเกรงกลัวและอคติส่วนตัว
3. สมาชิกแต่ละคนจะต้องศรัทธาในงานและคณะบุคคลที่ทำงานร่วมกัน
4. สมาชิกแต่ละคน จะต้องมีความรู้สึกมั่นใจว่าตนจะได้รับการพิทักษ์จากกลุ่มหรือหัวหน้า
5. สมาชิกต้องได้รับความเป็นธรรมในการทำงานและการตอบแทนในผลงาน
6. จะต้องมีการจัดอุปสรรคและความขัดแย้งด้วยสติปัญญา และควรจัดความอิจจาริษา และตัวป้อนทำลายความสามัคคีหรือความก้าวหน้าของกลุ่มด้วยวิธีต่าง ๆ

จากข้อความที่เกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีผลต่อความสามัคคีสรุปได้ว่า ความสามัคคีในกลุ่มจะเกิดขึ้นจากตัวสมาชิกเองกล่าวคือ สมาชิกต้องฝึกฝนตนให้เป็นคนที่มีหลักธรรม สุภาพ อ่อนน้อม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว ซื่อสัตย์อดทน พุดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ มีอารมณ์เย็น ยอมรับฟัง

ความคิดเห็นของผู้อื่น และภายในกลุ่มจะต้องมีบรรยากาศการทำงานที่เป็นประชาธิปไตย สมาชิกมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ได้รับการยกย่อง และความเป็นธรรมจากกลุ่ม มีศรัทธาในงานและบุคคลภายในกลุ่ม ตลอดจนรู้สึกปลอดภัยขณะอยู่ในกลุ่ม

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคีและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

นภา กัลยาณสูตร (2521 : 109 - 110) ได้ผลิตชุดการสอน 3 ชุด คือ ชุดที่ 1 เรื่องความกตัญญู ชุดที่ 2 เรื่องความเอื้อเฟื้อ ชุดที่ 3 เรื่องความสามัคคี สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ชุดการสอนเรื่องความสามัคคีมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ และคะแนนแบบสอบถามก่อนเรียน และหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในปีเดียวกัน สุรศักดิ์ สันติธัญโชติ (2521 : 122 - 123) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีกิจกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ พฤติกรรมในด้านการรักษาระเบียบวินัย ความยุติธรรมและความสามัคคี

ในปีต่อมา อุบล เรียงสุวรรณ (2522 : 90) ได้ศึกษาวิจัยพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในประเทศไทย ปรากฏว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมที่เป็นปัญหามานักมากมี 6 ลักษณะ คือ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความอดุสสาหะ ความยุติธรรม

นอกจากนี้ อิศารัตน์ ศรีสวัสดิ์ (2532 : 106) ได้ศึกษาผลของบทบาทสมมติที่มีต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาइनูลจังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง

3.1 ความหมายของการใช้สถานการณ์จำลอง

เบคและมอนโร (Beck and Monroe. 1965 : 45) กล่าวว่า สถานการณ์จำลอง หมายถึง กระบวนการซึ่งอยู่ในรูปแบบหรือความคล้ายคลึงกับสภาพที่เป็นจริง ซึ่งสร้างขึ้นมาเพื่อตรวจสอบภาวะหรือเพื่อการสอน

ชูลท์ (Schultz. 1972 : 4) กล่าวถึงการใช้สถานการณ์จำลองว่าเป็น การสอนแบบปฏิบัติการที่ใช้แบบจำลอง หรือกระบวนการต่าง ๆ เหมือนระบบของจริง การสอน โดยการใช้สถานการณ์จำลองเป็นการสอนที่สมมุติสถานการณ์ต่าง ๆ ให้คล้ายกับสภาพที่เป็นจริง โดยฝึกให้ผู้เรียนหรือผู้ที่อยู่ในสถานการณ์นั้นได้ฝึกปฏิบัติ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองและ ยังทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ดีกว่าสอนแบบบรรยาย

ครุยแซงค์ (Cruickshank. 1972) กล่าวว่า สถานการณ์จำลองคือ ผลผลิต ที่เกิดขึ้นเมื่อมีสถานการณ์ หรือผลของสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นแล้ว สถานการณ์จำลองนี้จะรวมไปถึง เรื่อง จำลอง ภาพจากทีวีทัศน์และการเล่นละครด้วย

ทิสนา แชมมณี (2522 : 202) ให้ความหมายของสถานการณ์จำลองไว้ว่า สถานการณ์จำลอง หมายถึง การจำลองสถานการณ์ หรือการสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับ ความเป็นจริงแล้วให้ผู้เรียนลงไปอยู่ในสถานการณ์นั้น และให้มีปฏิกิริยาโต้ตอบกัน วิธีการนี้จะ ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงผู้เรียนอาจไม่กล้า แสดง เพราะเป็นการเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับมากเกินไป

สำเริง เวชสมุทร (2523 : 18 - 19) กล่าวว่า สถานการณ์จำลอง คือการจำลอง สถานการณ์ หรือสภาพการณ์นั้นจำลองมาจากสภาพที่เป็นจริง หรือคล้ายคลึงกับสิ่งที่เป็นจริงในสังคม มากที่สุด แล้วให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ แสดง ออกความเห็น หรือหาทางแก้ปัญหาในสถานการณ์นั้น ๆ การปฏิบัติเหล่านี้ผู้เรียนจะได้กระทำเหมือนว่าเขายู่ในสถานการณ์นั้นจริง ๆ ซึ่งเป็นวิธีการฝึก ที่ไม่ทำให้ผู้เรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดอยู่ในสภาพที่เป็นอันตราย หรือได้รับความเสียหายใด ๆ อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในสภาพที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด มีโอกาสตัดสินใจ เลือกวิธีการในการแก้ปัญหา และเลือกหลักการหรือทฤษฎีมาใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาของเขา

อัญชลี แจ่มเจริญ (2522 : 104) ให้ความหมายว่า สถานการณ์จำลอง คือการจัดสภาพแวดล้อมเลียนแบบของจริง ำให้ใกล้เคียงสภาพความเป็นจริงมากที่สุด และให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการแก้ปัญหา และตัดสินใจในสภาพการณ์ที่เขากำลังเป็นอยู่นั้น

จากการศึกษาความหมายของการใช้สถานการณ์จำลองดังกล่าว สรุปได้ว่า สถานการณ์จำลอง หมายถึง การจำลองเหตุการณ์หรือการเลียนแบบสภาพเหตุการณ์หรือการสมมุติสถานการณ์ โดยให้ความคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาปัญหาจากสถานการณ์จำลองนั้น ๆ ด้วยตนเองได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดการเรียนรู้จากการฝึกไปสู่เนื้อหาที่ต้องการได้

3.2 ความมุ่งหมายในการสร้างสถานการณ์จำลอง

อัญชลี แจ่มเจริญ (2522 : 5) กล่าวถึงความมุ่งหมายในการสร้างสถานการณ์จำลองไว้ดังนี้คือ

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้พบและรู้จักแก้ปัญหา ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิด และนำเหตุผลมาอภิปราย เพื่อประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา
3. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ำให้รู้จักวิพากษ์วิจารณ์และอดทนต่อการถูกวิพากษ์วิจารณ์ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีวินัยในตนเอง สำนึกถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
4. เพื่อเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนการสอน จากการฟังครูสอนแต่ผู้เดียว มาเป็นการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

3.3 องค์ประกอบของการสร้างสถานการณ์จำลอง

โคลแมน (Stadsklev. 1974 : 15 ; citing Coleman. 1967) กล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบสถานการณ์จำลองดังนี้

1. ผู้เล่น หรือผู้แสดง ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละคนต้องพยายาม ทำให้ประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์
2. กฎเกณฑ์ จะเป็นตัวกำหนดขอบเขตและคำจำกัดความในการกระทำที่ถูกต้องตาม ธรรมชาติของผู้เล่น และกฎเกณฑ์ ยังสร้างคำสั่ง เหตุการณ์ และโครงสร้างพื้นฐานในขอบเขต ของการกระทำหรือการแสดงที่ถูกจัดขึ้น
3. เวลา จะเกี่ยวข้องกับความต้องการของเวลาในการเล่นและการจบเกม
4. กิจกรรมของชีวิตจริงและกฎของพฤติกรรมซึ่งถูกกำหนดโดยกฎเกณฑ์ กิจกรรมนี้ จะทำหน้าที่แทนสถานการณ์จำลอง และเป็นตัวกำหนดวัสดุอุปกรณ์ในการเล่น

นาคยา ภักธแสงไทย (2525 : 292 - 294) กล่าวถึง องค์ประกอบของเกม สถานการณ์จำลองว่าประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมาย จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในเกมต้องชัดเจนว่า เกมที่ออกแบบไว้ไม่มุ่งที่จะ สอนอะไร จุดมุ่งหมายอาจมีลักษณะของการพัฒนาสติปัญญา เช่น ความคิด ความคิดรวบยอดและ การให้เหตุผล หรือการพัฒนาด้านจิตพิสัย เช่น ค่านิยม คุณธรรม อารมณ์ และเจตคติ หรือพัฒนา ทั้งสองอย่าง สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ จะต้องแยกความแตกต่างระหว่างจุดมุ่งหมายของการเรียน และจุดมุ่งหมายของเกม จุดมุ่งหมายของเกม หมายถึง เป้าหมายของผู้เล่นเกม จุดมุ่งหมายของ เกมจะเน้นวิถีทางที่จะนำไปสู่จุดมุ่งหมายของการเรียน
2. สารของเกม สารของเกมต้องแสดงให้เห็นถึงลักษณะของความเป็นจริง แม้ว่า สารของเกมนั้นไม่อาจถอดแบบลักษณะของสภาพที่เป็นจริงได้ทั้งหมดก็ตาม แต่ต้องให้มีลักษณะ ใกล้เคียงที่สุด และต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายมากที่สุด การออกแบบเกมต้องคำนึงถึงความรู้ที่ จะให้แก่ผู้เรียนด้วย นั่นคือ การจะทำให้ผู้เล่นเล่นเกมได้ ต้องให้ผู้เล่นมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะ เล่นด้วย
3. ปฏิกริยา ลักษณะของความเป็นจริงจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เล่นมีปฏิกริยาต่อกัน การออกแบบเกมต้องคำนึงถึงว่าการกระทำของผู้เล่นแต่ละคนมีผลต่อผู้เล่นคนอื่น ๆ อย่างไร

4. บทบาท เกมสถานการณ์จำลองจะต้องสร้างขึ้นตามสถานการณ์ของสังคม เพื่อให้ผู้เล่นต้องปฏิบัติตามนั้น ถ้าผู้เรียนยังไม่มีประสบการณ์เกี่ยวกับบทบาทที่ผู้เรียนจะเล่น ครูจำเป็นต้องให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ก่อน กิจกรรมนี้จำเป็นต้องให้ผู้เรียนเข้าใจว่า บทบาทที่เล่นคืออะไร และจะแสดงบทบาทตามนั้นได้อย่างไร

5. กฎ กฎที่กำหนดไว้ในเกมถือเป็นการจำกัดและการกำกับการแสดงของผู้เล่น การกำหนดกฎเกณฑ์ต้องทำให้ชัดเจนว่า ผู้เล่นแสดงเป็นตัวละครอะไร เป้าหมาย และอุปกรณ์ประกอบ การแสดงคืออะไร การจัดลำดับเหตุการณ์และกำหนดเวลาเล่นระหว่างช่วง หรือขั้นตอนของการแสดง ผู้แสดงจะสามารถทำหรือไม่ทำอะไรได้บ้าง กฎที่กำหนดขึ้นต้องสะท้อนให้เห็นสถานการณ์ในชีวิตความเป็นจริงมากที่สุด

6. การอภิปราย การอภิปรายหลังจากที่เล่นเกมแล้ว เป็นสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของกิจกรรมนี้ การอภิปรายต้องร่วมกันทุกฝ่าย ทั้งตัวครู ผู้แสดง และผู้ดู การอภิปรายต้องพยายามค้นหาว่าอะไรเกิดขึ้น และทำไมจึงเกิดขึ้น การอภิปรายจะช่วยให้ครูประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของเกม และควรทำทันทีหลังจากที่เล่นเกมจบไม่ควรให้เวลาผ่านไปแล้ว ลักษณะของการอภิปรายมีหลายอย่าง ครูอาจใช้คำถามที่เน้นการประเมินผลผู้เรียนในเกม เช่น ให้ผู้เรียนอธิบายว่าผู้เรียนมีความคิดและได้พิจารณาอะไรบ้างต่อการกระทำของตนในระหว่างที่เล่นเกม ยุทธวิธีอะไรบ้างที่ผู้เรียนใช้ เป็นต้น และการอภิปรายยังเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สภาพของการเล่นของผู้เล่นทั้งหมด

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง

3.4.1 งานวิจัยในประเทศ

เบเคอร์ (Baker. 1967 : 3353 - A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนโดยใช้ตำราเรียนกับการสอนโดยวิธีสร้างสถานการณ์จำลอง ในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาระดับ 8 โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มใช้เวลาทดลองสอน 3 สัปดาห์ กลุ่มทดลองเรียนโดยใช้สถานการณ์จำลอง

กลุ่มควบคุมเรียนจากตำราเรียนและการอภิปราย ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีสิ่งกีดขวางประวัติศาสตร์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โพสต์มา (Postma. 1974 : 4712 - 4713 - A) ได้ทำการทดลองใช้การใช้สถานการณ์จำลอง สอนวิชาสังคมศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้ และเจตคติต่อการใช้สถานการณ์จำลองของครูและนักเรียน ผลการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคงทนทางการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านเจตคติต่อการใช้สถานการณ์จำลองของครูและนักเรียนพบว่า ครูมีความพอใจและเห็นว่าเป็นวิธีที่มีประโยชน์และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนตามความสามารถของเขา และวิธีการใช้สถานการณ์จำลองก็ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนทำให้มีความคิดแตกฉานในการแก้ปัญหาและนักเรียนก็มีความรู้ลึกซึ้งที่ดีต่อวิธีการสอนโดยการใช้สถานการณ์จำลอง

เกลเลอร์ (Geller. 1978 : 219 - 235) ศึกษาการใช้สถานการณ์จำลอง ซึ่งนำมาแสดงเป็นบทบาทสมมติ เพื่อปลูกฝังความเชื่อฟังของนักเรียน ทดลองกับนักเรียนจำนวน 91 คน ในการแสดงบทบาทสมมติใช้วิธีโอเพนเอนท์ช่วย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการแสดงบทบาทสมมติจากสถานการณ์จำลองมีความเชื่อฟังเพิ่มมากกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้การแสดงบทบาทสมมติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4.2 งานวิจัยในประเทศ

สมบูรณ์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา (2525 : 57 - 58) ได้ทำการทดลองสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตหน่วยการทํานาหากิน ด้วยวิธีการสอนแบบใช้และไม่ใช้สถานการณ์จำลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการสอนแบบใช้สถานการณ์จำลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบไม่ใช้สถานการณ์จำลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศีกฤทธิ์ บุขบา (2526 : 60 - 62) ได้ศึกษาผลการสอนโดยวิธีใช้สถานการณ์จำลองและวิธีไม่ใช้สถานการณ์จำลอง วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน เรียนโดยวิธีการแบบใช้สถานการณ์จำลองและกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน เรียนโดยวิธีที่ไม่ใช้สถานการณ์จำลอง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธำรงค์ นวมศิริ (2527 : 53 - 55) ได้ทดลองสอนจริยศึกษาจากการใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างเป็นสถานการณ์จำลองเปรียบเทียบกับการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษาพบว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างเป็นสถานการณ์จำลอง ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองมีความแตกต่างจากนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

วรรณ เลิศชัยนดี (2528 : 165 - 166) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการเลือกใช้นโยบายแก้ปัญหาค้นหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาด้วยการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองกับการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพุทธจักรวิทยา กรุงเทพมหานคร จำนวน 80 คน กลุ่มทดลองเรียนด้วยการสอนโดยการใช้นโยบายแก้ปัญหาค้นหา กลุ่มควบคุมเรียนด้วยการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบทดสอบวัดแนวคิดแก้ปัญหาซึ่งประกอบด้วยแนวคิดแก้ปัญหา 4 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า การเลือกใช้นโยบายแก้ปัญหาค้นหาด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ ด้านการนำไปใช้ และด้านการวิเคราะห์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนการเลือกใช้นโยบายแก้ปัญหาค้นหา ด้านการนำไปใช้และด้านการวิเคราะห์ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม

พฤษชาติ เพชรสฤต (2535 : 57 - 62) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลอง และการอภิปรายกลุ่ม ที่มีต่อพฤติกรรมการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธรรมมงคล กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มี

คะแนนเชาวน์ปัญญาระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่ำ จำนวน 24 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 12 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ใช้สถานการณ์จำลอง มีคะแนนพฤติกรรมการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมสูงกว่านักเรียนที่ใช้การอภิปรายกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวทำให้สรุปได้ว่า สถานการณ์จำลองเป็นวิธีการที่จำลองเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ต่าง ๆ โดยให้มีความคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบกับปัญหาและรู้จักคิดแก้ปัญหา โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนสังเกต พิจารณาค้นหาเหตุผล ใตถามและคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง เพื่อประกอบการตัดสินใจ มิใช่เป็นการสอนที่ครูบอกข้อเท็จจริงและแนวทางแก้ปัญหาแก่เด็กเท่านั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าเมื่อนำสถานการณ์จำลองมาใช้ในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนแล้วนักเรียนจะมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ

4.1 ความหมายของแม่แบบ (Models)

แม่แบบหรือตัวแบบ หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดีถือเป็นบรรทัดฐานเป็นแบบหรือให้เห็นเพื่อเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบและเป็นแบบอย่างในการเลียนแบบ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2530 : 61)

การใช้เทคนิคแม่แบบ (Modeling Technique) เป็นกลวิธีในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมจากตัวแบบที่ผู้สังเกต หรือผู้ประสังค์จะเลียนแบบสนใจ (Bandura, 1968 : 99 - 108) การเรียนรู้ของเด็กส่วนใหญ่เกิดจากการทำตามผู้อื่น ดังนั้นเด็กจะเรียนรู้จากแม่แบบ โดยแม่แบบจะทำหน้าที่เป็นสิ่งเร้าและเป็นเรื่องราวให้ผู้เรียนสังเกต และเลียนแบบพฤติกรรมที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งกระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตเป็นวิธีการเรียนรู้แบบพื้นฐานที่ให้ประโยชน์กว้างขวางและมีชื่ออยู่หลายประการ คือ ช่วยให้ผู้เรียนรู้ในทัศนที่ซับซ้อน หรือยาก ๆ ได้ดี และรวดเร็ว (Patterson, 1974 : 138 - 139)

4.2 วิธีการให้ตัวแบบอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องพิจารณาองค์ประกอบต่อไปนี้

(ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2530 : 62)

4.2.1 การคัดเลือกตัวแบบ

4.2.1.1 ตัวแบบจะต้องมีชื่อเสียง มีความน่าเชื่อถือ และเป็นตัวแบบที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่าเป็นตัวอย่างที่ดี เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนแบบมั่นใจที่จะเรียนแบบตัวแบบนั้นมากยิ่งขึ้น

4.2.1.2 ตัวแบบและผู้เรียนแบบหรือผู้สังเกตการณ์จะมีความคล้ายคลึงกัน หรือมีคุณสมบัติร่วมกัน เช่น อยู่ในวัยเดียวกันเป็นเพื่อนกัน ฯลฯ ซึ่งจะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้สังเกต และจะช่วยทำให้ประสิทธิภาพของการเรียนแบบสูงขึ้น

4.2.1.3 ลักษณะของกิจกรรมที่เรียนแบบ ควรจะเป็นกิจกรรมที่ประกอบด้วย พฤติกรรมที่ไม่สลับซับซ้อนเพื่อให้การเลียนแบบเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว แม่แบบที่ดึงดูดความสนใจของผู้สังเกตหรือผู้เรียนแบบจะทำให้เกิดการเลียนแบบได้ง่ายขึ้น

4.2.2 การเสนอตัวแบบ

4.2.2.1 เสนอตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรง โดยจะต้องให้แรงเสริมแก่ตัวแบบและให้แรงเสริมแก่ผู้สังเกตหรือผู้เรียนแบบ เมื่อสามารถแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่นเดียวกับตัวแบบ เกิดพฤติกรรมมาพร้อมอย่างเหมาะสม

4.2.2.2 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง โดยสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่างจะทำให้หน้าที่เป็นสัญญาณบอกให้อินทรีย์รู้ว่า ถ้าแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์แล้วจะได้รับการเสริมแรง สิ่งเร้าประเภทนี้ใช้สัญลักษณ์ ผลจากการเสนอตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรงจะทำให้การเลียนแบบเกิดขึ้นอย่างคงทนและมีประสิทธิภาพ

4.2.2.3 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง การเสริมแรงทางบวก และการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ถูกต้อง (Corrective Feedback)

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2528 : 408) กล่าวถึงหลักในการที่จะใช้ตัวแบบในการเสริมพฤติกรรมให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้ ต้องกำหนดพฤติกรรมมาให้ตัวแบบแสดง เพื่อให้บุคคลสังเกตเลียนแบบ

ให้ชัดเจน ซึ่งความชัดเจนของพฤติกรรมนั้นจะต้องหมายถึง การสังเกต วัตถุประสงค์ โดยใช้คนตั้งแต่ 2 คน สามารถสังเกตและวัดได้ตรงกันและพฤติกรรมนั้นจะต้องอยู่ภายในระดับความสามารถที่จะกระทำ มิเช่นนั้นผู้สังเกตพฤติกรรมของตัวแบบจะคับข้องใจในการเรียนรู้พฤติกรรม นอกจากนี้ เมื่อผู้สังเกตตัวแบบเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมถูกต้องหรือใกล้เคียงแล้วผู้เปลี่ยนแปลงจะต้องได้รับการเสริมแรงทันที ผู้ดำเนินโปรแกรมจะต้องไม่ควบคุมความสนใจของผู้สังเกตตัวแบบด้วยวิธีการรุนแรง เช่น ตีหรือดุด่า เป็นต้น ควรมีการรวบรวมข้อมูล ที่แสดงถึงความก้าวหน้าของผู้สังเกตด้วย เพราะจะทำให้ผู้สังเกตรู้ว่าตนเองก้าวหน้าจริงและเป็นตัวเสริมที่ดีอีกด้วย เพราะจะทำให้เรียนรู้เร็วขึ้น และควรเลือกตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้สังเกตพร้อมทั้งให้มีความเด่น ตลอดจนสามารถแสดงพฤติกรรมที่จะให้เปลี่ยนแปลงอย่างคล่องแคล่วด้วย

แบลคแคม และซิลเบอร์แมน (Blackam and Silberman. 1975 : 55 - 56)

เสนอเกณฑ์สำคัญ 4 ประการ ในการใช้เทคนิคแม่แบบ คือ

1. กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นให้ผู้เรียนเห็น
2. แม่แบบที่เหมาะสมแสดงพฤติกรรมนั้นให้ผู้เรียนเห็น
3. เสริมแรงแม่แบบเมื่อแสดงพฤติกรรมที่ต้องการ
4. เสริมแรงผู้เรียนเมื่อแสดงพฤติกรรมที่ต้องการตามอย่างแม่แบบ

4.3 บุคคลที่เด็กจะเลียนแบบ

สวานา พรพัทธไมกุล (2525 : 2 - 7) กล่าวว่า บุคคลที่เด็กจะเลียนแบบนั้นเริ่มต้นจากบุคคลที่ใกล้ชิดที่สุด คือ พ่อ แม่ เมื่อเติบโตขึ้นเด็กไปโรงเรียนใช้เวลาครึ่งหนึ่งของชีวิตอยู่กับครู ในแต่ละวันความสำคัญของครูในการเป็นตัวแทนจึงสำคัญพอ ๆ กับ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู จึงควรเป็นตัวแทนที่ดีสำหรับเด็ก นอกจากนี้ เด็กจะเลียนแบบจากตัวแบบที่เด็กชอบตัวแบบนั้น ๆ จะต้องเป็นตัวแทนที่ก่อให้เกิดความพอใจแก่เด็ก อาจเป็นเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ ที่แวดล้อมอยู่ เด็กจะเลียนแบบจากตัวแบบที่ตรงกับพอใจของตัวเอง เด็กหญิงจะเลียนแบบแตกต่างไปจากเด็กชายเนื่องจากความสนใจแตกต่างกัน เด็กจะเลียนแบบตัวแบบผู้กล้าหาญที่เด็กสนใจ

ยกย่อง และพอใจ ตัวแบบอาจมาจากเรื่องจริงหรือไม่จริงก็ได้ ตัวแบบเด็กมักได้แก่ บุคคลที่มีอายุมากกว่า นอกจากนี้เด็กอาจจะเลียนแบบจากตัวละครในนิยาย ภาพยนตร์ โทรทัศน์ สไลด์ วีดีโอ เป็นต้น

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ

4.4.1 งานวิจัยในประเทศ

สุเชษฐ์ มาเทิร์ม (2519 : 56 - 61) ได้ศึกษาอิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 300 คน อายุเฉลี่ย 14 ปี 8 เดือน ให้มีผู้ที่มีจริยธรรมสูงและต่ำอยู่ในทุกกลุ่ม แล้วทดลองใช้ตัวแบบประเภทละอายุใจตนเอง และประเภทละอายุใจผู้อื่น กับกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้ใช้ตัวแบบ หลังจากให้ตัวแบบทบทวนแล้วทำการสอบวัดระดับความวิตกกังวลขณะเล่นเกมและการเห็นคุณค่าของรางวัล ผลการทดลองปรากฏว่า ผู้มีความวิตกกังวลสูงและไม่เห็นตัวแบบ มีพฤติกรรมการโกงมากที่สุด ส่วนระดับจริยธรรมของบุคคลไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการโกงได้แม่นยำนัก แต่เป็นเครื่องชี้บอกว่าถ้าเป็นตัวแบบที่ดีแล้ว ผู้ที่จะรับรู้และเลียนแบบมากที่สุดคือ ผู้มีระดับจริยธรรมสูง ส่วนผู้ที่มีจริยธรรมต่ำนั้น การเลียนแบบมีน้อยกว่า

ในปีต่อมา ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนิก (2520 : 5 - 6) ศึกษาจริยธรรมของเยาวชนไทยกับกลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ 11 - 25 ปี จำนวน 2,400 คน โดยศึกษาภาคสนามและในห้องปฏิบัติการ และสรุปได้ว่าการมีหรือไม่มีตัวแบบที่จะกระทำ ความดีมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมากกว่าลักษณะทางจริยธรรมในตัวเด็กเองอย่างมากคือ ในภาวะที่ไม่มีตัวแบบ วัยรุ่นมากกว่าครึ่งโกงคะแนน ส่วนผู้ที่มีจริยธรรมต่ำไม่ค่อยยอมรับอิทธิพลของตัวแบบมากนัก ตัวแบบประเภทละอายุใจตนเองมีอิทธิพลสูงทำให้ผู้สังเกตตัวแบบทุกประเภทเลียนแบบ แต่ตัวแบบประเภทละอายุใจคนอื่นไม่มีอิทธิพลต่อผู้สังเกตตัวแบบ

ในปี พ.ศ.2522 กรรณิการั สิริธิดักดิ์ (2522 : 46 - 51) ได้ศึกษาผลของตัวแบบและการเสริมแรงที่มีต่อพฤติกรรมกาเลียนแบบของเด็กอนุบาลปีที่ 2 จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน

80 คน แบ่งเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 10 คน ให้ 4 กลุ่มได้รับแม่แบบแสดงวิธีจัดภาพอย่างละเอียด ส่วนอีก 4 กลุ่ม ได้รับแม่แบบที่แสดงวิธีจัดภาพไม่ละเอียด โดยในแต่ละกลุ่มย่อยของทั้ง 2 กลุ่ม ได้รับการเสริมแรง 1 แบบ ใน 4 แบบ คือ การเสริมแรงแก่แม่แบบ การเสริมแรงแก่เด็ก การเสริมแรงแก่ตัวแบบและเด็ก และไม่ได้รับการเสริมแรงเลย ผลการทดลองพบว่า ตัวแบบ และวิธีการเสริมแรงมีผลต่อการเลียนแบบของเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับตัวแบบที่แสดงการจัดภาพอย่างละเอียดส่งเสริมการเลียนแบบได้ดีกว่าตัวแบบ ที่แสดงพฤติกรรมการจัดภาพไม่ละเอียด การเสริมแรงแก่ตัวแบบและเด็กส่งเสริมการเลียนแบบได้ดี ที่สุด

ในปีเดียวกัน กาญจณี แก้วทอง (2522 : 33 - 35) ได้ทดลองใช้แม่แบบเพื่อ เปลี่ยนแปลงมโนภาพแห่งตนเองของวัยรุ่นอายุระหว่าง 13 - 16 ปี ในสถานสงเคราะห์บ้าน ศรีธรรมราช จำนวน 40 คน กลุ่มทดลองดูแบบที่เป็นสไลด์ประกอบคำบรรยาย 19 แผ่น กลุ่มควบคุม เรียนจากการสอนปกติ ผลการศึกษาพบว่า การใช้แม่แบบมีผลทำให้กลุ่มที่ได้ดูแม่แบบมีมโนภาพแห่ง ตนแตกต่างจากกลุ่มที่ไม่ได้ดูแม่แบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์ (2524 : 52 - 53) ศึกษาผลการใช้เทคนิค แม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเมืองเลย จังหวัดเลย จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แบบสอบถาม วัดทัศนคติเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ และ 2) แม่แบบซึ่งเป็นสไลด์การ์ตูนประกอบเสียง 5 เรื่อง โดยดำเนินการใช้เทคนิคแม่แบบแก่กลุ่มทดลอง จำนวน 5 ครั้ง ใช้เวลา 5 วันติดต่อกัน วันละ 1 ชั่วโมง ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มทดลอง ที่ได้รับการใช้แม่แบบมีคะแนนจริยธรรมด้าน ความซื่อสัตย์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.4.2 งานวิจัยในประเทศ

แบนดูรา รอส และรอส (Bandura, Ross and Ross. 1963 : 3) ศึกษาผลของการใช้แม่แบบต่อการเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าวโดยจัดแบ่งแม่แบบเป็น 3 ลักษณะ คือ แม่แบบที่มีชีวิต (Life Model) แม่แบบที่เป็นภาพยนตร์แสดงด้วยคนจริง และแม่แบบที่เป็น

ภาพยนตร์การ์ตูน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กก่อนวัยเรียน ผลการทดลองพบว่า เด็กที่ได้ดูแม่แบบ ก้าวร้าวแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น ส่วนกลุ่มที่ไม่ได้รับแม่แบบไม่ค่อยมีพฤติกรรมก้าวร้าว บรากนุ นอกจากนี้ แม่แบบที่เป็นภาพยนตร์ มีผลต่อพฤติกรรมของผู้สังเกตัดเทียบกับแม่แบบที่มี ซีวีดี

ริชส์ (Richs. 1965 : 97 - 100) ใช้ตัวแบบประเภทสัญลักษณ์เพื่อศึกษา พฤติกรรมการเลียนแบบที่เกิดจากการดูตัวแบบที่ก้าวร้าว โดยให้ดูตัวแบบจากภาพยนตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 3 ปี 5 เดือน - 6 ปี 4 เดือน จำนวน 60 คน ชาย 30 คน หญิง 30 คน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ให้ดูตัวแบบที่เป็นผู้ใหญ่เพศชาย กลุ่มที่ 2 ให้ดู ตัวแบบที่เป็นผู้ใหญ่เพศหญิง กลุ่มที่ 3 ให้ดูตัวแบบที่เป็นเด็กชายวัยเดียวกัน กลุ่มที่ 4 ให้ดู ตัวแบบที่เป็นเด็กหญิงวัยเดียวกัน กลุ่มที่ 5 เป็นกลุ่มควบคุม ผลการทดลองบรากนุว่า เด็กเกิด พฤติกรรมก้าวร้าวมากที่สุดเมื่อได้ดูตัวแบบที่เป็นเด็กชายวัยเดียวกับตน และก้าวร้าวน้อยเมื่อได้ดู แบบที่เป็นผู้ใหญ่เพศชาย

แบนดูรา กรูเซค และเมนเลฟ (Bandura, Grusec and Menlove. 1966 : 499 - 506) ได้ศึกษาการเรียนรู้โดยการสังเกตของเด็กรอายุ 6 - 8 ปี จำนวน 72 คน เป็น เด็กชาย 36 คน และเด็กหญิง 36 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่างสังเกตตัวแบบจากภาพยนตร์ที่ฉายให้ เห็นการเล่นของเล่นต่าง ๆ ของตัวแบบด้วยวิธีการที่แปลกและใหม่กว่าที่เด็ก ๆ เคยเล่นกัน กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรกได้รับคำแนะนำให้เรียกชื่อการกระทำ ทุกอย่างของตัวแบบขณะที่ดูตัวแบบ ส่วนกลุ่มที่สองจะต้องนับเลข 1, 2, 3, 4, 5 ไปพร้อม ๆ กัน ในขณะที่ดูตัวแบบนั้นและกลุ่มที่สามให้ดูตัวแบบแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น หลังจากนั้น จึงให้เด็ก แต่ละกลุ่มแสดงวิธีการเล่นตามที่ได้ดูจากตัวแบบและเด็กแต่ละกลุ่มจะได้รับรางวัล ถ้าแสดงได้เหมือน ตัวแบบ ส่วนกลุ่มที่สามไม่ได้รับรางวัลเลยแม้ว่าจะแสดงเหมือนตัวแบบ ผลการศึกษาพบว่า เด็กกลุ่ม ที่หนึ่งที่ได้ถูกให้ เรียกชื่อการกระทำของตัวแบบสามารถเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้ดีกว่ากลุ่มที่สอง ที่ต้องนับตัวเลขขณะที่ดูตัวแบบและกลุ่มที่สามที่ให้ดูแต่ตัวแบบเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ผลของการเลียนแบบ

ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กชายจะสามารถเลียนแบบได้ดีกว่าเด็กหญิง ส่วนการให้รางวัลและการไม่ได้ทำให้พฤติกรรมการเลียนแบบของเด็กแตกต่างกัน

มิดลาร์สกี และคนอื่น ๆ (Midlarsky and others. 1973 : 321 - 328)

ได้ศึกษาผลของปฏิสัมพันธ์ตัวแบบและรางวัลที่มีต่อการฝึกฝนให้เกิดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ โดยศึกษาจากเด็กหญิงเกรด 6 จำนวน 72 คน ำให้เห็นตัวแบบ 3 ชนิด ได้แก่ ตัวแบบที่เอื้อเฟื้อ ตัวแบบที่เป็นกลางและตัวแบบที่ละโมภ ผู้วิจัยได้สร้างสถานการณ์ให้ผู้ถูกทดลองเล่นเกมอย่างหนึ่ง เมื่อเล่นชนะได้รับรางวัลเป็นสิ่งที่ของที่มีค่าเท่ากับเงิน 4 เซนต์และเมื่อผู้ถูกทดลองแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อตามที่ต้องการผู้ทดลองก็ให้รางวัลเป็นคำพูดยกย่อง ผลการทดลองปรากฏว่า ตัวแบบและรางวัลที่เป็นคำพูดยกย่องมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการปลูกฝังให้เด็กเกิดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อขึ้นได้

จากผลการศึกษางานวิจัยดังกล่าวข้างต้นพบว่า การใช้เทคนิคแม่แบบสามารถพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้เพราะแม่แบบมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้สังเกต โดยเฉพาะที่เป็นเด็กเป็นอย่างมาก การเสนอแม่แบบโดยวิธีการต่าง ๆ ที่เด็กสนใจและเหมาะสมจึงเป็นสิ่งเร้าที่เร้าให้เด็กเกิดทัศนคติที่ดีและยอมรับพฤติกรรมของแม่แบบและจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำเทคนิคแม่แบบมาใช้ในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลราชบุรี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลราชบุรี ปีการศึกษา 2538

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลราชบุรี ปีการศึกษา 2538 ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสมัครใจต่ำกว่าเบอร์เซ็นไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งหมด จำนวน 244 คน ตอบแบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสมัครใจ
2. นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แล้วนำคะแนนของนักเรียนทุกคนมาเรียงลำดับจากสูงลงมาต่ำ แล้วคัดเลือกเฉพาะผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าเบอร์เซ็นไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 61 คน แล้วสอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการทดลอง
3. สุ่มอย่างง่ายนักเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลอง ในข้อ 2 มาจำนวน 24 คน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง
2. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ
3. แบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง มีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรม และกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสม

1.2 สร้างโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายกับการศึกษาค้นคว้า

1.3 นำโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเจตน์ อภิมาตย์รักษา และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมาย เนื้อหา วิธีดำเนินการ และกิจกรรม

1.4 นำโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลองที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเขาวัง (แสงช่วงสุวนิช) จังหวัดราชบุรี จำนวน 12 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มทดลองเพื่อดูความเหมาะสมทางด้านภาษาและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

1.5 นำโปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง ที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

การใช้สถานการณ์จำลองในชั้นเรียน มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

- ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอกวัตถุประสงค์ที่ต้องการให้นักเรียนทราบและเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์ที่นำมาใช้ จากนั้น นักเรียนและผู้วิจัยช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท
- ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทตามลำดับเหตุการณ์ที่เตรียมไว้
- ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย เมื่อกิจกรรมนั้นสิ้นสุดลงผู้วิจัยให้นักเรียนวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม และอภิปราย ตลอดทั้งแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมและบทบาทที่แสดงนั้น ๆ

ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของสถานการณ์นั้น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง ผู้วิจัยใช้เวลาทดลอง 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง คือวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 14.40 – 15.30 น.

2. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ มีลำดับขั้นในการสร้างดังนี้

- 2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบและกระบวนการแก้ปัญหา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโปรแกรม และกำหนดเนื้อหาให้เหมาะสม
- 2.2 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสไลด์ และวีดิทัศน์
- 2.3 เขียนบทละคร (Script) เพื่อสร้างแม่แบบให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย
- 2.4 นำบทละครที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ชูเคเดิมตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดมุ่งหมาย กิจกรรม เนื้อหา วิธีดำเนินการและกิจกรรม แล้วผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไข
- 2.5 คัดเลือกบุคคลที่จะเป็นแม่แบบ และฝึกซ้อมความเข้าใจของผู้ที่จะแสดงในแต่ละเรื่อง เพื่อให้สามารถสื่อข้อความ และความรู้สึกนึกคิดได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย และกระทำการถ่ายภาพสไลด์ และทำการบันทึกวีดิทัศน์
- 2.6 นำโปรแกรมและวีดิทัศน์ที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเขาวัง (แสงช่วงสุนิษ) จังหวัดราชบุรี จำนวน 12 คน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง เพื่อหาข้อบกพร่อง และนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

การใช้เทคนิคแม่แบบ มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำ ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้นักเรียนสังเกตในครั้งนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ ผู้วิจัยเสนอเรื่องราวของแม่แบบ โดยการฉายภาพสไลด์และวีดิทัศน์ ให้นักเรียนได้สังเกตพฤติกรรมของแม่แบบ และให้นักเรียนแสดงความคิด ความรู้สึกที่มีต่อแม่แบบ ตลอดทั้งให้นักเรียนอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกตได้ตลอดทั้งข้อดี และข้อบกพร่องของพฤติกรรมของแม่แบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบนั้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์จากแม่แบบนั้น ๆ และให้นักเรียนแสดงความคิด ความรู้สึกภายหลังการเลียนแบบ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบ แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบผู้วิจัยใช้เวลาทดลอง 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วันคือ วันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 14.40 - 15.30 น.

3. แบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี มีลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี

3.2 ให้ความหมายและนิยามปฏิบัติการของความสามัคคี

3.3 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะและน้าแบบทดสอบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ชุดเดิม ตรวจสอบรายละเอียดของแบบสอบถามและนิยามศัพท์เฉพาะแล้วผู้วิจัยนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 น้าแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 30 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเขาวัง (แสงช่วงสุวนิช) จังหวัดราชบุรี จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test ได้ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.95 - 28.06 จำนวน 25 ข้อ

3.5 นามแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วในข้อ 3.4 จำนวน 25 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรค่าความเชื่อมั่นของ ลีอู (Liou) (บุญเชิด วิทยุณันตพงษ์. 2535 : 30) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8593

ลักษณะของแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องราวในแต่ละข้อ และให้นักเรียนเลือกตอบคำถามจากตัวเลือกต่าง ๆ ที่มีเหตุผลตรงกับใจของนักเรียนมากที่สุด โดยให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท ลงในกระดาษคำตอบแต่ละข้อจนครบทุกข้อ ซึ่งคำตอบเหล่านี้จะไม่มีคำตอบใดที่ถูกหรือผิด และคำตอบที่นักเรียนเลือกตอบนั้นจะไม่เกิดผลเสียหากนักเรียนหรือทางโรงเรียนแต่อย่างใดทั้งสิ้น

ตัวอย่างแบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

1. เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านการไม่แบ่งเป็นพวกเราพวกเรา

- 0) ถ้าเพื่อน ๆ ทะเลาะกัน ข้าพเจ้าจะเข้าไปห้ามและพูดให้เพื่อน ๆ คินดีกันเพราะ
- ก. การทะเลาะกันเป็นสิ่งไม่ดี จะทำให้เกิดการแตกความสามัคคีในหมู่คณะ
 - ข. ถ้าคุณครูทราบอาจถูกทำโทษทั้งกลุ่ม รวมทั้งข้าพเจ้าด้วย
 - ค. ถ้าเพื่อน ๆ มีเรื่องขัดใจกัน ก็ควรจะบอกคุณครูให้คุณครูตัดสินให้
 - ง. ถ้าคุณครูทราบ คุณครูอาจโกรธ และจะไม่จัดงานปาร์ตี้ ตามที่คุณครูเคยบอกไว้

2. เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

- 00) เมื่อข้าพเจ้าขึ้นชั้นประถมปีที่ 5 ข้าพเจ้าจะสมัครเป็นประธานนักเรียน ช่วยเหลืองานส่วนรวมของโรงเรียน เพราะ
- ก. ข้าพเจ้าจะได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ ทุกคนในโรงเรียน
 - ข. เพื่อน ๆ จะได้เลิกว่าข้าพเจ้าว่า ข้าพเจ้าเป็นคนขี้ขลาด

- ค. ข้าพเจ้าควรจะทำหน้าที่ของนักเรียนที่ดี ในการช่วยเหลืองานส่วนรวมของโรงเรียน
- ง. คุณครูบอกว่า นักเรียนคนใดที่เป็นประธานนักเรียน จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียค่าอาหาร

3. เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านการเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม

000) ข้าพเจ้ายินดีทำตามความคิดเห็นของส่วนรวม ในชั้นเรียนเพราะ

- ก. ข้าพเจ้าอยากทำให้เพื่อน ๆ รักข้าพเจ้า
- ข. การปฏิบัติตามเสียงส่วนมาก ย่อมดีกว่าเสียงส่วนน้อย
- ค. ข้าพเจ้าไม่อยากขัดใจเพื่อน
- ง. เป็นข้อตกลงส่วนใหญ่ในห้องเรียนร่วมกัน

เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน

4. 0000) ข้าพเจ้าจะอยู่ช่วยงานของส่วนรวมจนกว่างานจะสำเร็จทุกครั้ง เพราะ

- ก. เพื่อน ๆ ในกลุ่มจะได้ยอมรับข้าพเจ้า
- ข. จะได้ไม่มีใครว่าข้าพเจ้าว่าเป็นคนไม่รับผิดชอบ
- ค. คุณครูจะได้ชมข้าพเจ้าให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง
- ง. เป็นหน้าที่ของนักเรียนทุกคนในกลุ่ม ที่จะต้องรับผิดชอบทำงานส่วนรวมให้เสร็จ

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามนี้มี 4 ตัวเลือก ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดค่าให้ตรงกับเหตุผลเชิงจริยธรรม 4 ชั้นของโคลเบอร์ก ซึ่งถ้านักเรียนเลือกคำตอบที่ตรงกับชั้นที่ 1 จะได้ 0 คะแนน ถ้านักเรียนเลือกคำตอบที่ตรงกับชั้นที่ 2 จะได้ 1 คะแนน ถ้านักเรียนเลือกคำตอบที่ตรงกับชั้นที่ 3 จะได้ 2 คะแนน และถ้านักเรียนเลือกคำตอบที่ตรงกับชั้นที่ 4 ก็จะได้ 3 คะแนน ดังนั้นคำถามในแต่ละข้อผู้ตอบจะได้คะแนนอยู่ในช่วง 1 - 3 คะแนน

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยใช้การวิจัยแบบ Randomized Group Pretest - Posttest Design (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 67)

ตาราง 2 แบบแผนการทดลองแบบ Randomized Group Pretest-Posttest Design

การกำหนดเข้ากลุ่ม	ทดสอบก่อนการทดลอง	ตัวแปรอิสระ	ทดสอบหลังการทดลอง
R(E ₁)	T ₁ E ₁	X ₁	T ₁ E ₁
R(E ₂)	T ₁ E ₂	X ₂	T ₂ E ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

R	แทน	กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
E ₁	แทน	กลุ่มทดลองที่ 1 (การใช้สถานการณ์จำลอง)
E ₂	แทน	กลุ่มทดลองที่ 2 (การใช้เทคนิคแม่แบบ)
X ₁	แทน	การทดลองโดยใช้สถานการณ์จำลอง
X ₂	แทน	การทดลองโดยใช้เทคนิคแม่แบบ
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง

การดำเนินการทดลอง

1. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยใช้คะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีที่ได้จากการคัดเลือกนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง
2. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้
 - 2.1 ผู้วิจัยจัดกระทำกับกลุ่มทดลองที่ 1 ตามโปรแกรมการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โดยใช้สถานการณ์จำลอง เป็นเวลา 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ทุกวันจันทร์ และวันพุธ ระหว่างเวลา 14.40 - 15.30 น.
 - 2.2 ผู้วิจัยจัดกระทำกับกลุ่มทดลองที่ 2 ตามโปรแกรมการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมโดยการใช้เทคนิคแม่แบบ เป็นเวลา 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ทุกวันอังคาร และวันพฤหัสบดี ระหว่างเวลา 14.40 - 15.30 น.
3. หลังจากสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โดยใช้แบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีฉบับเดียวกับที่ใช้ก่อนการทดลอง
4. นำคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง
2. เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนหลังการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้เทคนิคแม่แบบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 คะแนนเฉลี่ย (Mean)

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่

2.1 การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร t-test

ดังนี้ (Edwards. 1957 : 153)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\left[\sum x_1^2 - \frac{(\sum x_1)^2}{N} \right] + \left[\sum x_2^2 - \frac{(\sum x_2)^2}{N} \right]}{N(N-1)}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อที่พิจารณาใน t-distribution

$\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยของข้อนั้นของกลุ่มที่กำหนดค่าให้มีจริยธรรมด้าน
ความสามัคคีสูง

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยของข้อนั้นของกลุ่มที่กำหนดค่าให้มีจริยธรรมด้าน
ความสามัคคีต่ำ

N แทน จำนวนตัวอย่างในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

2.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร เสียว (บุณยเกียรติ ภาณุอนันตพงษ์.

2539 : 36 ; อ้างอิงมาจาก Liou)

$$R_{22} = \left[\frac{1}{1 - \sum \lambda_i^2} \right] \left[\frac{s^2 - \sum s_i^2}{s_x^2} \right]$$

$$\lambda_i = \frac{\sum s_{ih}}{s_x^2}$$

เมื่อ R_{22} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

λ_i แทน สัดส่วนของจำนวนข้อสอบแต่ละส่วนย่อยกับทั้งหมด

$\sum s_{ih}$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนรวมในแต่ละแถว

s_x^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมุติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีก่อน

และหลังการทดลองของกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม โดยใช้ t-test แบบ Dependent Sample (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2535 : 176)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n - 1}}}$$

(df = n - 1)

เมื่อ t แทน ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง

D แทน ผลต่างของคะแนนในแต่ละคู่

$\sum D$ แทน ผลรวมของคะแนนความแตกต่าง

n แทน จำนวนคู่

3.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ระหว่างกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่ม โดยใช้ t-test แบบ Independent Samples

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left[\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right] \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่ม
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มทดลองที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มทดลองที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ΣD	แทน	ผลรวมของคะแนนความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความสามัคคี
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนการทดลอง ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S.D.	t
กลุ่มทดลองที่ 1	12	12.42	4.01	0.15
กลุ่มทดลองที่ 2	12	12.17	4.30	

จากตาราง 3 พบว่า ก่อนการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ไม่แตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง

กลุ่มทดลองที่ 1	N	$\bar{X}$	S.D.	ΣD	ΣD^2	t	p
ก่อนการทดลอง	12	12.42	4.01				
				359	11,265	15.002**	.00
หลังการทดลอง	12	42.33	10.21				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 หลังจากการใช้สถานการณ์จำลอง แสดงว่า การใช้สถานการณ์จำลอง ทำให้นักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้น

3. เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ

กลุ่มทดลองที่ 2	N	$\bar{X}$	S.D.	ΣD	ΣD^2	t	p
ก่อนการทดลอง	12	12.17	4.30				
				371	11,969	16.06**	.00
หลังการทดลอง	12	43.08	10.54				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 หลังจากการใช้เทคนิคแม่แบบ แสดงว่าการใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้น

4. เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
กลุ่มทดลองที่ 1	12	42.33	10.21	0.18	.86
กลุ่มทดลองที่ 2	12	43.08	10.54		

จากตาราง 6 พบว่า ภายหลังจากทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง
2. เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน ก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ
3. เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง กับนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้น หลังจากการใช้สถานการณ์จำลอง
2. นักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้น หลังจากการใช้เทคนิคแม่แบบ
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง กับนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลราชบุรี ปีการศึกษา 2538
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 24 คน ที่ได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรแล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

1. โปรแกรมการวัดสถานการณ์การเฉลียว
2. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ
3. แบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลราชบุรีตอบแบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง
2. ระยะดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองแก่นักเรียนทั้งสองกลุ่มโดย

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองที่ 1 ตามโปรแกรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โดยใช้สถานการณ์จำลอง เป็นเวลา 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ทุกวันจันทร์และวันพุธ ระหว่างเวลา 14.40 - 15.30 น. ตั้งแต่วันที่ 18 ธันวาคม 2538 - 31 มกราคม 2539

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกลุ่มทดลองที่ 2 ตามโปรแกรมการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โดยการใช้เทคนิคแม่แบบ เป็นเวลา 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ทุกวันอังคาร และวันพฤหัสบดี ระหว่างเวลา 14.40 - 15.30 น. ตั้งแต่วันที่ 19 ธันวาคม 2538 - 1 กุมภาพันธ์ 2539

3. ภายหลังการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และ 2 ตอบแบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีฉบับเดียวกับฉบับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลองอีกครั้งแล้วเก็บคะแนนไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง

4. นำคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังการใช้สถานการณ์จำลอง โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Sample

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังการใช้เทคนิคแม่แบบ โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Sample

3. เปรียบเทียบคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ โดยใช้สูตร t-test แบบ Independent Sample

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าสรุปผลได้ดังนี้

1. นักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง
2. นักเรียนมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ
3. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและนักเรียนกลุ่มทดลอง
ที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาการใช้สถานการณ์จำลองและเทคนิคแม่แบบในการพัฒนา
เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลราชบุรี
จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีเหตุผลเชิงจริยธรรม
ด้านความสามัคคีมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 ซึ่ง
สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ช่างค์ น่วมศิริ (2527 : 53) ที่ได้ทดลองใช้ชาวจาก
หนังสือพิมพ์รายวันสร้างเป็นสถานการณ์จำลองในการสอนจริยศึกษาเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม
และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 33 คน ผลการวิจัยพบว่า
นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชาวหนังสือพิมพ์รายวันเป็นสถานการณ์จำลอง มีคะแนนการใช้เหตุผลเชิง
จริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้อง
กับผลการวิจัยของ วัชรินทร์ จักรเกตุ (2534 : 36) ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการทดลอง
โดยใช้สถานการณ์จำลองมีคะแนนความเสียสละสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลของการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้สถานการณ์จำลองสามารถพัฒนา เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนให้มากขึ้น ทั้งนี้ เพราะว่า สถานการณ์จำลอง เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจัดสถานการณ์ และกิจกรรมมาให้มีความคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง แล้วให้นักเรียนแสดงบทบาทตามลำดับของสถานการณ์จำลองนั้น และเปิดโอกาสให้นักเรียนวิเคราะห์ อภิปราย เกี่ยวกับบทบาทที่ได้แสดง พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุปประเด็นสำคัญต่าง ๆ ร่วมกัน จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นผลทำให้นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้น

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเป็นรายด้านแล้ว ภายหลังการใช้สถานการณ์จำลอง พบว่า ด้านที่พัฒนามากที่สุดคือ เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านการแบ่งปัน พวกเขากัน และด้านที่พัฒนาเป็นอันดับรองลงมา คือ เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ การเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม และการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกันตามลำดับ

2. นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์ (2524 : 50 - 52) ที่ได้นำใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งพบว่า การใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีคะแนนความซื่อสัตย์สูงขึ้นภายหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุณี ชินศักดิ์ชัย (2525 : 34 - 35) ที่ได้ทดลองใช้หุ่นมือเป็นแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งพบว่าคะแนนเฉลี่ยของจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อหลังการทดลอง สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มิคาลาสกี และคนอื่น ๆ (Midlarsky and others. 1973 : 321 - 328) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้การให้ตัวแบบและการให้รางวัลต่อการฝึกฝนเพื่อให้เกิดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ (Altruistic Behavior) ผลการทดลองพบว่า การให้ตัวแบบและการให้รางวัลที่เป็นคาบูกยกลองมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการปลูกฝังให้นักเรียน มีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อมากขึ้น

จากผลของการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้เทคนิคแม่แบบสามารถพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนให้มากขึ้น ทั้งนี้ เพราะว่า เทคนิคแม่แบบเป็นวิธีการที่ทำให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากแม่แบบที่ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบของภาพสไลด์ และวีดิทัศน์ ซึ่งจะเป็นนักเรียนที่อยู่ในวัยเดียวกันกับนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 จึงทำให้นักเรียนสนใจและเข้าใจพฤติกรรมของแม่แบบ อีกทั้งภายหลังจากการดูภาพสไลด์ และวีดิทัศน์ในแต่ละครั้งแล้ว นักเรียนจะได้ร่วมกันอภิปรายถึงพฤติกรรมที่เหมาะสม และไม่เหมาะสมของแม่แบบ ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของแม่แบบได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์จากแม่แบบนั้น ๆ และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นรู้สึกภายหลังการเลียนแบบ จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นผลทำให้นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้น

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเป็นรายด้านแล้ว ภายหลังจากการใช้เทคนิคแม่แบบ พบว่า ด้านที่พัฒนามากที่สุดคือ เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านไม่แบ่งเป็นพวก เขาพวกเรา และด้านที่พัฒนาเป็นอันดับรองลงมาคือ เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ การเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม และการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกันตามลำดับ

3. นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองกับนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า การใช้สถานการณ์จำลองและการใช้เทคนิคแม่แบบ ทำให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ แสดงว่าวิธีการทั้งสองวิธีสามารถพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนได้ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้ เพราะว่า วิธีการทั้งสองวิธีต่างมีจุดเด่นอยู่ในตัว การใช้สถานการณ์จำลองเป็นการสมมุติสถานการณ์ต่าง ๆ ให้คล้ายกับสภาพที่เป็นจริง แล้วให้นักเรียนแสดงบทบาทตามลำดับของสถานการณ์นั้น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ อีดูซัส แจมเจริณู (2522 : 5) ที่กล่าวว่า การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม

บรรยากาสนการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ทิศนา แหม่มพี (2522 : 202) ได้กล่าวว่า การใช้สถานการณ์จำลองจะช่วยสร้างบรรยากาสนการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและสนุกสนานเพลิดเพลินกับการเรียนและสมบูรณ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา (2525 : 17 - 18) ได้กล่าวไว้ว่า สถานการณ์จำลองสามารถสร้างอารมณ์และทัศนคติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ นอกจากนี้ยังช่วยลดความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนปรับตัวเข้ากันได้เป็นอย่างดี

ส่วนเทคนิคแม่แบบที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นภาพสไลด์ประกอบคำบรรยาย และวีดิทัศน์ ซึ่งนักเรียนจะได้เห็นทั้งภาพและได้ยินเสียง ทำให้นักเรียนได้เกิดความสนใจและตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สุวดี ศรีเลหวัด (2526 : 31) ที่กล่าวไว้ว่า เด็กส่วนใหญ่มักโดยเฉพาะเด็กนักเรียนชอบดูโทรทัศน์มากที่สุด และสำนิตย์ ภายผาด (2517 : 5) ได้พบว่า การใช้ภาพสไลด์มาประกอบการเรียนการสอนสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้มาก และทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ดังนั้นจากการที่ผู้วิจัยได้นำภาพสไลด์และวีดิทัศน์มาใช้ในการทดลองครั้งนี้จึงเป็นผลทำให้นักเรียนได้พัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การวิจัยในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การใช้สถานการณ์จำลอง และการใช้เทคนิคแม่แบบสามารถพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนได้ไม่แตกต่างกัน จึงเป็นแนวทางสำหรับครูแนะแนวและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนสามารถเลือกใช้วิธีการทั้งสองแบบนี้ไปพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในด้านอื่น ๆ ได้

1.2 ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนเกี่ยวกับการใช้สถานการณ์จำลองและเทคนิคแม่แบบไปใช้ในการเรียนการสอนจริงในห้องเรียนอย่างถูกต้อง

1.3 หลักสูตรการสอนวิชาจริยศึกษาในโรงเรียนควรมุ่งเน้นพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์กไปใช้ประกอบเป็นจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการใช้สถานการณ์จำลอง และเทคนิคแม่แบบไปพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีกับนักเรียนหรือผู้เรียนชั้นประถมศึกษาในระดับอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน เช่น การอบรมเลี้ยงดู บรรยากาศในการเรียนการสอน บรรยากาศในโรงเรียนและพฤติกรรมการสอนของครู

2.3 ควรมีการติดตามผลในระยะยาว หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองไปแล้ว เพื่อดูว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนที่ได้รับการพัฒนาไปแล้วนั้น เพิ่มขึ้นหรือลดลงมากน้อยเพียงใด

מכתש קרמל

บรรณานุกรม

- กนกวลี เจ่งอ้วน. การสร้างแบบทดสอบวัดคุณลักษณะความมีน้ำใจนักกีฬา. ปรินิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- กรรณิการ์ ลิทธิศักดิ์. อิทธิพลของตัวแบบและการเสริมแรงที่มีต่อพฤติกรรมการเลียนแบบของ
เด็กอนุบาล. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- กาญจณี แก้วทอง. การใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อเปลี่ยนมโนภาพแห่งตนของเด็กวัยรุ่นใน
สถานสงเคราะห์บ้านศรีธรรมราช. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- ศิกฤทธิ นุชบา. ผลการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองและวิธีไม่ใช้สถานการณ์จำลองวิชา
สังคมศึกษาหน่วยปัญหามโนโลกปัจจุบัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ✕ ศิกฤทธิ ปราโมช, ม.ร.ว. "หลักจริยธรรมที่ควรคำนึงในการให้การศึกษา," วัฒนธรรมไทย.
17(7) : 3 ; กรกฎาคม 2521.
- ✕ จุฑาทิพย์ อีระภาค. วิเคราะห์จริยธรรมในหนังสืออ่านนอกเวลาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
อัดสำเนา.
- ✕ ดวงเดือน พันธุมนาวิน. การพัฒนาจริยธรรม : ตำราจิตวิทยา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.
- ✕ ———. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 : และจิตวิทยาจริยธรรม และจิตวิทยาภาษา.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- ✕ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิก. จริยธรรมของเยาวชนไทย. สถาบันวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, พิมพ์ครั้งที่ 2. 2520.

ทศนา แชนมสี และคนอื่น ๆ. กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ :
บูรพาการพิมพ์, 2522.

* อิศารัตน์ ศรีสวัสดิ์. ผลของบทบาทสมมติที่มีต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของ
นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาวิภูล จังหวัดอุบลราชธานี.
ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2532. อัดสำเนา.

* อารงค์ นวมศิริ. การทดลองใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างสถานการณ์จำลองในการสอนจริยศึกษา
เพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2527. อัดสำเนา.

นภา กัลยาณสูตร. การสร้างชุดการสอนเรื่อง "ความกตัญญู ความเอื้อเฟื้อและความสามัคคี
สำหรับห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.

นาคยา ภักธแสงไทย. ยุทธวิธีการสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2525.

บรรพต วีระสัย. "ความมั่นคงแห่งชาติและกำลังอำนาจของชาติ," รัฐาภิวัตร. 17(4):
107 - 126 ; ตุลาคม - ธันวาคม 2518.

* ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์. การทดลองใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความ
ซื่อสัตย์. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
อัดสำเนา.

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมการแต่งตำรา
ทบวงมหาวิทยาลัย, 2530.

_____. การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย. 2536.

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พุทธศักราช 2530. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2530.

พนัส หันนาคินทร์. การสอนคำนิยม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2520.

* ———. การสอนคำนิยมและจริยธรรม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2523.

พุธชาติ เพชรสถิต. การเปรียบเทียบของการใช้สถานการณ์จำลองและการอภิปรายกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดธรรมมงคล กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

* ไพฑูรย์ สินลารัตน์. "ค่าน้ำ," จริยธรรมกับการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

ภูมิพลอดุลยเดช พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. พระบรมราชาธิวาท และพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พุทธศักราช 2525. กรุงเทพฯ : สำนักพระราชเลขา, 2531.

* มาโนชต์ ดัชนีชัย. "ปัญหาการถ่ายทอดจริยธรรมกับอนาคตของชาติ," ครูบิทัศน์. 5(9) : 41 - 48 ; กันยายน 2523.

วรรณ เลิศชัยนดี. ผลการสอนโดยใช้เกมสถานการณ์จำลองที่มีต่อแนวคิดแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.

วัชรพร จัปเกตุ. ผลของสถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสี่ยสละของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

วิชาการ, กรม. หนังสือเรียนสังคมศึกษา ส 203 - ส.204 เพื่อนบ้านของเราสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2521.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง 2533.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2532.

สมบุญต์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา. การเปรียบเทียบผลการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนหน่วยการเรียนรู้ตามหาหิน ด้วยการสอนแบบ
ใช้และไม่ใช้สถานการณ์จำลอง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

สวนา พรพัฒน์กุล. อิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อการพัฒนาทางด้านความคิดและการเรียนรู้ทางสังคม
ของเด็กไทย. กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัยฉบับที่ 3 ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.

सानิตย์ กายาผาด. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่เกิดจากฟิล์มสตริบการ์ตูน และฟิล์ม
สตริบภาพตามความเป็นจริง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.

* สาโรช บัวศรี. "จริยธรรมในสังคมไทย," รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน.
กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2522.

สำเริง เวชสมุทร. "การใช้สถานการณ์จำลองในวิทยาลัยครู," คุรุปริทัศน์. 5(2):
18 - 19 ; มกราคม 2523.

* สุเมย์ ชินศักดิ์ชัย. การทดลองใช้หุ่นเชิดมือเป็น "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความ
เอื้อเฟื้อของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

* สุรเชษฐ์ มาเหรัมย์. อิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2519. อัดสำเนา.

* สุรศักดิ์ สันติธัญญาชค. การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.
นานาชาติ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2515.
อัดสำเนา.

* สุรางค์ รุ่งเรือง. วิเคราะห์คุณธรรมในหนังสือการ์ตูนไทย เล่มละ 3 - 10 บาท.

ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2525. อัดสำเนา.

* สุวิรัตน์ พันธุ์ดี. การศึกษาจริยธรรมที่ปรากฏในหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่อยู่ในโรงเรียน

ประถมศึกษา. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.

สุวดี ศรีเลณวิดี. "ความสนใจของเด็กต่อการเล่น," การส่งเสริมคุณภาพการปฏิบัติ
การพยาบาล. รายงานการประชุมวิชาการในโอกาสฉลอง 84 ปี คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล 4 - 7 สิงหาคม 2525 โดยคณะกรรมการจัดประชุมวิชาการ.
กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์, 2526.

อัษฎลี แจ่มเจริญ. "สถานการณ์จำลองกับการเรียนการสอน," มิตรครู. 21(9) :
5 - 9 ; พฤษภาคม 2522.

* อาภา ถนัดช่าง. "แนวคิดการสอนวิชาจริยธรรมกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย," ประชาศึกษา.
5 : 2 - 13 ; ธันวาคม 2521.

อุบล เรียงสุวรรณ. "ผลการวิจัยทางการศึกษา," การประชุมวิชาการครั้งที่ 17 ภาควิชา
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ บ.
สัมพันธ์พานิช, 2522.

* อวยชัย วจนวันศิริกิจ. ผลการฝึกสมาธิแบบอานาปานสติในพุทธศาสนาต่อการพัฒนาการใช้
เหตุผลเชิงจริยธรรม. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, อัดสำเนา.

Bandura, Albert. Social Learning Theory. New Jersey : Prentice-Hall,
1977.

Bandura, Albert, Joan E. Grusec and Frances L. Menlove. "Observational Learning As a Function of Symbolization and Incentive Set," Child Development. 37 : 499 - 506 ; September, 1966.

Beck, Isabel H. and Bruce Monroe. "Some Dimension of Simulation," Educational Technology. 45 - 49 : October, 1969.

Blackman, Carth J. and Adalph. Silberman. Modification of Child and Adolescent Behavior. Belmont, California : Wadsworth Publishing Company Inc., 1975.

Cruickshank, D. "Nature of Simulation and Games : A Preliminary Inquiry," Educational Technology. July, 1972.

Cherry, Kendrick Houck. "Simulation in Hight School Social Studies : Student-Cognitive Retention and Pupil Teaching Affective Perception," Dissertation Abstracts International. 34 : 4712 - 4713 ; February, 1974.

Geller, Danial M. "Involvement in Role - Playing Simulations : A Demonstration with Studies on Obedience," Journal of Personality and Social Psychology. 36 : 219-235 ; March, 1978.

Kohlberg, L. "The Development of Children's Orientations toward A Moral Order : A Sequence in the Development of Moral Thought," in Vita Humana. 1963.

———. "Moral Stages and Moralization : The Cognitive Developmental Approach in Lickona," in Moral Development and Behavior : Theory Research and Social Issues. New York : Holt Rinehart and Winston, 1976.

———. "Stage and Sequence : The Cognitive-Development Approach to Socialization in Goslin," In Handbook of Socialization Theory and Research. Chicago : Rand McNally and Company. 1969.

Leopoldo. Joseph Macias. "The Use of Simulation in Foreign Language Teacher Education in Activity Specific Teaching Simulation," Dissertation Abstracts International. 33 : 1567 - 1568 ; October, 1972.

Midlarsky. B. James. H. Bryan. and P. Brickman. "Aversive Approval : Interactive Effects of Modeling and Reinforcement on Altruistic Behavior," Child Development. 44(2) : 321 - 328 ; June. 1973.

Schultz, Landall L. Simulation in Social and Administrative Science. New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1972.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

1. แบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี
2. ค่าคะแนนดิบของกลุ่มตัวอย่าง
3. ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

แบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องราวในแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนเลือกตอบคำถามจากตัวเลือกต่าง ๆ ที่มีเหตุผลตรงกับใจของนักเรียนมากที่สุด แล้วให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท ลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้ตรงกับตัวเลือกที่นักเรียนได้เลือกไว้แล้วนั้น เพียงตัวเลือกเดียว
2. แบบสอบถามนี้ต้องการทราบเพียงว่า หากนักเรียนได้พบกับเรื่องราวต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว นักเรียนจะใช้เหตุผลในการตัดสินใจอย่างไร ดังนั้นคำตอบของนักเรียนจึงไม่มีโอกาสผิดและคำตอบที่นักเรียนเลือกตอบในครั้ง นี้ จะไม่เกิดผลเสียหายแก่นักเรียนหรือทางโรงเรียนแต่อย่างใดทั้งสิ้น
3. หากนักเรียนไม่เข้าใจวิธีทำหรือข้อความใด ๆ ขอให้เรียนถามคุณครูก่อนทำ เมื่อนักเรียนเข้าใจแล้วให้ลงมือทำได้

1. ข้าพเจ้าอยากเป็นเพื่อนกับนักเรียนทุก ๆ คน เพราะ
 - ก. จะได้มีคนชื่นชมเลี้ยงข้าพเจ้ามาก ๆ
 - ข. นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนเดียวกัน ควรรักและสามัคคีกัน
 - ค. จะได้ไม่มีใครเกลียดข้าพเจ้า
 - ง. ข้าพเจ้าจะได้มีเพื่อนหลาย ๆ คน และทุกคนจะรักข้าพเจ้า
2. ข้าพเจ้าจะไม่พูดจาหยอ ๆ ให้เพื่อน ๆ ทะเลาะกัน เพราะ
 - ก. นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนเดียวกัน ควรรักและสามัคคีกัน
 - ข. ข้าพเจ้าจะได้มีเพื่อนมาเล่นด้วย หลาย ๆ คน
 - ค. ถ้าคุณครูรู้ ข้าพเจ้าอาจถูกทำโทษ
 - ง. ข้าพเจ้าจะได้มีเพื่อนมาก ๆ และทุกคนก็จะรักข้าพเจ้า
3. เมื่อเพื่อน ๆ ทะเลาะกัน ข้าพเจ้าจะเข้าไปห้าม และพูดให้เพื่อน ๆ คินดีกัน เพราะ
 - ก. การทะเลาะกันเป็นสิ่งไม่ดี จะทำให้เกิดการแตกความสามัคคีในหมู่คณะ
 - ข. ถ้าคุณครูทราบอาจถูกทำโทษทั้งกลุ่ม รวมทั้งข้าพเจ้าด้วย
 - ค. ถ้าเพื่อน ๆ มีเรื่องขัดใจกัน ก็ควรจะบอกคุณครู ให้คุณครูตัดสินให้
 - ง. ถ้าคุณครูทราบ คุณครูอาจโกรธ และจะไม่จัดงานปีใหม่ ตามที่คุณครูเคยบอกไว้
4. เมื่อเพื่อนทำผิดข้าพเจ้าจะให้อภัย และจะไม่โกรธเพื่อน เพราะ
 - ก. เพื่อน ๆ จะได้ชมว่า ข้าพเจ้าเป็นคนดีของห้องเรียน
 - ข. นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนเดียวกัน ควรรักและสามัคคีกัน
 - ค. ถ้าข้าพเจ้าโกรธเพื่อน เพื่อนอาจจะมากเกลียดข้าพเจ้าที่หลังได้
 - ง. ข้าพเจ้าจะได้มีเพื่อนรักข้าพเจ้ามาก ๆ
5. เมื่อมีเพื่อนย้ายเข้ามาเรียนใหม่ ข้าพเจ้าจะเข้าไปพูดคุยกับเพื่อนคนนั้น และจะแนะนำให้รู้จักกับเพื่อนคนอื่น ๆ เพราะ
 - ก. ข้าพเจ้าจะได้มีเพื่อนมาก ๆ และทุกคนก็จะรักข้าพเจ้า
 - ข. คุณครูบอกว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนเดียวกัน ต้องรักและสามัคคีกัน
 - ค. ถ้าไม่มีใครพูดกับนักเรียนใหม่ คุณครูอาจกล่าวตักเตือนนักเรียนเก่า รวมทั้งข้าพเจ้าด้วย
 - ง. เพื่อน ๆ อาจเห็นข้าพเจ้าเป็นคนดี ปีหน้าอาจจะเลือกให้ข้าพเจ้าเป็นหัวหน้าชั้น

6. หากมีเพื่อนที่อยู่ต่างห้องมาขอความช่วยเหลือจากข้าพเจ้า ข้าพเจ้าเต็มใจช่วยทันที เพราะ
 - ก. นักเรียนที่อยู่ต่างโรงเรียนเดียวกัน ควรรักและสามัคคีกัน
 - ข. ข้าพเจ้าจะได้มีเพื่อนเล่นหลาย ๆ คน
 - ค. จะได้ไม่มีใครเกลียดข้าพเจ้า
 - ง. ข้าพเจ้าจะได้มีเพื่อนหลาย ๆ คน และทุกคนจะรักข้าพเจ้า
7. เมื่อเพื่อน ๆ ให้อาจารย์ไปช่วยงานของกลุ่ม ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจะทำการบ้านยังไม่เสร็จ แต่ข้าพเจ้าก็ไป เพราะ
 - ก. เพื่อน ๆ จะได้ชมว่า ข้าพเจ้าเป็นคนดี
 - ข. ทุก ๆ คนในกลุ่ม ควรปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อย่างดีที่สุด
 - ค. ถ้าข้าพเจ้าไม่ไป เพื่อน ๆ อาจโกรธ และจะไม่พูดกับข้าพเจ้าอีก
 - ง. เพื่อน ๆ ส่วนใหญ่ในกลุ่มมาทำงานกัน ข้าพเจ้าก็ควรจะช่วยทำงานด้วย
8. เมื่อข้าพเจ้าขึ้นชั้นประถมปีที่ 5 ข้าพเจ้าจะสมัครเป็นประธานนักเรียน ช่วยเหลืองานส่วนรวมของโรงเรียน เพราะ
 - ก. ข้าพเจ้าจะได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ ทุกคนในโรงเรียน
 - ข. เพื่อน ๆ จะได้เลื่อมใสข้าพเจ้าว่า ข้าพเจ้าเป็นคนซื่อสัตย์
 - ค. ข้าพเจ้าควรจะทำหน้าที่ของนักเรียนที่ดี ในการช่วยเหลืองานส่วนรวมของโรงเรียน
 - ง. คุณครูบอกว่า นักเรียนที่เป็นประธานนักเรียน จะได้รับการยกเว้น ไม่ต้องเสียค่าอาหาร
9. ข้าพเจ้าเต็มใจทำงานเพื่อส่วนรวม เพราะ
 - ก. นักเรียนควรช่วยเหลืองานส่วนรวมของโรงเรียน
 - ข. ข้าพเจ้าอาจได้รับคะแนนความประพฤติดี
 - ค. คุณครูจะรักข้าพเจ้า และจะไม่ตำหนิข้าพเจ้า เมื่อข้าพเจ้าทำความผิด
 - ง. ข้าพเจ้าจะได้รับการยกย่องจากนักเรียนทั่ว ๆ ไปในโรงเรียน
10. ข้าพเจ้าจะชักชวนเพื่อน ๆ ให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน เพราะ
 - ก. คุณครูจะได้ชมเชยข้าพเจ้าให้เพื่อน ๆ ในห้องเรียนฟัง
 - ข. คุณครูจะรักข้าพเจ้า และจะไม่ลงโทษเมื่อข้าพเจ้าทำความผิด
 - ค. นักเรียนควรมีหน้าที่ช่วยกันพัฒนาโรงเรียน
 - ง. เพื่อน ๆ จะได้รัก และยอมรับข้าพเจ้า

11. ข้าพเจ้ายินดีจะร่วมมือกันช่วยทำให้โรงเรียนของเราสะอาด เพราะ
 - ก. ข้าพเจ้าจะได้รับคะแนนความประพฤติดีเด่น
 - ข. คุณครูจะได้ไม่ทำโทษเมื่อข้าพเจ้าทำผิด
 - ค. เพื่อน ๆ ในโรงเรียนจะได้รักและยอมรับข้าพเจ้า
 - ง. นักเรียนที่ดีควรช่วยเหลือโรงเรียนในด้านการรักษาความสะอาด
12. ในวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ ถ้าทางโรงเรียนขอร้องให้ข้าพเจ้ามาร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียน ข้าพเจ้ายินดีมาร่วมกิจกรรม เพราะ
 - ก. คุณครูและเพื่อน ๆ จะได้ชมว่าข้าพเจ้าเป็นคนดี
 - ข. คุณครูจะไม่ทำโทษ เมื่อข้าพเจ้าไม่ทำการบ้านมาส่ง
 - ค. ข้าพเจ้าจะได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ หลาย ๆ คนในโรงเรียน
 - ง. นักเรียนควรมีหน้าที่ช่วยเหลืองานของโรงเรียน
13. ข้าพเจ้ายินดีทำตามความคิดเห็นของส่วนรวม ในชั้นเรียน เพราะ
 - ก. ข้าพเจ้าอยากทำให้เพื่อน ๆ รักข้าพเจ้า
 - ข. การปฏิบัติตามเสียงส่วนมาก ย่อมดีกว่าเสียงส่วนน้อย
 - ค. ข้าพเจ้าไม่อยากขัดใจเพื่อน
 - ง. เป็นข้อตกลงส่วนใหญ่ในห้องเรียนร่วมกัน
14. ข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด เพราะ
 - ก. นักเรียนที่ดี ควรปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน
 - ข. คุณครูและเพื่อน ๆ จะได้รักข้าพเจ้า
 - ค. ข้าพเจ้าจะได้มีเพื่อนมาก ๆ และทุกคนจะรักข้าพเจ้า
 - ง. คุณครูบอกว่า ใครไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน จะต้องถูกทำโทษ
15. ข้าพเจ้าจะร่วมแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม เพราะ
 - ก. เพื่อน ๆ จะได้ยอมรับข้าพเจ้า
 - ข. ในการเข้าร่วมประชุมทุก ๆ คนควรแสดงความคิดเห็นของตนเองได้
 - ค. เพื่อน ๆ จะได้ชมว่า ข้าพเจ้าเป็นคนเก่ง
 - ง. ถ้าข้าพเจ้านิ่งเฉย ๆ เพื่อนบางคนอาจหาว่าข้าพเจ้าไม่ให้ความร่วมมือ

16. ข้าพเจ้ายินดีรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพราะ
- ก. ทุก ๆ คนควรยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 - ข. ข้าพเจ้าจะได้เป็นที่ชอบพอของกลุ่มเพื่อน
 - ค. เพื่อน ๆ จะได้ชมข้าพเจ้า
 - ง. ข้าพเจ้าจะได้ไม่ถูกหาว่า เป็นคนเห็นแก่ตัว
17. เมื่อข้าพเจ้าแสดงความคิดเห็น ถ้ามีเพื่อนขัดแย้ง ข้าพเจ้าก็จะอธิบายเหตุผลต่าง ๆ แก่ผู้นั้น เพราะ
- ก. เพื่อน ๆ จะได้ชมว่า ข้าพเจ้าเป็นคนมีเหตุผล
 - ข. ข้าพเจ้าจะได้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน
 - ค. เพื่อให้เพื่อนคนนั้นเข้าใจ และยังคงเป็นเพื่อนที่ดีกับข้าพเจ้า
 - ง. ทุก ๆ คนควรยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
18. ถึงแม้ว่า ข้าพเจ้าจะไม่เห็นด้วยกับข้อตกลงในที่ประชุม แต่ก็ยินดีปฏิบัติตาม เพราะ
- ก. ข้าพเจ้าไม่อยากขัดใจเพื่อน
 - ข. การปฏิบัติตามเสียงส่วนมาก ย่อมดีกว่าเสียงส่วนน้อย
 - ค. ข้าพเจ้าอยากทำให้เพื่อน ๆ รักข้าพเจ้า
 - ง. เป็นข้อตกลงของเพื่อน ๆ ส่วนใหญ่ฉันจึงเรียนร่วมกัน
19. เมื่อข้าพเจ้าได้รับมอบหมาย ให้ทำงานส่วนรวมของโรงเรียน ข้าพเจ้าจะทำงานจนเสร็จ อย่างเรียบร้อย เพราะ
- ก. คุณครูจะได้ชมเชยข้าพเจ้า
 - ข. ข้าพเจ้าจะได้มีเพื่อนมาก ๆ และทุกคนก็จะรักข้าพเจ้า
 - ค. ข้าพเจ้าและเพื่อน ๆ จะได้ไม่ถูกคุณครูตำหนิ
 - ง. เป็นหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบทำงานของส่วนรวม ให้สำเร็จอย่างดี

20. ข้าพเจ้าจะอยู่ช่วยงานของส่วนรวม จนกว่างานจะสำเร็จ ทุก ๆ ครั้ง เพราะ
- ก. เพื่อน ๆ ในกลุ่มจะได้ยอมรับข้าพเจ้า
 - ข. จะได้ไม่มีใครว่าข้าพเจ้าว่าเป็นคนไม่มีความรับผิดชอบ
 - ค. คุณครูจะได้ชมข้าพเจ้าให้เพื่อน ๆ ในห้องฟัง
 - ง. เป็นหน้าที่ของนักเรียนทุกคนในกลุ่ม ที่จะต้องรับผิดชอบทำงานส่วนรวมมาให้เสร็จ
21. เมื่องานของส่วนรวมเกิดความผิดพลาด ข้าพเจ้าจะร่วมรับผิดชอบ และแก้ไขให้ดีขึ้น เพราะ
- ก. เพื่อน ๆ จะได้ชมว่าข้าพเจ้าเป็นคนดี
 - ข. เพื่อน ๆ จะได้ไม่มาตำหนิข้าพเจ้าได้
 - ค. เพื่อน ๆ ในกลุ่มจะได้รัก และยอมรับข้าพเจ้า
 - ง. งานของส่วนรวม ควรที่จะต้องรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อทำให้งานดีขึ้น
22. ข้าพเจ้าจะร่วมเสนอแนวความคิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำงานของส่วนรวม เพื่อทำให้งานสำเร็จอย่างดี เพราะ
- ก. งานของส่วนรวมควรที่จะร่วมกันทำให้สำเร็จอย่างเรียบร้อย
 - ข. คุณครูจะได้ไม่ต้องมาตำหนิบ่อย ๆ
 - ค. กลุ่มเพื่อน ๆ จะได้ชมว่าข้าพเจ้าเป็นคนเก่ง
 - ง. เพื่อนจะได้รัก และยอมรับข้าพเจ้า
23. ข้าพเจ้าจะชักชวนเพื่อน ๆ ที่ร่วมทำงาน ไปขอคำแนะนำจากคุณครู ก่อนลงมือทำงานเพราะ
- ก. งานของส่วนรวม ควรที่จะร่วมกันทำให้สำเร็จอย่างเรียบร้อย
 - ข. คุณครูจะได้ชม และยอมรับกลุ่มของข้าพเจ้า
 - ค. คุณครูจะได้ชมเชยกลุ่มของข้าพเจ้ามีความรับผิดชอบ
 - ง. ถ้างานเกิดความผิดพลาดภายหลัง กลุ่มข้าพเจ้าอาจจะไม่ถูกตัดคะแนน
24. ข้าพเจ้าจะทำงานของส่วนรวมก่อนงานของตนเอง เพราะ
- ก. เพื่อน ๆ จะได้ชมว่าข้าพเจ้าเป็นคนดี
 - ข. เพื่อน ๆ จะได้ไม่มาตำหนิข้าพเจ้าได้
 - ค. เพื่อน ๆ จะได้รัก และยอมรับข้าพเจ้า
 - ง. งานของส่วนรวม ทุกคนควรรับผิดชอบร่วมกันและทำให้งานสำเร็จอย่างดี

25. ในการคัดเลือกตัวนักกีฬา ยังขาดผู้เล่นอีก 1 คน ข้าพเจ้าเล่นกีฬาประเภทนี้ได้ จึงขอสมัครเป็นนักกีฬา เพราะ

- ก. ถ้าเพื่อน ๆ รู้ทีหลังว่าข้าพเจ้าเล่นกีฬาประเภทนี้ได้ และไม่ยอมเล่น เพื่อน ๆ คงโกรธข้าพเจ้า
- ข. เพื่อน ๆ จะได้ชมว่าข้าพเจ้าเป็นคนเก่งงานการเล่นกีฬา
- ค. ถ้าข้าพเจ้าเล่นกีฬาชนะ นักเรียนส่วนใหญ่ในโรงเรียนคงชมและยอมรับข้าพเจ้า
- ง. นักเรียนที่มีความสามารถในการเล่นกีฬา ควรร่วมกันลงเล่นกีฬา เพื่อทำชื่อเสียงให้โรงเรียน

ตาราง 7 แสดงคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1
ที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	6	33
2	8	31
3	8	27
4	10	32
5	11	37
6	12	44
7	12	48
8	14	51
9	16	43
10	17	49
11	17	55
12	18	58

ตาราง 8 แสดงคะแนนเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2
ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ

คนที่	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง
1	5	28
2	6	31
3	8	34
4	10	37
5	11	33
6	12	42
7	13	47
8	14	51
9	16	45
10	16	53
11	17	57
12	18	59

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีเป็นรายข้อ

ข้อ	ค่า t	มีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า
1	16.71	.01
2	20.60	.01
3	14.21	.01
4	28.06	.01
5	19.89	.01
6	4.11	.01
7	25.01	.01
8	18.20	.01
9	17.46	.01
10	5.52	.01
11	6.71	.01
12	6.05	.01
13	18.22	.01
14	13.23	.01
15	15.75	.01
16	12.73	.01
17	7.75	.01
18	1.96	.05

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	ค่า t	มีนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า
19	17.88	.01
20	17.40	.01
21	21.81	.01
22	12.88	.01
23	12.50	.01
24	6.97	.01
25	5.15	.01

ภาคผนวก ข.

- 1. โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง**
- 2. โปรแกรมการใช้เทคนิคแบบ**

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
1 วัน จันทร์ ที่ 18 ธ.ค. 38	ปฐมนิเทศ	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและผู้วิจัยกับนักเรียน 2. ให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายและวิธีของการใช้สถานการณ์จำลอง 3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำว่า "เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" ตามขั้นตอนการพัฒนาทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก 4. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่อง "เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" โดยการใช้สถานการณ์จำลอง	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองแล้วให้นักเรียนหยิบสลาก ซึ่งประกอบด้วยชื่อสัตว์ และเสียงร้องของสัตว์ชนิดนั้นๆ 2. ให้นักเรียนจับคู่ชื่อสัตว์และเสียงร้องของสัตว์ประเภทนั้น ๆ โดยนักเรียนที่จับได้ชื่อสัตว์ ให้ทำท่าทางเลียนแบบสัตว์ชนิดนั้น ๆ ส่วนนักเรียนที่จับได้เสียงร้องต้องส่งเสียงเลียนแบบสัตว์ชนิดนั้น ๆ 3. ให้เวลาคู่ละ 5 นาที เพื่อพูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกัน 4. ให้นักเรียนแต่ละคู่ผลักดันและแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตน ให้นักเรียนคนอื่น ๆ รู้จักด้วย 5. นักเรียนร่วมกันสรุปจุดมุ่งหมายของกิจกรรมนั้น และวิจัยสรุปเพิ่มเติมว่ากิจกรรมนี้มีความมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนที่ไม่รู้จักคุ้นเคยกันมาก่อนได้ทำความรู้จักกันเอง และแนะนำให้เพื่อน ๆ คนอื่นรู้จักกันด้วย

ครั้งที่	หัวเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
				6. ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับความมุ่งหมาย วัน เวลา และวิธีดำเนินการของการใช้สถานการณ์จำลองและบทบาทหน้าที่ของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม 7. ผู้วิจัยอธิบายความหมายของคำว่า "เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 8. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่อง "เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" โดยใช้สถานการณ์จำลอง 9. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมประกอบการตัดสินใจเลือกแนวทางการแก้ปัญหา

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
				10. ผู้วิจัยตั้งคำถามวัตถุประสงค์ของการใช้สถานการณ์จำลอง ความมุ่งหมายของการสอน และความหมายของเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 ให้นักเรียนตอบ 11. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา สถานที่ที่จะพบกันเพื่อร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป
2 วันพุธ ที่ 20 ธ.ค. 38	การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง ของการไม่แบ่ง เป็นพวกเขา พวกเรา	กีฬาสามัคคี	เพื่อให้ นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิงจริย- ธรรมด้านความสามัคคีใน เรื่องการไม่แบ่ง เป็น พวกเขาพวกเรา ตามขั้น พัฒนาการทางจริยธรรม ของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น	ในการใช้สถานการณ์จำลองครั้งที่ 2 - 11 มีวิธีดำเนินการเป็นขั้นตอน ทุกครั้งดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยบอก จุดมุ่งหมายที่ต้องการให้นักเรียนทราบ และเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ นำมาใช้ จากนั้นนักเรียนและผู้วิจัย ช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ ผู้วิจัยให้ นักเรียนแสดงบทบาทตามลำดับเหตุการณ์ ที่เตรียมไว้

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
3 วัน จันทร์ ที่ 25 ธ.ค. 38	การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง ของการไม่แบ่ง เป็นพวกเขา พวกเรา	สาวิตรี ชี้้อัจฉา	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการไม่แบ่ง เป็นพวกเขาพวกเรา ตามขั้นพัฒนาการทาง จริยธรรมของโคลเบอร์ก ให้สูงขึ้น	ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย เมื่อกิจกรรมนั้นสิ้นสุดลง ผู้วิจัยให้นักเรียน วิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติ กิจกรรมและอภิปรายร่วมกันตลอดทั้ง ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นที่ 4 ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุป ประเด็นสำคัญของสถานการณ์นั้น ๆ ที่ เกี่ยวข้องกับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้าน ความสามัคคี แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
4 วันพุธ ที่ 27 ธ.ค. 38	การทำให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง ของการมี ส่วนร่วมใน กิจกรรมของ ส่วนรวมด้วย ความเต็มใจ	เรื่องของ ช้อนกลืน	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของส่วนรวม ด้วยความเต็มใจตามขั้น พัฒนาการทางจริยธรรม ของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น	
5 วัน จันทร์ ที่ 8 ม.ค. 39	การทำให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของ ส่วนรวมด้วย ความเต็มใจ	ปลาออกไป แล้ว	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของส่วนรวม ด้วยความเต็มใจตามขั้น พัฒนาการทางจริยธรรม ของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
6 วันพุธ ที่ 10 ม.ค. 39	การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของ ส่วนรวมด้วย ความเต็มใจ	ละครชีวิต	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของส่วนรวม ด้วยความเต็มใจตามขั้น พัฒนาการทางจริยธรรม ของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น	
7 วัน จันทร์ ที่ 15 ม.ค. 39	การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง ของการเคารพ ในเหตุผลของ คนส่วนรวม	ไม่น่าคิดผิด	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการรู้จัก เคารพในเหตุผลของคน ส่วนรวมตามขั้นพัฒนาการ ทางจริยธรรมของ โคลเบอร์กให้สูงขึ้น	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
8 วัน พฤหัสบดี ที่ 18 ม.ค. 39	การทำให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง การเคารพใน เหตุผลของคน ส่วนรวม	หน้าแตก	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการรู้จัก เคารพในเหตุผลของคน ส่วนรวมตามขั้นพัฒนาการ ทางจริยธรรมของ โคลเบอร์กให้สูงขึ้น	
9 วัน จันทร์ ที่ 22 ม.ค. 39	การทำให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง ของการเคารพ ในเหตุผลของ คนส่วนรวม	ต้องเด่น ที่สุด	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการรู้จัก เคารพในเหตุผลของคน ส่วนรวมตามขั้นพัฒนาการ ทางจริยธรรมของ โคลเบอร์กให้สูงขึ้น	
10 วัน พุธที่ 24 ม.ค. 39	การทำให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง ของการมีความ รับผิดชอบต่อ ส่วนรวมร่วมกัน	เชิด จริง จริง	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิงจริย- ธรรมด้านความสามัคคีใน เรื่องของการรับผิดชอบ ต่อส่วนรวมร่วมกันตามขั้น พัฒนาการทางจริยธรรม ของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น	

ครั้งที่	หัวข้อ	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
11 วัน จันทร์ ที่ 29 ม.ค. 39	การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง ของการมีความ รับผิดชอบต่อ ส่วนรวมร่วมกัน	ภาพต่อ มหัสจรรย์	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการมีความ รับผิดชอบต่อส่วนรวม ร่วมกัน ตามขั้นพัฒนาการ ทางจริยธรรมของ โคลเบอร์กให้สูงขึ้น	
12 วันพุธ ที่ 31 ม.ค. 39	ปัจฉิมนิเทศ	ปัจฉิมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนได้ ทบทวนสิ่งที่เรียนรู้จาก การเรียนรู้ในเรื่องการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมด้าน ความสามัคคีทั้ง 4 ประเด็น 2. เพื่อให้นักเรียนบอก เหตุผลเชิงจริยธรรมของ ตนเองที่จะเลือกกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรม ความสามัคคีในประเด็น ต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้านได้	1. ผู้วิจัยสนทนาและซักถาม นักเรียนว่าได้รับความรู้แนวคิดใน เรื่องเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความ สามัคคีอย่างไรบ้าง จากการเรียน ที่ผ่านมาและผู้วิจัยจดคำตอบ นักเรียนลงบนกระดาน 2. ผู้วิจัยเน้นถึงความสำคัญของ ความสามัคคีและเหตุผลเชิงจริยธรรม ต่อพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคี ในหมู่คณะ 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนบอกเหตุผล ของตนเองในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ความสามัคคีในเรื่องต่าง ๆ ที่เรียนมา

ครั้งที่	หัวเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
			3. เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปใช้ประกอบการตัดสินใจในชีวิตประจำวันได้	4. นักเรียนซักถามสิ่งที่ยังไม่เข้าใจ และผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติม ส่วนบกพร่องให้ถูกต้องสมบูรณ์ 5. ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 ประเด็น และแนะนำให้นักเรียนนำเหตุผลเชิงจริยธรรมที่ได้เรียนมาไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน 6. ผู้วิจัยกล่าวปิดกิจกรรม ขอบใจนักเรียนทุกคนและร่วมยืนเป็นวงกลม ร้องเพลงสามัคคีชุมนุม

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 1

ชื่อเรื่อง	ปฐมนิเทศ
เวลา	50 นาที
ชื่อกิจกรรม	ปฐมนิเทศ
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและผู้วิจัยกับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายของการใช้เทคนิคแม่แบบ 3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำว่า "การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" ตามขั้นตอนการพัฒนาทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก 4. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่อง "การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" โดยใช้เทคนิคแม่แบบ
สื่อการสอน	1. กระดาษเปล่าคนละ 1 ใบ 2. กระดาษสลากข้อสัตรี และเสียงร้องของสัตรี จำนวน 12 ชิ้น
วิธีดำเนินการ	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองแล้วให้นักเรียนหยิบสลาก ซึ่งประกอบด้วยข้อสัตรี และเสียงร้องของสัตรีชนิดนั้น ๆ 2. ให้นักเรียนจับคู่ข้อสัตรี และเสียงร้องของสัตรีประเภทนั้น ๆ โดยนักเรียนที่จับได้ข้อสัตรี จะต้องทำท่าทางเลียนแบบสัตรีชนิดนั้น ๆ ส่วนนักเรียนที่จับได้เสียงร้องต้องส่งเสียงเลียนแบบสัตรีชนิดนั้น ๆ โดยใช้เวลา 5 นาที 3. ให้นักเรียนแต่ละคู่ผลัดกันแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตน ให้นักเรียนคนอื่น ๆ ฟัง 4. นักเรียนร่วมกันสรุปจุดมุ่งหมายของกิจกรรมและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมว่า กิจกรรมนี้มีความมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อนได้ทำความรู้จักกัน และแนะนำให้เพื่อน ๆ คนอื่น รู้จักด้วย

5. ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับความมุ่งหมาย วัน เวลา และวิธีดำเนินการของการใช้เทคนิคแม่แบบ และบทบาทของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
6. ผู้วิจัยอธิบายความหมายของคำว่า "เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4
7. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่อง "เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" โดยใช้เทคนิคแม่แบบ
8. ผู้วิจัยตั้งคำถาม ถามนักเรียนเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการใช้เทคนิคแม่แบบ ความมุ่งหมายของการสอน และความหมายของเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 ให้นักเรียนตอบ
9. ผู้วิจัยนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ที่จะพบกันเพื่อนร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป

- การประเมิน
1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการแสดงกิจกรรม
 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
 3. สังเกตการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 2

- ชื่อเรื่อง การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการไม่แบ่งเป็นพวกเราพวกเรา
- เวลา 50 นาที
- ชื่อกิจกรรม กีฬาสัมผัส
- จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องของการไม่แบ่งเป็นพวกเราพวกเรา ตามขั้นตอนการพัฒนาทางจริยธรรมของโคลเบอว์กให้สูงขึ้น
- สื่อการสอน 1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลองเรื่อง "กีฬาสามัคคี"
2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดง ได้แก่ เชือก ผ้ามัสลิน นกหวีด ลูกวอลเลย์บอล
- วิธีดำเนินการ
1. ขั้นเตรียมการ
 ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการไม่แบ่งเป็นพวกเราพวกเรา ให้นักเรียนทราบ และเล่าให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองเรื่อง "กีฬาสามัคคี" จากนั้น ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท
 จับได้เสียงร้องต้องส่งเสียงเลียนแบบสัตว์ชนิดนั้น ๆ โดยใช้เวลา 5 นาที
 2. ขั้นดำเนินการ
 ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "กีฬาสามัคคี"
 โดยใช้เวลาแสดงประมาณ 15 – 20 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย

เมื่อนักเรียนแสดงกิจกรรมตามสถานการณ์จำลองที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่ของการเห็นด้วย และไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวละครในเรื่อง โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ผู้วิจัยจะแนะนำให้ให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาเหตุผลเพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องของการไม่แบ่งเป็นพวกเขาพวกเรา ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ให้สูงขึ้น

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง ของการไม่แบ่งเป็นพวกเขาพวกเรา จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมิน 1. สังเกตจากการแสดงของนักเรียน

2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง

เรื่อง กีฬาสีสมัคร

- บรรยาย โรงเรียนศึกษาวิทยา ได้จัดให้มีการแข่งขันกีฬาสีประจำปีขึ้นในโรงเรียน และในวันนี้ก็เป็นที่ 2 ของการจัดการแข่งขัน ซึ่งในช่วงเวลานี้ จะเป็นการแข่งขันชักเย่อของนักเรียนในระดับชั้น ป.3 โดยทีมสีแดง จะพบกับทีมสีเขียว
- จาก ที่บริเวณขอบสนามการแข่งขันชักเย่อ
- สุพจน์ นี่พวกนาย เดี่ยวพวกนายช่วยกันออกแรงดึงเชือกกันให้เต็มที่นะ นายกฤษ นายมาอยู่ข้างหลังใกล้ ๆ เรา
- ปกรณ์ สุพจน์ เราว่าให้ นายวีระไปดึงอยู่ข้างหลังด้วยดีกว่า เพราะนายวีระแรงมาก และก็ตัวใหญ่ด้วย
- สุพจน์ นี่ปกรณ์क्रमอบหมายให้เราเป็นหัวหน้าทีมนะ เราสั่งอย่างไร พวกนายก็ต้องทำอย่างนั้น นายวีระอยู่กับพวกนายข้างหน้าดีแล้ว อ้าว นั่นครูเป่านกหวีดแล้ว ไปพวกเราไปกันได้แล้ว
- บรรยาย เมื่อการแข่งขันเริ่มขึ้น ทั้งสองทีมคือ ทีมสีแดง และทีมสีเขียว ต่างออกกำลังดึงเชือกกันอย่างเอาเป็นเอาตาย ผลปรากฏว่า ทีมสีแดงเป็นฝ่ายชนะทีมสีเขียว
- จาก ที่บริเวณขอบสนาม
- สุพจน์ เนี่ย พวกนายรู้ไหมที่ทีมสีแดงของเราชนะมาเนี่ย เป็นเพราะเรากับกฤษสองคนแท้ ๆ เลย
- ปกรณ์ สุพจน์ นายพูดอย่างนี้ได้อย่างไร พวกเรายังตั้งหลายคนต่างก็ออกแรงดึงกันอย่างสุดแรงเหมือนกันนะ
- สุพจน์ ไร้อะไร ! พวกนายนี่ไม่รู้อะไร การชักเย่อเนี่ยถ้ามีแต่ออกแรงดึงอย่างเดียว ก็อาจจะแพ้ก็ได้นะ
- กฤษ ไร้อะไร แล้ว เรากับสุพจน์อยู่ข้างหลังต้องคอยดึงกระตุกเชือกให้เป็นจังหวะ เนี่ยถ้าเรากับสุพจน์ไม่ทำอย่างนี้ พวกนายอย่าหวังเลยว่าจะชนะ
- สุพจน์ ไร้อะไร ถ้าทีมสีแดงไม่มีเรากับกฤษชักสองคนนะ ป่านนี้พวกนายก็ต้องแพ้ทีมสีเขียวแน่ ๆ เลย

- โชคชัย พวกนายอย่ามาไถ่ท่อยเลย เราว่าทุก ๆ คนต่างก็ช่วยกันต่างหาก เนี่ย เมื่อกี้
ถ้าลองให้นายดึงกับกฤษแค่สองคนละ ดูซิว่าจะชนะไหม ไร้อัย
- สุพจน์ ชนะไปอยู่แล้ว สุพจน์ใช้อย่าง
- บรรยาย คำพูดของ สุพจน์ และกฤษ ทำให้เพื่อน ๆ ในทีมสีแดงอีกหลายคนไม่พอใจเป็นอย่างมาก
และเมื่อสุพจน์ และกฤษ พูดยกย่องตนเองได้สักพักหนึ่ง เด็กทั้งสองก็เดินกอดคอกันออกไป
- ปกรณ์ เออเนี่ย พวกเราได้ยินสุพจน์กับกฤษพูดกันแล้วว่าใช่ไหม เขาพูดเหมือนอย่างกับว่าพวกเรา
ไม่ได้มีส่วนทำให้ทีมสีแดงชนะเลย แค่สองคนเท่านั้นที่ทำให้ชนะ
- ชานาญ นั่นละซิเมื่อกี้เรามาโหลจริง ๆ เลย พูดอย่างนี้ดูถูกฝีมือกันนี่หว่า
- ปกรณ์ นี่เรารู้ว่าพวกเรามาหาทางแก้เผ็ดนายสุพจน์ดีไหม
- โชคชัย ดีซิ แล้วนายจะทำอย่างไรละ
- ปกรณ์ ก็ในช่วงบ่ายนี้ ทีมสีแดงของเรจะต้องแข่งวอลเลย์บอลกับทีมสีฟ้าไม่ใช่หรือ
- ชานาญ ใช่แล้ว แล้วทำไม
- ปกรณ์ ก็านเมื่อ สุพจน์ กับนายกฤษ เขาว่าเขาเก่งกันแค่สองคน พวกเราก็ปล่อยให้เค้าเล่น
กันแค่สองคนสิ
- วีระ เอ๊ะ กรณายพูดอะไรเราไม่เข้าใจ โทษนายช่วยอธิบายให้พวกเราฟังหน่อยซิ
- ปกรณ์ ก็อย่างนี้ไงล่ะ ก็เวลาทีมสีฟ้าดีลูกลงมายังแดนของเรา และถ้าลูกลงมาทางพวกเรา
พวกเราถือยารับลูกซิ หรือทำเป็นรับลูกไม่ทัน บ่อยให้ลูกตกพื้นบ่อย ๆ เราว่า
นายสุพจน์ซึ่งเป็นหัวหน้าทีมคงจะทนไม่ได้ ต้องวิ่งรับลูกหัวหมุน อยู่กับนายกฤษกันสองคน
เท่านั้นเอง ฮิ ฮิ พวกนายว่าความคิดนี้เป็นอย่างไร
- โชคชัย ดี ดี เราเห็นด้วย
- ปกรณ์ แล้วคนอื่น ๆ ละ
- วีระ เราก็เห็นด้วย
- ชานาญ ที่นี้แหละนายสุพจน์ คงสนุกแน่
- ปกรณ์ เอาแหละพวกเราเดี่ยวบ่ายนี้ดำเนินตามแผนเลยนะ

โชคชัย ได้เลยเพื่อน พวกเราพร้อมอยู่แล้ว

บรรยาย เมื่อการแข่งขันในช่วงบ่ายมาถึง คือ การแข่งขันวอลเลย์บอลรอบคัดเลือก
ระหว่างทีมสีแดง และทีมสีฟ้า ในระดับชั้น ป.3

จาก บริเวณขอบสนามการแข่งขันวอลเลย์บอล

สุพจน์ นี่พวกนายระหว่างเวลาเล่นนะ พวกนายคอยฟังเรานะ ถ้าเราตะโกนสั่ง
ให้ใครเข้าไปรับลูก พวกนายก็ทำตามที่เราบอก อย่าลืมละ ไปกันได้แล้ว
กรรมการเป่านกหวีดเรียกแล้ว

บรรยาย เมื่อการแข่งขันเริ่มขึ้นนักกีฬาทีมสีฟ้าเล่นกันอย่างจริงจัง ตบลูกมายังแดนของ
ทีมสีแดงอยู่หลายครั้ง แต่ส่วนใหญ่ลูกจะตกพื้นไม่มีใครรับลูก นอกจาก สุพจน์ และกฤษ
ที่วิ่งรับลูกกันอย่างหัวหมุน สุพจน์ โหมมากตะโกนสั่งเพื่อนคนนั้น คนนี้ เสียงดัง
ลั่นสนามเลย และนอกจากกฤษแล้วก็ไม่มีใครสนใจฟังคำสั่งจากสุพจน์เลย ทุกคนทำเป็น
รับลูกไม่ทันหรือไม่อยอมรับลูกเอาเฉย ๆ อย่างนั้นเอง และเมื่อการแข่งขันสิ้นสุดลง
ผลปรากฏว่า ทีมสีฟ้าชนะทีมสีแดงอย่างขาดลอยทั้งสองเซต ทำให้สุพจน์เกิดความ
โหมเป็นอย่างมาก

จาก บริเวณขอบสนามการแข่งขันวอลเลย์บอล

สุพจน์ ทำไมพวกนายทำอย่างนี้ เล่นไม่ยอมรับลูกกันเลย เราตะโกนสั่งให้วิ่งเข้าไปรับลูก
พวกนายก็ทำเป็นยินเฉย ปลอຍให้เรากับกฤษวิ่งรับลูกกันอยู่สองคนแทบตาย อย่างนี้
ก็แย่ละซี

ปกรณ์ อ้าวก็ไหนเมื่อก่อนนายคุยว่า นายเก่งกันสองคนไง คนเก่งก็เล่นไปสิ เวลาชนะ
พวกนายจะได้คุยได้เต็มปากไงละ

โชคชัย วีระ หัวเราะ

ชานาญ

บรรยาย เด็ก ๆ ทั้งสองกลุ่มเถียงกันเป็นเวลานานไม่ยอมเลิก

จาก สนามแข่งขันบึงบอง

จำลอง คุณครูครับ คุณครูครับ

ครูนิมิตร มีอะไรหรือจำลอง

จำลอง ผลการแข่งขันวอลเลย์บอลชั้น ป.3 ทีมสีแดงของเราแพ้วอลเลย์คลับ
แพ้ชนิดต้องกินไข่ ทั้งสองเซตเลยละครับ

ครูนิมิตร จริง ๆ เหม่อจำลอง

จำลอง จริงครับคุณครู นักกีฬาทีมสีแดงเล่นกัน ไม่ดีเลย ทีมสีฟ้าตบลูกมาตั้งหลายหน
ก็ไม่ค่อยมีใครเข้าไปรับลูก ผมเห็นมีแค่คนสองคนเท่านั้นที่วิ่งรับลูก อยู่เท่านั้นเอง

ครูนิมิตร เอ๊ะมันจะเป็นอย่างนั้นได้อย่างไร ก็เมื่อวาน ครูขอมมาให้พวกเขา ก็ดูเขาเล่นกันดีนิ
เอ โทนเป็นอย่างนี้ไปได้ ครูเป็นกรรมการแข่งขันบึงบองอยู่เลย ไม่มีเวลาไปดู
พวกเขาเวลาลงแข่งกันเลย เอาละ การแข่งขันบึงบองเสร็จพอดี เดี่ยวครูจะ
ไปหาพวกเขาเดี๋ยวนี้แหละ

บรรยาย ครูนิมิตรรีบเดินไปยังสนามแข่งขันวอลเลย์บอลอย่างรวดเร็ว เมื่อไปถึงเห็นนักกีฬา
ทีมสีแดงที่ครูนิมิตรเป็นผู้ฝึกซ้อมอยู่ กำลังยืนเถียงกันอย่างหน้าดำคร่ำเครียด

จาก บริเวณขอบสนามแข่งขันวอลเลย์บอล

ครูนิมิตร นี่พวกเราทำอะไรกัน โทนมหาครูให้หมดซิ ว่าอย่างไร สุพจน์ เธอเป็นหัวหน้าทีม
มีอะไรเล่าให้ครูฟังซิ

สุพจน์ คุณครูครับเมื่อตอนที่แข่งวอลเลย์บอลนะ พวกเพื่อน ๆ ไม่ยอมรับลูกกันเลย
ปล่อยย้ให้ผมกับกฤษฎีงรับลูกกันอยู่แค่สองคนเท่านั้น

ครูนิมิตร จริงหรือเปล่าपर्ณ พวกเธอทำอย่างนั้นจริงหรือ อย่างพูดโกหกครูนะ ไม่อย่างนั้น
ครูจะตัดพวกเธอออกจากทีมให้หมด โทนเธอมีอะไรว่ามา

บกรธ คืออย่างนี้ครับคุณครู เมื่อเข้านี้ตอนที่ทีมสีแดงแข่งขันชักเย่อชนะทีมสีเขียวนะ
 สุปจน์กับกฤษ เขาคุยว่าเป็นเพราะฝีมือของเขาแค่สองคนเท่านั้น ที่ทำให้ชนะ ทั้งที่
 พวกผมทุก ๆ คนก็ออกแรงดึงกันอย่างจริงจัง แล้วเขามาพูดอย่างนี้ ทำให้พวกผม
 ไม่พอใจกัน จึงวางแผนที่จะไม่ช่วยเขาจับลูกบอลเสียบอลเลยครับ ก็ในเมื่อเขาเก่ง
 กันแค่สองคนก็ให้เขาเล่นกันไปสิครับ

ครูนิมิตร โทน สุปจน์ เธอพูดอย่างนั้นจริงหรือเปล่า อย่าโกหกครูนะ

สุพจน์ จริงครับคุณครู

ครูนิมิตร ครูพอจะเข้าใจแล้วว่าเกิดอะไรขึ้น ทุกคนฟังครูนะ "การที่เราจะทำอะไรจะต้อง
 มีความสามัคคีกัน อย่าแบ่งเป็นพวกเขาพวกเรา อย่าตำหนิว่ากัน หรือพูดจาตู่ตักกัน
 เพราะถ้าขึ้นเราแตกความสามัคคีกัน เราก็จะทำอะไรไม่สำเร็จเหมือนอย่าง
 การแข่งขันวอลเลย์บอลเมื่อตะกี้เนี่ย เข้าใจไหมสุพจน์

สุพจน์ เข้าใจครับคุณครู

ครูนิมิตร กฤษด้วย เข้าใจที่ครูพูดไหม

กฤษ เข้าใจครับ

ครูนิมิตร เอาถ้าอย่างนั้นก็ขอให้เธอฝึกซ้อมกันต่อไป เพราะพรุ่งนี้ทีมเราจะต้องเจอกับ
 ทีมสีเหลือง ครูหวังว่า คงจะไม่เกิดเหตุการณ์อย่างนี้อีกนะ

สุพจน์ ครับคุณครู

บรรยาย หลังจากที่คุณครูนิมิตรเดินออกไปแล้ว สุปจน์และกฤษ ก็พูดขอโทษเพื่อน ๆ และ
 ทุกคนก็เป็นมิตรที่ดีต่อกัน ตั้งใจฝึกซ้อม จนในวันรุ่งขึ้นทีมวอลเลย์บอลสีแดงชนะ
 ทีมสีเหลืองอย่างขาดลอยทั้งสองเซตรวด

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 3

ชื่อเรื่อง การแบ่งปันเป็นพวกเรา

ชื่อกิจกรรม สำนวนโวหาร

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้เด็กเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องของการแบ่งปันเป็นพวกเรา ตามขั้นตอนการพัฒนาทางจริยธรรมของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น

สื่อการสอน 1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "สำนวนโวหาร"
2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดงได้แก่ กระดาษชาร์ต รูปภาพ กาว

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการแบ่งปันเป็นพวกเรา ให้นักเรียนทราบ และเล่าให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองเรื่อง "สำนวนโวหาร" จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท

2. ขั้นดำเนินการ

ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "สำนวนโวหาร"

โดยใช้เวลาแสดงประมาณ 15 - 20 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย

เมื่อนักเรียนแสดงกิจกรรมตามสถานการณ์จำลองที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่ของ

การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวละครในเรื่อง โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ผู้วิจัยจะไม่นำความเห็นที่นักเรียนได้ใช้ความคิดเห็นในการพิจารณาหาเหตุผลเพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการไม่แบ่งพวกเขาพวกเรา

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง ของการไม่แบ่งเป็นพวกเขาพวกเรา จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง

เรื่อง สาวิตรีขี้อิจฉา

บรรยาย สาวิตรี เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ของโรงเรียนวิสุทธิราษฎร์อุปถัมภ์ เธอเป็นคนที่ไม่ชอบทำอะไรดีเกินหน้า เธอมักจะตำหนิ และว่ากระเทยกระเทียบเพื่อน ๆ และชอบพูดจาที่จะยุแหย่ให้เพื่อน ๆ ทะเลาะกัน ในปีการศึกษาใหม่ที่ครูพัชรี ได้เลือกให้เด็กหญิงวิมล ซึ่งอยู่ในห้องเดียวกันกับสาวิตรี เป็นหัวหน้าชั้น ซึ่งทำให้สาวิตรีไม่ค่อยพอใจนัก เพราะเธอมีความต้องการที่จะเป็นหัวหน้าชั้นในปีนี้

จาก ภายานชั้นเรียนประถมศึกษาปีที่ 4/1

สาวิตรี พี่แจ่มจรัส การที่เป็นหัวหน้าชั้นนี้ไม่ดีเลยนะ

แจ่มจรัส ไม่ใช่อะไรหรือเธอ

สาวิตรี ก็หัวหน้าชั้นนี่นะ ก็เปรียบเสมือนคนใช้ของลูกน้องเรา ติ้ ติ้ นี่เอง ดูลิ ต้องรับผิดชอบงานต่าง ๆ ตั้งหลายอย่าง เนี่ย ยายวิมลคงจะดีใจจนตัวสั่นเลยนะที่คุณครูเลือกให้เป็นหัวหน้าชั้นนะ

แจ่มจรัส นั่นนะสิ แหมเมื่อเข้านี้ตอนที่คุณครูบอกนะ เราเห็นยายวิมล นั่งยิ้มจนแก้มแทบจะปริเนะ

สาวิตรี อู๊ย อย่างพูดเลย หนักนั้ ติ้ละ ต่อไปนี้เราต้องคอยติดตามการทำงานของยายวิมลอย่างใกล้ชิดเลย

แจ่มจรัส เอ๊ะ ! ทำไมเธอต้องไปติดตามการทำงานของยายวิมลอย่างใกล้ชิดด้วยละ ไหนเธอลองบอกเราสิ เราเป็นพวกเธอนะ เธอก็รู้เราก็ไม่ค่อยชอบยายวิมลสักเท่าไรหรอก

สาวิตรี ไร้อะไร ก็อย่างนี้ไงเล่า ยายวิมลเขาเป็นหัวหน้าชั้นใหม่ เขาต้องคอยดูแลรับผิดชอบงานของห้องเรียนทุกอย่าง และถ้าเมื่อใดที่เขาเกิดผิดพลาดทำงานผิดพลาด เราก็รีบไปฟ้องครูสิ และก็ยุให้เพื่อน ๆ ในชั้นเรียนนะให้เกลียดยายวิมลนั่นไง

แจ่มจรัส ด้าย ! เธอมีความคิดเจี๊ยบดีจริง เธอเนี่ย เราจะคอยช่วยเธอจับผิดยายวิมลอีกคนด้วย

สาวิตรี แหมดีจริง

บรรยาย หลังจากวันนั้นมา ทั้งสาวตรี และแจ่มจรัส ก็พยายามจับตาดูการทำงานของวิมล ซึ่งวิมลต้องรับผิดชอบคอยดูแลการทำความสะดวกในห้องเรียนแต่ละวัน และต้องคอยไปเบิกชอล์ก อยู่เป็นประจำที่ชอล์กหมด และเมื่อใดที่ชอล์กใกล้จะหมด สาวตรีมักจะเอาชอล์กที่เหลือไปช้อน แล้วรีบไปฟ้องคุณครูว่า ชอล์กในห้องหมดแล้ว แต่วิมลไม่ค่อยยอมไปเบิก มักเกียจให้คนนั้นไป คนนี้ไป และสาวตรีก็คอยพยายามยุแหย่ให้เพื่อน ๆ ฝึกใจกับวิมลอยู่เสมอ

จาก านห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1

สาวตรี แหม สมเกียรติ ขยันดูห้องจริงนะ แต่เมื่อวานนี้เราได้ยินยายวิมลไปฟ้องคุณครูว่า เธอทำความสะอาดห้องเรียนได้เยี่ยมมาก

แจ่มจรัส จริง จริง ด้วย เราก็ได้ยิน เนิยเราเห็นกับตาเลยนะว่า ยายวิมลเขาไปฟ้องคุณครู เรื่องการทำเวรของเธอละ

สมเกียรติ จริง จริง เหนอ

สาวตรี เอ๊ะ ก็จริงนะซิเราจะมาโกหกเธอทำไมกันละ

สมเกียรติ ยินนั่งคิดอยู่

บรรยาย ต่อมาคุณครูพัชรีได้มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดตกแต่งบอร์ดต่าง ๆ านห้องเรียน เมื่อสาวตรีจัดบอร์ดของตนเสร็จก็เดินไปตามบอร์ดของเพื่อน ๆ

จาก บริเวณหลังห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1

สาวตรี นี่วิมล เธอจัดบอร์ดสวยดีนี่ แต่เธอรู้ไหมเมื่อกี้เราเดินผ่านทางกลุ่มของสมเกียรติ เราได้ยินสมเกียรติเขาพูดว่า เธอละ จัดบอร์ดเหมือนคนปัญญาอ่อนเลย

วิมล จันก็ทำได้แค่นี้แหละ ช่างเถอะ จันคิดว่าจันทาดีที่สุดแล้ว ของสมเกียรติก็ดูธรรมดาธรรมดา ไม่เห็นจะสวยตรงไหนเลย สักครูชีดไปด้วยซ้ำ

บรรยาย สาวตรีรีบเดินไปหาสมเกียรติ ซึ่งกำลังตกแต่งบอร์ดอย่างขมุกขมัว

สาวตรี นี่สมเกียรติ นายภูมัยยวิมลนะ เขาว่าบอร์คของเธอเนะ สีส้มสวยเลย และยังเหมือนกับเด็กทารกทำด้วยช

สมเกียรติ ก็เราไม่มีฝีมือเหมือนอย่างยายวิมลนี่

สาวตรี ยิ้มชอบใจ

บรรยาย วันรุ่งขึ้นปรากฏว่า บอร์คของวิมลถูกฉีกขาดยับเยิน วิมลเสียใจมากจนเกือบจะร้องไห้ วิมลถามคนในชั้นว่า ใครเป็นคนทำ ก็ไม่มีใครยอมรับ พอดี คุณครูสันติเข้ามาสอน วิชา งานเกษตร ทุกคนจึงเงียบ และนั่งฟังครูสันติสอนจนหมดชั่วโมง และชั่วโมง ถัดไปก็เป็นวิชาพลศึกษา ซึ่งเด็ก ๆ ก็ต้องออกไปเล่นนอกห้องเรียนจนพักเที่ยง

จาก บริเวณโรงอาหารของโรงเรียน

สาวตรี แหมวิมลนั่งทานข้าวคนเดียว ขอเรานั่งด้วยคนได้ไหม

วิมล ก็นั่งสิ

แจ่มจรัส แหมเนี่ย วิมล เธอคงจะเสียใจมากเลยใช่ไหมที่บอร์คของเธอถูกมือตีมาฉีกจนขาด

วิมล จะไม่ให้เราเสียใจได้อย่างไร เนี่ยเราเป็นหัวหน้ากลุ่มด้วย เราลงทุนและกระปุก ออมสิน ซื้ออุปกรณ์ที่ตกแต่งบอร์คไปตั้งหลายสัปดาห์เนะ เราไม่ได้เสียเงินจาก เพื่อน ๆ เลยซักสิ่งเดียว แล้วเราก็ตั้งใจทำจนสุดฝีมือด้วย ฮือ ฮือ

สาวตรี แหมเธออย่าร้องไห้สิ

วิมล ก็เราเสียใจนี่

สาวตรี นี่วิมล เราพอจะรู้เนะว่าใครเป็นคนฉีกบอร์คของเธอ

วิมล เหรอ เธอรู้หรอ แล้วใครสะที่ฉีกบอร์คของเรา

สาวตรี คือเมื่อวานเย็นเนี่ยนะ ตอนที่พวกเธอกลับบ้านกันแล้วเนะ พวกกับแจ่มจรัสยังไม่ได้กลับ พอดีเราลืมของไว้ในห้องนะ จะเดินไปเอาก็เห็นสมเกียรติเนี่ยเขายืนอยู่ที่บอร์คเธอ ตั้งนาน แล้วทำมือเหมือนขี้นั้น ชี้เนี่ย เนี่ย เราว่าสมเกียรติแน่ ๆ เลยที่เป็นคนที่ฉีก บอร์คของเธอ

แจ่มจรัส จริง ๆ ด้วยเธอ วิมลเราก็เห็น เราว่าต้องเป็นสมเกียรติแน่ ๆ เลย

วิมล เอ แล้วสมเกียรติ เขาจะทำอย่างนั้นทำไมไม่เป็นลูกผู้ชายเลย

สาวตรี สงสัย เราว่าสมเกียรติเค้าคงจะอิจฉาเธอละมัง

วิมล อิจฉาเราเรื่องอะไร

แจ่มจรัส ไร้อัย เนี่ยเรารู้ว่า สมเกียรติเขาอยากเป็นหัวหน้าชั้นแต่คุณครูไม่เลือกเขา มาเลือกเธอ เขาก็ต้องอิจฉาเธอเป็นธรรมดานั่นแหละ

วิมล แหม สมเกียรตินี้แย่มากจริง จริง นี่เธอเห็นสมเกียรติไหม เราจะไปต่อว่าเขา เดี๋ยวนี้แหละ

สาวตรี เมื่อไหร่เราเห็นสมเกียรติกินข้าวเสร็จแล้วเห็นเดินไปกับวินัยทางห้องสมุดนะ

แจ่มจรัส อ้าวเนี่ยยวิมลเธอจะรีบไปไหนนะ ไม่กินข้าวกับปลาให้หมดก่อนหรือ

วิมล ขึ้นกินไม่ลงแล้วละเธอ

สาวตรี หัวเราะ เดี๋ยวสนุกแน่

แจ่มจรัส นั่นซิละ อี อี

บรรยาย วิมลรีบเดินไปทางห้องสมุด เห็นสมเกียรติกำลังนั่งอ่านหนังสือกับวินัย

ฉาก ภายในห้องสมุดของโรงเรียน

วิมล นี่สมเกียรติ เธอเป็นคนรักภาพยนตร์ของเรามาใช่ไหม

สมเกียรติ เปล่านี้ เราจะทำอย่างนั้นไปทำไม ไม่เห็นมีประโยชน์อะไรเลย

วิมล เรารู้ว่า เธออิจฉาเราที่เราได้เป็นหัวหน้าชั้น เธอเลยคิดแกล้งเรามาใช่ไหม

สมเกียรติ เอ เราไม่เคยคิดอิจฉาอะไรเธอเลยนะ จะบอกให้

วิมล เนี่ย มีคนเค้าเห็นนะว่าเมื่อวานเย็นนี้ เธอไปยืนอยู่ที่บอร์ดของเราตั้งนาน

สมเกียรติ อ้อ เมื่อวานนี้เรากับวินัยทำงานของเราเสร็จแล้วเราก็บอร์ดของคนอื่น ๆ ทุกคนแหละ

วินัย สมเกียรติไม่ได้ทำบอร์ดของเธอจริง จริง นะ วิมล เราเป็นพยานได้ เพราะเรา คอยอยู่กับสมเกียรติจนคุณพ่อของสมเกียรติมารับสมเกียรติกลับบ้านเลย

วิมล เธอพูดจริงหรือ วินัย

วินัย ก็จริงซิ เรากล้ายืนยันด้วยเกียรติของลูกผู้ชาย

สมเกียรติ เนี่ย เราว่าจะต้องมีใครสักคนที่ต้องการให้เราเข้าใจผิดกัน แอบมาฉีกภาพของเธอ แล้วมาโทษว่าเราทำ จะได้ทำให้เราโกรธกัน

วิมล เอาละ ถ้าเธอไม่ได้เป็นคนทำ เราก็ขอโทษเธอด้วยที่เราเข้าใจผิด

บรรยาย วิมลอยากจะจับให้ได้แน่ๆ ใครเป็นคนทำบอร์คของเธอ เย็นวันนั้นวิมลทำที่เป็นเดินกลับบ้าน แล้วเธอชวนดวงใจเพื่อนสนิทของเธอเดินย้อนกลับมาที่โรงเรียนเธอแอบดูที่บริเวณหน้าต่างด้านนอกห้องเรียน ลักพักหนึ่ง เธอก็เห็น สาวิตรี กับแจ่มจรัส เดินเข้ามาในห้อง แล้วทั้งสาวิตรีและแจ่มจรัสก็ช่วยกัน ฉีกบอร์คของสมเกียรติจนขาดเสียหายยับเยิน

ฉาก ภายในห้องเรียนชั้น ป.4/1

สาวิตรี นิยายแจ่มเราช่วยกันฉีกบอร์คของสมเกียรติให้ขาดยับเยินเลย แล้วพุงนี้เราก็ไปบอกสมเกียรติว่า ยายวิมลเป็นคนทำ

แจ่มจรัส ที่นี้แหละหน้าใจไปเลย ทั้งสองคนคงต้องโกรธกันไปอีกลานเลย อี อี

วิมล หยุดนะ สาวิตรี แจ่มจรัส

ดวงใจ เธอเนี่ยแจ่มจริง จจริง นะ เธอคิดอย่างไร ที่อยากทำให้คนอื่นทะเลาะกัน

แจ่มจรัส เธอ...เธอ...เห็นเธอ

วิมล ไซ้ ฉันเห็นโดยตลอดเลย แล้วก็ได้อินแผนการอันชั่วร้ายของเธอทั้งสองคนด้วย

ดวงใจ วิมล ไปฟ้องครูกันเลยไหม เราจะเป็นพยานให้เธอดูด้วย

แจ่มจรัส เราผิดไปแล้ว เธออย่าไปฟ้องครูนะ

วิมล เราไม่ฟ้องครูก็ได้แต่เธอทั้งสองคน ต้องสัญญาว่า ตั้งแต่นี้เป็นต้นไปเธอจะเลิกเป็นคนขี้อิจฉาคน และก็เลิกชอบยุแหย่ ให้คนทะเลาะกันด้วย ว่าอย่างไรละ สาวิตรี

สาวิตรี จ๊ะ เราสัญญา

วิมล แล้วเธอละแจ่มจรัส

แจ่มจรัส จ๊ะ เราก็เหมือนกัน

บรรยาย นับแต่วันนั้น ทั้งสาวิตรี และแจ่มจรัส ก็เลิกยุแหย่เพื่อน เลิกอิจฉาเพื่อน และกลับตัวเป็นคนดี เพราะกลัวว่าเรื่องของตนจะไปถึงครูประจำชั้น

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 4

ชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

ชื่อกิจกรรม เรื่องของช่อนกลั่น

จุดมุ่งหมาย เรื่องของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น

- สื่อการสอน
1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "เรื่องของช่อนกลั่น"
 2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดง ได้แก่ ไม้กวาด ผ้าถุงพื้น จาน สายรุ้ง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการทำให้เกิดผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ให้นักเรียนทราบ และเสาะหานักเรียนฟังเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองเรื่อง "เรื่องของช่อนกลั่น" จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท

2. ขั้นดำเนินการ

ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "เรื่องของช่อนกลั่น"

โดยใช้เวลาแสดงประมาณ 15 - 20 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย

เมื่อนักเรียนแสดงกิจกรรมตามสถานการณ์จำลองที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่ของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการทำให้เกิดผลเชิงจริยธรรมของตัวละครในเรื่อง

โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ผู้วิจัยจะเน้นนำให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลเพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง ของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวม ด้วยความเต็มใจ จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง

เรื่อง เรื่องของชอนกลีน

บรรยาย ชอนกลีนเป็นนักเรียนชั้นประถมปีที่ 3/6 ชอนกลีนเป็นเด็กที่ยากจนและเรียนหนังสืออ่อนมาก เธอจะถูกครูเฝ้าว่าทุกวันเรื่องไม่ส่งการบ้าน เพราะเธอทำไม่เป็น แต่เธอก็พยายามทำจนเสร็จทุกครั้ง เพราะกลัวถูกครูตี ด้วยเหตุนี้เธอจึงไม่ค่อยจะได้พูดคุยกับเพื่อน ๆ และจากปมด้อยของเธอทำให้เธอคิดว่าตัวเองว่า เพื่อน ๆ ในห้องเกลียดเธอ ในใจเธอจึงเกลียดเพื่อนในห้องทุกคน

จาก ในห้องเรียนชั้น ป.3/6

ครูอรรถ นักเรียนจะ พุ่งนี้โรงเรียนของเราจะมีคณะครูจากโรงเรียนอนุบาลสงขลามาเยี่ยมชมโรงเรียนของเรา ดังนั้นในวันพุ่งนี้ห้องเรียนของเราต้องสะอาดเป็นพิเศษจะพุ่งนี้เราควรทำให้ดีมาก ๆ เลยนะจ๊ะ เอาละนี่ครูก็สอนจนหมดชั่วโมงพอดีครูไปละนะ

จินดา นี่พุ่งนี้เราของกลุ่มเราพอดีเลย เธอมาทันเข้า ๆ นะ แล้วพวกเธอนำผ้าชีวี่มาจากบ้านใหม่คนละผืนนะ เพราะที่มีอยู่มีหมดแล้วและเก่าแล้ว

ลันจี่ นี่พวกเรารู้กันหมดแล้ว แล้วเธอไม่บอกชอนกลีนเธอ เดียวเขาไม่รู้ นั่นนะชอนกลีนเดินมาพอดี

จินดา ชอนกลีน พุ่งนี้มาเข้า ๆ หน่อยนะ แล้วเอาผ้าชีวี่มาด้วย

ชอนกลีน หุคยีนฟัง แล้วเดินออกไป

บรรยาย เข้าวันพุ่งขึ้น

จาก ในห้องเรียนชั้น ป.3/6

จินดา วันนี้พวกเรามาแต่เช้ากันเลย นี่คูสการโรงเพิ่งมาเปิดห้องเมื่อกี้เอง

ลันจี่ มา ลงเฝ้าห้องกันเลยดีกว่า

ลาตวน เนี่ยเราเอาเทียนมาลงห้องด้วยนะ คุณครูจะได้ชอบ

- จินดา เอ นี่ ช้อนกลิ้งมาหรือยังนะ เธอ
- ลำดวน เรายังไม่เห็นเลย
- ล้นจี่ แหมพูดถึงช้อนกลิ้งนี่ แบลกนะ ทานวัน วัน ไม่เห็นจะพูดกับใครเลย
- ลำดวน นั่นสิ เราเห็นเขานั่งอยู่ที่หลังห้องคนเดียว น่าจะมาพูดคุยกับพวกเราบ้างนะ
- ล้นจี่ แล้วทำไมเธอไม่พูดกับเขาก่อนล่ะ
- ลำดวน แหม เราเคยพูดกับเขาดังหลายครั้งแล้ว แต่เขาไม่ยอมพูดด้วยซักที
- ล้นจี่ อันที่จริง ช้อนกลิ้งนี่น่าสงสารนะ เราเห็นครูคนนั้น เขาก็เอ็ด ครูคนนี้ เขาก็เอ็ด
- จินดา ก็เขาทำการบ้านมาส่งไม่ทันนี่
- ลำดวน แหม อันที่จริง ช้อนกลิ้งนี่ ถ้าไม่เข้าใจเรื่องอะไรก็น่าจะถามพวกเราก็ได้
- ล้นจี่ เนี่ยเรายินดีสอนให้เสมอเลยแหละ
- จินดา อ้าว นั่นแหละช้อนกลิ้งมาแล้วนี่ไง
- ลำดวน ช้อนกลิ้ง มาช่วยกันทำความสะอาดห้องเร็ว เธอเอาผ้าเช็ดหัวมาหรือเปล่า
- ช้อนกลิ้ง เปล่า ชี๊ เกียจเอามา
- ล้นจี่ อ้าวแล้วนั้นเธอจะเดินไปไหน นั่นละ วันนี้เป็นเวรของกลุ่มเราละ
- ช้อนกลิ้ง ไม่ได้ตอบอะไร แล้วถือสมุดทำการบ้านออกไปทำอยู่ใต้ต้นไม้คนเดียว
- บรรยาย จินดา ล้นจี่ ลำดวน ต่างช่วยกันห้องกันจนเสร็จ
- ฉาก ในห้องเรียนชั้น ป.3/6
- ครูอรทัย นักเรียนจ๊ะ วันนี้ห้องเราสะอาดเป็นพิเศษเลย ดูลีเอาเทียนมาลงซะเป็นเงาวิบเลย
เมื่อกี้ในคุุณครูใหญ่ยังออกปากชมพวกเธอกับครูเลย ครูขอให้พวกเรา พรบมือให้กับเวร
วันนี้ตั้ง ๆ เลยนะจ๊ะ
- บรรยาย เด็ก ๆ ทุกคนพรบมือเสียงดังลั่น ช้อนกลิ้งซึ่งไม่ได้ช่วยทำอะไรเลย นั่งก้มหน้าไม่กล้า
สบตากับเพื่อน ๆ
- ฉาก ในห้องเรียนชั้น ป.3/6
- ครูอรทัย อ้าวนักเรียนนี่ก็ใกล้วันปีใหม่อแล้ว ห้องเรียนของเราจะจัดเลี้ยงปีใหม่อดีไหม

เด็ก ๆ คีร์รับ คีร์คะ

ครูอรรถัย เอาอย่างนี้จะจ๊ะ นักเรียนแต่ละคนท้อข้าวมาคนละท้อแล้วเอากับข้าวมาคนละถุง แล้วเราเอามา นั่งกินรวมกันทั้งหมดนี้นะ แล้วครูจะสั่งขนมเงินมาอีก 1 เซ่ง แล้วสั่งไอศกรีมมาเลี้ยงพวกเธออีกเอาไหม

เด็ก ๆ ไชโย ไชโย

บรรยาย เมื่อวันขึ้นปีใหม่มาก็

จาก านห้องเรียน ชั้น ป.3/6

ครูอรรถัย นักเรียนวันนี้สนุกทำให้เต็มทีนะจ๊ะ ครูอนุญาตให้เธอวันหนึ่ง

บรรยาย เด็ก ๆ ต่างรับประทานอาหารกันอย่างสนุกสนาน

ครูอรรถัย เอ นี่ใครเห็นช้อนกลืนบ้างไหมเนี่ย

จินดา ไม่เห็นเลยคะ

ครูอรรถัย เอ เมื่อเข้าก็มานี่นา ตอนเข้าแถวครูยังเห็นอยู่เลย

ลันจี่ เคียวหนูไปตามมาห๊ะคะ

ครูอรรถัย จ๊ะ ไปสิ แล้วถ้าเจอแล้วก็เรียกเข้ามาทานอาหารร่วมกันในห้องนะจ๊ะ

ลันจี่ ค่ะ คุณครู

บรรยาย ลันจี่เดินตามหาช้อนกลืนอยู่นานจึงพบช้อนกลืน นั่งเหม่อลอยอยู่ใต้ต้นไม้หลังโรงเรียน อยู่คนเดียว

ลันจี่ ช้อนกลืน ช้อนกลืน มานั่งอยู่ตรงนี้เอง เราเดินตามหาเธอตั้งนานนะ

ช้อนกลืน เธอมาตามหาเราเรื่องอะไร แล้วใครใช้หามาเดินตามหาเรา

ลันจี่ ทำไมเธอไม่ไปสนุกสนานกับเพื่อน ๆ ละจ๊ะ

เด็ก ๆ ไข่คะ ไข่ครับ

ครูอรทัย เนี่ยแล้วถ้าหนูอยู่คนเดียวอย่างนี้ หนูจะเหงา หนูจะเรียนไม่รู้เรื่อง ครูคิดว่าตั้งแต่นี้
ต่อไปหนูควรจะคบกับเพื่อน ๆ นะจ๊ะ

ชอนกลิ่น ค่ะคุณครู

บรรยาย หลังจากวันปีใหม่ ชอนกลิ่นเปลี่ยนไปเป็นคนละคน เธอพูดคุยกับเพื่อน ๆ ช่วยเหลือ
เพื่อน ๆ ทำงานในกลุ่ม และเพื่อน ๆ ช่วยสอนการบ้านให้เธอ จนผลการเรียน
เธอดีขึ้น และไม่ถูกคุณครูที่สอนวิชาต่าง ๆ คว้าอีกเลย

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 5

ชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

ชื่อกิจกรรม พลาดไปแล้ว

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น

- สื่อการสอน
1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "พลาดไปแล้ว"
 2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดง ไม้เท้า ผาขูดน้ำอัดลม กระดานจูลู กระดาษข้อสอบ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ให้นักเรียนทราบ และเล่าให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองเรื่อง "พลาดไปแล้ว" จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท

2. ขั้นดำเนินการ

ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "พลาดไปแล้ว"

โดยใช้เวลาแสดงประมาณ 15 - 20 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย

เมื่อนักเรียนแสดงกิจกรรมตามสถานการณ์จำลองที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่ของ

การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวละครในเนื้อเรื่อง โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ผู้วิจัยจะโน้มน้าวให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง ของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวม ด้วยความเต็มใจ จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง

เรื่อง พลาดไปแล้ว

บรรยาย สารก็เป็นนักเรียนที่ขยันเรียนมาก เธอไม่สนใจที่จะพูดคุยหรือทำงานร่วมกับเพื่อนฝูง เมื่อมีเวลาว่างเธอจะเข้าห้องสมุดอ่านหนังสืออย่างเดียว ถ้าเพื่อนคนใดมาขอให้เธอช่วยอธิบายเลข เธอก็จะปฏิเสธ การงานในห้องเรียนเธอก็มักจะขี้เกียจทำ และสิ่งที่เธอกลัวที่สุดคือการทำงานที่ 2 เพราะเธอจะสอบได้ที่ 1 มาตลอดทุกครั้ง

จาก ในห้องเรียน

ครูงามตา นักเรียนในช่วงมกราคมงานพื้นฐานอาชีพนี้ ครูจะให้ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม โดยให้นักเรียนนำเอาเศษวัสดุที่เหลือใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของเล่น หรือของใช้ก็ได้จะดี กลุ่มละ 1 ชิ้น ครูใช้เวลาพวกเธอทำ 2 สัปดาห์นะจะ

บรรยาย สารก็ จีบฉลากเลือกกลุ่มแล้ว บวกว่า เธออยู่กลุ่มเดียวกับบังอร นิดดา ประเสริฐ และกิตติ เมื่อบังอรเรียกให้ทุกคนมาประชุมกันเพื่อตกลงที่ทำงาน สารก็จะหลบเลี่ยง แล้วเอาหนังสือขึ้นมาอ่านคนเดียว

จาก ในห้องเรียน

บังอร สารก็ มาประชุมกับพวกเราหน่อยสิจ๊ะ

สารก็ ประชุมเรื่องอะไรกันอีกละ ยุ่งจริง จริง พวกเธอเนี่ย ฉันไม่ว่างหรอก

นิดดา ก็ประชุมงานที่คุณครูงามตาให้ทำไงจ๊ะ งานประดิษฐ์นะพวกเราจะทำอะไรดี

สารก็ โอ๊ยเอ๊ย งานประดิษฐ์ ฉันไม่สนใจหรอก งานกรรมกร ฉันไม่สนใจหรอก เอาอย่างนี้ก็แล้วกันนะ พวกเธอจะทำอะไรก็ทำไป แล้วถ้าจะต้องเจตนาเงินก็บอกฉันมา แล้วชื่อฉันลงไปด้วยก็แล้วกัน

บรรยาย เด็ก ๆ ในกลุ่มของสารก็ตกลงกันว่าจะทำที่เข็ดเท่า โดยใช้น้ำอัดลม แล้วเด็ก ๆ ทุกคนก็จะช่วยกันทำ ยกเว้นสารก็อยู่คนเดียวที่ขี้เกียจช่วยทำ ในบางครั้งบังอรก็จะนัดให้มาทำที่โรงเรียนในวัน เสาร์ อาทิตย์ ทุกคนก็จะมาช่วยกันแต่สารก็จะไม่มา โดยเธอบอกว่าจะไปเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ

- ฉาก ระเบียบหน้าอาคารเรียน
- บังอร นี่สารก็จะรีบเดินไปไหนล่ะ
- สารก็ จะรีบไปห้องสมุดนะซิ ทำไมเธอมีอะไรเหรอ
- บังอร เราจะมาบอกเธอว่า กลุ่มของเราทำงานเสร็จกันแล้วนะ
- สารก็ อ้อ เทรอ เออ แล้วต้องเจตียเงินคนละเท่าไรละ
- บังอร คนละ 4 บาทจ๊ะ
- สารก็ เอ้า เธอเอาไปเลยี่ เออเนี่ย แล้วอย่าลืมซื้อจันละ แล้วก็เอาไปส่งคุณครูให้เรียบร้อย
ชะด้วยนะ เราไปหละ
- บังอร เตี่ยวก่อนสิ สารก็
- สารก็ เอ๊ะ เธอมีอะไรก็พูดมาสิ เตี่ยวจันก็ไปยืนหนังสือไม่ทันหรอก
- บังอร สารก็ เธอจะไม่ถามเลยหรือ ว่ากลุ่มของเราทำงานประดิษฐ์ อะไรไปส่งคุณครู
- สารก็ เอ๊ะ บังอรนี่เธอไม่รู้เรื่องหรือใจก็จันบอกแล้วไงว่าพวกเธอจะทำอะไรก็ทำไปสิ
แหมคุยกับเธอนี้เสียเวลาจริง จันไปละ
- บรรยาย เมื่อการสอบปลายภาคมาถึง ในวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ คุณครูงามตาออกข้อสอบ
ให้ข้อสอบข้อหนึ่ง คือให้นักเรียนเขียนอธิบายถึงงานประดิษฐ์ที่ครูให้ทำส่งมาโดย
ละเอียด บอกขั้นตอนการทำงาน อุปกรณ์ที่ใช้ ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับ คุณครูงามตา
ออกข้อสอบเพียงข้อเดียว 50 คะแนน แต่ให้นักเรียนอธิบายให้ละเอียด
- ฉาก ในห้องสอบ
- บังอร นี่เธอดูข้อสอบที่คุณครูงามตาออกข้อสอบสิ ง่ายจริง ๆ เลยนะ
- นัคดา ก็ง่ายสำหรับคนที่ทำงานเท่านั้นแหละ แต่คนที่ไม่ได้ช่วยทำเสียเลย
- บรรยาย สารก็ได้ยินเสียงที่บังอรกับนัคดาพูดกัน เธอทั้งเสียใจและทั้งอายคุณครูที่วิชานี้เธอไม่ได้ทำ
ข้อสอบเลย เธอนั่งหน้าซีด หน้าตาไหลคลอเป้ำตา และเธอก็ต้องส่งกระดาษเข้า
ในวิชานี้
- ฉาก ภายในห้องเรียน

ครูประจำชั้น เอาละนักเรียนวันนี้ที่นักเรียนรอคอยก็มาถึง วันนี้ครูจะประกาศผลการสอบ

ปลายภาค ครูจะประกาศที่ 1,2,3 เท่านั้นนะที่เหลือเดี๋ยวออกมารับสมุดรายงาน
จากครูได้เลย ที่ 1 ได้แก่ เด็กหญิงนัตตา จันทร์แก้ว ที่ 2 ได้แก่ เด็กหญิงสารภี
เจริญทรัพย์ ที่ 3 ได้แก่ เด็กชายประเสริฐ บัวรักษา

บงอร สารภี นั่นเธอร้องไห้ทำไม

สารภี ฉันเสียใจจริงจริง ที่คราวนี้หล่นมาเป็นที่ 2

ครูประจำชั้น อ้าวนั่นสารภีทรู้อะไรทำไมจะ ดูลี้น้ำตาไหลใหญ่เลย โทษออกมาหาครูหน่อยซิจะ

สารภี หนูเสียใจมากเลยคะคุณครู ที่หนูสอบได้ที่ 2 ในคราวนี้

ครูประจำชั้น อ้อเรื่องนี้เอง ครูคิดว่าเรื่องอะไร เนี่ยอันที่จริงคะแนนวิชาต่าง ๆ หนูนัตตา

เขามาอย่างสูสีเลยละ แต่หนูมาเสียวิชาการงานพื้นฐานอาชีพเนี่ยจะ ครูดูคะแนน

เห็นหนูได้ ศูนย์เลยในวิชานี้ แต่ไม่เป็นไรสอบคราวหน้าค่อยเอาใหม่ ไป ไป นั่งที่ได้แล้ว

สารภี บงอร เนี่ยเป็นเพราะเราไม่ได้ช่วยเธอทำงานในกลุ่มแท้เลย เราถึงทำข้อสอบไม่ได้

บงอร ก็คราวหน้าถ้ามีงานกลุ่มเธอก็มาช่วยพวกเราทำสิจะ

สารภี ที่นี้เราจะมีส่วนร่วมในงานของกลุ่มเสมอแล้วละจะ แล้วเราก็จะเป็นเพื่อนที่ดีกับทุกคนเลย

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 6

ชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

ชื่อกิจกรรม สะครีชีวิต

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น

สื่อการสอน 1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "สะครีชีวิต"
2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดง รถจักรยานจำลอง กระดาษชาร์ต มีดกระดาษ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ให้นักเรียนทราบ และเล่าให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองเรื่อง "สะครีชีวิต" จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท

2. ขั้นดำเนินการ

ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "สะครีชีวิต"

โดยใช้เวลาแสดงประมาณ 15 - 20 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย

เมื่อนักเรียนแสดงกิจกรรมตามสถานการณ์จำลองที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อหาของ การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวละครในเรื่อง

โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ผู้วิจัยจะโน้มน้าวให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลเพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง ของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวม ด้วยความเต็มใจ จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง

เรื่อง ละครชีวิต

- บรรยาย ในชั้นเรียนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ครูชีวิน ได้เล่าเกี่ยวกับบุคคลที่สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย อาทิ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระศรีสุริเยทัย ท้าวสุรนารี เป็นต้น และหลังจากที่ครูชีวินเล่าจบ จึงได้มอบหมายให้นักเรียนในชั้นแบ่งเป็น 2 กลุ่ม เพื่อจัดแสดงละครชุด โดยเลือกบุคคลสำคัญคนใดคนหนึ่ง เป็นบทละคร และจะจัดแสดงที่หอประชุมของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนทั้งโรงเรียนได้ชม
- จาก นักเรียนเรียนประณมปีที่ 3/1
- ประกอบ พี่ชรี เธอเป็นหัวหน้ากลุ่ม เธอจะทําอย่างไรจะเกี่ยวกับการแสดงละครของกลุ่มเรานะ
- พัชรี เตี่ยรอก็คือเตี่ยนะ รอกซ์วิญจ กอนนะ กำลังไปคิมน้ำ เตี่ยรอกซ์วิญจกลับมา พวกเราจะได้ประชุมกัน
- ประกอบ โอ้เตี่ยประชุมไปเลยเถอะ พวกเราพร้อมกันทุกคนแล้วนะ
- พัชรี รอกซ์วิญจมา จะเย็น ๆ นั้นใจชวิญจมาแล้ว เอาละเริ่มประชุมเลยนะ
- บรรยาย ในที่ประชุมได้ตกลงเลือกแสดงเรื่องพระศรีสุริเยทัย โดยให้ พัทรี แสดงเป็นพระศรีสุริเยทัย ส่วนนักเรียนคนอื่น ๆ ก็ได้รับมอบหมายให้แสดงเป็นบุคคลต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องส่วนชวิญจก็แสดงเป็นทหาร ซึ่งชวิญจเป็นคนที่ไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มของเพื่อน ๆ
- จาก หอประชุมของโรงเรียน
- พัชรี เอ ทานมชวิญจมาซ่อมละครอีกแล้ว เตี่ยวันจริงจะทําอย่างไรนะ ขาดบ่อย ๆ เนี่ย
- ชนะ นั้นนะซิ ชวิญจนี่ไม่ไหวเลย ทําอย่างนี้งานกลุ่มเสียหมด
- พัชรี ไม่เป็นไรเอาไว้เราจะไปคุยกับชวิญจเอง
- จาก ใต้ต้นไม้ใหญ่ของโรงเรียน

พัชรวิ ขวัญใจนั่งอยู่นี่เอง

ขวัญใจ เธอมีอะไรเธอ พิชัย

พัชรี ท้าวม เธอไม่เห็นค่อยไปซ่อมละครเลย เคียววันแสดงจริง เธอแสดงไม่ได้ะ

ชวัญใจ เราอยู่ตอนเป็นข้อมละครกับพวกเธอไม่ได้หรอก บ้านเราอยู่ไกลนะ

พัชรี แหม บ้านเราอยู่ไกลกว่าเธออีก เรายังอยู่ได้เลย

ขวัญใจ แต่บ้านเราไม่ค่อยมีคนอยู่นะ เราต้องไปอยู่เฝ้าบ้าน

พัชรี แหมบ้านเธออยู่ในหมู่บ้าน มีคนอยู่กันเยอะแยะ ไม่เห็นน่ากลัวเลย คุณน้ำเธอก็อยู่บ้านไม่ใช่เหรอ

พัชรี เกอ นีชวัณจุจ เรามีอะไรจะมาบอก เกือบสิ้นแน่ะ

ขวัญใจ อะไรวะเธอ

พัชรี กลุ่มเราตกลงกันว่าจะไม่ข้อมละครานช่วงเย็นแล้วนะ จะข้อมกันในวันหยุดเสาร์อาทิตย์

ขวัญใจ ต้าย ! ถึงวันเสาร์ อาทิตย์ เรายังไปไม่ได้หรอกเลย

พิธีกรรม อ้าวทำไมละ

ขั้วต๋อจ เราไม่มีรถไปพวอก เพราะคุณพ่อเราจะเอารถไปขายของที่ตลาดทั้งวันเลย
ไปตั้งแต่เช้าแน่นะ กว่าจะกลับก็เย็นมากเลย

พัชรี แล้วจะทำอย่างไรดีละ

ขวัญใจ ถ้าเธออยากให้เราไปช้อปปิ้งละคร เธอก็ต้องมารับ มาส่งเราสิ เราถึงจะไปได้

พัชรี แหมแต่เราต้องเตรียมงานต่าง ๆ นะ เอาละ เอาละ เราจะมารับเธอทุกครึ่งเลย

บรรยาย หลังจากวันนั้นทุกวันหยุด พรีต้องขี่รถจักรยานมารับขวัญที่บ้าน แต่ขวัญก็ไปซ่อม
 ละครบ้างไปบ้าง แล้วแต่เธอจะอ้างเหตุผล แต่เพื่อนคนอื่น ๆ ก็ดำเนินการซ่อม
 จนปกติ เพราะบทของขวัญมีไม่มากนัก

วันนี้ก็เช่นกัน พัทธมารับขวัญใจที่บ้าน พัทธิตะโกนเรียกขวัญใจ อยู่หน้าบ้านเป็น

เวลานานกว่าที่ชีวิตจะออกมา แต่ถึงเฝ้าวันนี้ประตูปานของชีวิตไม่ได้ ลงกลอน

เจ้าต่าง สุนัขตัวคู่ ของขวัญใจเดินหลุดออกจากโซ่ที่ล่ามอยู่ ตะโกนเห่าเสียงดัง
แล้ววิ่งตรงมาที่พัชรี พัทธวิศกวจสุตซิด รีบหักหัวรถจักรยานขี่อย่างรวดเร็ว รถจักรยาน
เสียหลักวิ่งพุ่งไปชนต้นไม้ใหญ่ พัทธวิศกวจล้มลง ขวัญใจรีบวิ่งมาจับเจ้าต่างได้ทัน

ฉาก ๖ ได้ต้นไม้ใหญ่หน้าบ้านขวัญใจ

ขวัญใจ พัทธวิศ เธอเป็นอย่างไรบ้าง

พัชรี เราเจ็บที่ศีรษะเหลือเกิน

ขวัญใจ ด้าย ด้าย พัทธวิศ เธอหัวแตกด้วย คูลีเลือดออกมากเลย

บรรยาย ขวัญใจรีบประคอง พัทธวิศ เข้าไปในบ้าน แล้วรีบโทรศัพท์ ไปที่บ้านพัชรี ลักพัก คุณพ่อ
คุณแม่ ของพัชรีเอารถมารับพัชรีแล้วพาไปหาหมอ พัทธวิศหัวแตก คุณหมอมองต้องเย็บแผล
ถึง 6 เข็ม คุณหมอลังงาให้พัชรีต้องนอนเฉย ๆ ห้ามได้รับการกระทบกระเทือนแรง ๆ
พัชรีจึงต้องหยุดเรียนเป็นเวลาหลายวัน

ฉาก ๗ ในห้องเรียนชั้น ป.3/1

ประกอบ ท้าอย่างไรวดี พวกเราพัชรีคงมาร่วมแสดงละครกับพวกเราไม่ได้แล้วละ
แล้วใครจะแสดงเป็นพระศรีสุริโยทัยละ

ชนะ ไม่มีอีกแล้วหะ พวกเราต่างแสดงเป็นบุคคลต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องกันหมดแล้ว
แล้วทุกคนก็ท่องบทกันได้คล่องแล้วด้วย แล้วอีกอย่างทุกคนก็ไปตัดชุดในการแสดงแล้วด้วย

ประกอบ แล้วจะท้าอย่างไรวดี ช่วยคิดกันที

ชนะ เราว่าเหลือยาย ขวัญใจคนเดียวเท่านั้นแหละ

ประกอบ เธอเลิกพูดถึงยายคนคนนี้เลย เขาไม่เคยมาร่วมกิจกรรมอะไรกับพวกเราหรอก
คูลีห้ามมาซุ่มก็ยังงั้นค่อยจะมาเลย แล้วจะไว้ใจให้แสดงเป็นคนสำคัญในเรื่อง
กลุ่มเราต้องพลอยละนะ ๆ

บรรยาย ขวัญใจยืนแอบฟังเพื่อน ๆ คูยกันอยู่ลักพักจึงเดินออกมายังกลุ่มเพื่อน ๆ

ขวัญใจ นี่พวกเธอจะให้เราแสดงแทนพัชรีก็ได้ละ

ชนะ เราพูดไปหรือเปล่า

- ขวัญใจ ไม่หรอก เพราะที่พัชรีได้รับบาดเจ็บมาแสดงละครไม่ได้ก็เป็นเพราะเราคนเดียว เราควรจะได้รับผิดชอบ เราสัญญากับพวกเธอจริง ๆ นะว่าเราจะแสดงให้ดีที่สุด แล้วจะมาซ้อมทุกครั้งเลย
- ชนะ อ้าวเธอแสดงเป็นทหารแล้วนิ
- ประกอบ ไม่เป็นไรหรอก บท ทหารเราจะให้น้องชายเรามาช่วยแสดง ไม่เป็นไรหรอก เพราะบททหารไม่ต้องพูดอะไร ยืนเฉย ๆ เท่านั้น น้องชายเราแสดงได้
- บรรยาย ขวัญใจเอาใจใส่การฝึกซ้อมอย่างขมักเขม้น ไม่เคยขาดการซ้อม จนถึงวันแสดงจริง ขวัญใจแสดงได้ดีเยี่ยม เมื่อการแสดงจบลง ทุกคนในห้องประชุมต่างปรบมือดังลั่น สนั่น เป็นเวลานาน
- ฉาก หลังเวทีการแสดง
- ประกอบ ขวัญใจเธอแสดงได้ดีเยี่ยมจริง ๆ นี่ไม่ถึงเลยว่าจะแสดงได้ถึงขนาดนี้
- ขวัญใจ ขอบใจจะ เออ นี่ เราว่าพวกเราไปเยี่ยม พัชรีกันดีไหม
- เพื่อน ๆ ดี ดี พวกเราไปกันทุกคนเลยนะ
- ฉาก บ้านพัชรี
- ประกอบ เป็นอย่างไรบ้างละพัชรี หายดีหรือยัง
- พัชรี ค่อยยังชั่วแล้วละจะ อีก 4 - 5 วันเราก็คงไปโรงเรียนได้แล้ว เออ แล้ววันนี้ พวกเธอแสดงละครกันแล้วใช่ไหม เป็นอย่างไรกันบ้าง เราเป็นห่วงพวกเธอจริง ๆ
- ชนะ ไม่ต้องห่วงอะไรหรอก การแสดงวันนี้ ผ่านไปได้อย่างดีเยี่ยมเลยเธอ
- ประกอบ เนี่ย ขวัญใจ เขาแสดงเป็นพระศรีสุริโยทัย แทนเธอด้วยนะ พัชรี
- พัชรี เราขอบใจเธอมากจริง ๆ เลยขวัญใจ
- บรรยาย เด็กทุกคนพูดคุยกันอย่างสนิทสนม แล้วตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ขวัญใจก็เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อน ๆ ทุกครั้งไม่ได้ขาด

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 7

ชื่อเรื่อง เรื่องการเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม

ชื่อกิจกรรม ไม้่นาคัดผิด

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องของการเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กที่สูงขึ้น

สื่อการสอน 1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "ไม้่นาคัดผิด"

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม ให้นักเรียนทราบ และเส้าให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองเรื่อง "ไม้่นาคัดผิด" จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท

2. ขั้นดำเนินการ

ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "ไม้่นาคัดผิด"

โดยใช้เวลาแสดงประมาณ 15 - 20 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย

เมื่อนักเรียนแสดงกิจกรรมตามสถานการณ์จำลองที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่ของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวละครในเรื่อง

โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ผู้วิจัยจะแนะนำให้ให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลเพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องการเคารพในเหตุผลของคนส่วนร่วม

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง

เรื่อง ไม้หน้าทึดผัด

- บรรยาย ในช่วงปิดเทอมภาคกลาง คุณครูนิยามอบหมายให้นักเรียนคิดกันว่าจะไปทัศนศึกษาที่ไหนดี แล้วมาเสนอให้คุณครู จากนั้นคุณครูจะได้จัดการเรื่องการไปทัศนศึกษาให้นักเรียนต่างดีใจกันมาก ต่างประชุมปรึกษากัน นักเรียนส่วนมากต้องการไปเที่ยวสวนสัตว์ และไปชมท้องฟ้าจำลอง แต่มีชานาญ และอศุลย์ สองคนเท่านั้นที่ต้องการอยากไปเที่ยวทะเล
- จาก ภายในชั้นเรียนประถมปีที่ 4
- ชานาญ ไร่เอ๋ย พวกเธอเนี่ย ไปเที่ยวชายทะเลสนุกกว่าตั้งเยอะ อากาศก็ดีด้วย พวกเราจะไปเล่นน้ำทะเลกันด้วย
- ราตรี นี่ เราเคยไปเที่ยวชายทะเลในช่วงนี้ ซึ่งเป็นฤดูฝนมาแล้วละเธอ เธอชื่อไหม ตอนที่เราไปครั้งนั้นนะ ไร่ เราเจ็บคือนานเลย
- อศุลย์ ทำไมละ
- ราตรี ก็ตอนที่เราไปนั้นนะ ไร่ โห ไปเจอลมสุ่มเข้าพอดีเลย ลมเนี่ยพัดแรงจัดมากเลย เนี่ยพัดเอาข้าวของ ของชาวบ้านแถวนั้นเสียหายมากมายเลยแหละ แล้วคลื่นในทะเลเนี่ยก็สูงเป็นเมตร ๆ เลย เราจำได้ แถมฝนก็ตกหนักมากด้วย และในน้ำก็มีแมงกะพรุนไฟเยอะด้วย เนี่ย พี่ชายเรายังถูกแมงกะพรุนไฟเลยปวดแสบปวดร้อนตั้งหลายวันนะ
- ชานาญ ไร่เอ๋ย มันเป็นบางครั้งหรือ คราวที่เธอไปนะ เธอโชคดีเอง ตอนที่เราไปไม่เห็นเป็นอย่างเธอเลย เราไปเล่นน้ำทะเลกับคุณพ่อ คุณแม่ สนุกกันมากเลยแหละ
- มิ่งขวัญ อ้าว เคียวพวกเรามาตกลงกันละเนี่ยว่า จะไปเที่ยวที่ไหนกัน เราจะได้ไปแจ้งให้คุณครูทราบ คุณครูจะได้ทำเรื่องเตรียมตัวการไปเที่ยวครั้งนี้เลย เออเนะเราจะให้พวกเธอ เสนอสถานที่ ที่จะไปกันนะ แล้วเราจะตัดสินใจโดยการให้พวกเธอยกมือ ถ้าสถานที่ใดมีคนยกมือมากก็แสดงว่าพวกเราต้องการจะไปกันที่นั่นนะ เราจะได้ไปบอกคุณครู เอาละใครเสนอสถานที่ใดบอกมาได้เลย

- ราตรี เราเสนอไปที่สวนสัตว์ และท้องฟ้าจำลอง
- ชานาญ เราเสนอให้ไปที่ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
- มิ่งขวัญ โทณสีคร เสนอจะไปอื่นอีกไหม
- บรรยาย เด็ก ๆ เสนอไปทัศนศึกษาสองแห่งคือ ไปสวนสัตว์ และท้องฟ้าจำลอง กับไปที่ชะอำ เมื่อนักเรียนในห้องยกมือกันแล้ว นักเรียนเกือบทั้งหมดห้องต้องการจะไปทัศนศึกษา ที่สวนสัตว์ และท้องฟ้าจำลอง จะมีก็แต่ชานาญ และอดุลย์สองคนเท่านั้นที่ต้องการจะไปที่หาดชะอำ ตกลงนักเรียนในชั้นประถมปีที่ 4 จะไปทัศนศึกษาที่สวนสัตว์และท้องฟ้าจำลอง กันในช่วงปิดเทอมนี้
- ราตรี นี่ ชานาญกับอดุลย์ ตกลงพวกเธอไปเที่ยวกับพวกเรานะ
- ชานาญ ้วย เชิญพวกเธอไปกันเถอะไปเที่ยว สวนสัตว์ แสนจะเซย เราตกลงกับอดุลย์ แล้วละว่า เราจะบอกให้คุณพ่อ พาไปที่หาดชะอำกันเอง เราไม่ไปกับพวกเธอหรอก เราจะไปกับอดุลย์
- บรรยาย พวกนักเรียนทุกคนไปทัศนศึกษาที่สวนสัตว์ และท้องฟ้าจำลอง เว้นแต่ ชานาญ และอดุลย์ที่ผู้ปกครองพาไปเที่ยวกันเอง และเมื่อกลับจากทัศนศึกษา และชานาญ ก็กลับจากการไปเที่ยวทะเล ราตรีไปซื้อของที่ร้านของชานาญ และชานาญเดินลงมาจากชั้นบนพอดี
- ฉาก ในร้านขายของ ซึ่งเป็นบ้านของชานาญ
- ราตรี เป็นอย่างไรบ้างละ ชานาญ ไปเที่ยวชายหาดกันสนุกไหม
- ชานาญ สนุกอะไรกัน จันถูกแมงกะพรุนไฟ เล่นงานเอาชะยาแยะเลย นี่ใจร่อยแฉะยังไม่หายเลย เธอรู้ไหม ได้เล่นน้ำทะเลแค่แป๊บเดียวเอง ฝนก็ตกกระหน่ำลงมาไม่หยุดเลย แถมลมก็พัดแรงอย่างกับพายุแฉะ ตกลงเรากับอดุลย์ไม่ได้ไปเที่ยวอะไรเลย นั่งรอฝนหยุดอยู่ที่ร้านค้าตั้งเกือบห้า หก ชั่วโมงแฉะ เมื่อฝนหยุด คุณพ่อก็เลยรีบขับรถกลับบ้าน เพราะเดี๋ยวจะมีดเสียก่อน
- ราตรี อ้าวก็แล้วนายถูกแมงกะพรุนไฟตอนไหนละ

- ชานาญ ก็ตอนแรกเลยที่ไปถึงผณยังไม่ตก เราเดินลุยน้ำหน่อยเดียวเจอดีเลย เนี่ยรู้อย่างนี้
เราไปกับพวกเธอก็ดีนะ เออแล้วไหนพวกเธอไปเที่ยวสวนสัตว์กันสนุกไหน ไม่เห็น
เล่าให้เราฟังบ้างเลย
- วาทรี โอ๊ย สนุกอย่าบอกใครเลย เนี่ยนะ พวกเราได้ไปดูสัตว์ ตั้งหลายอย่างนะที่เรา
ยังไม่เคยเห็น ทั้งนั้นเลย แอ้ม ตอนที่พวกเราไปนั้นนะ โชคดีมากเลยแหละ
เขาจัดให้มีกายกรรมด้วย เนี่ยนะ เขานำสัตว์ตั้งหลายชนิดมาแสดงกายกรรม โอ๊ย
เธอเชื่อไหม พวกเด็ก ๆ หัวเราะกันท้องแข็งเลย เรายังติดใจไม่หาย เอาไว้เรา
จะบอกให้คุณพ่อพาเราไปอีก แล้วส่วนที่ท้องฟ้าจำลองนั้นก็ดีมากเลย พวกเราเข้าไป
ดูนะเหมือนอย่างกับว่า พวกเรา อยู่กลางท้องฟ้าแน่ ช่วยสวย มีดาวตั้งหลายอย่าง
เราชอบจังเลย และที่ท้องฟ้าจำลองนะ เขาแจกสมุดภาพ ดวงดาวต่าง ๆ กับเด็ก
ทุกคนเลยเนี่ย เราได้มาสองเล่ม เอาไว้เราเอามาให้เธอเล่มหนึ่ง เอาไหม
- ชานาญ เออสิ เอาไว้เธอมาซื้อของบ้านเราคราวหน้าเธออย่าลืมเอามาให้เราด้วยนะ เนี่ย
ตอนแรกเราน่าจะไปกับพวกเธอ ที่หลังไม่เอาอีกแล้ว พวกเธอไปไหน เราขอไปด้วย
ทีเดียวจริง ๆ

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 8

ชื่อเรื่อง เรื่องการเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม

ชื่อกิจกรรม หน้าแตก

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีใน เรื่องการเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์กให้สูงขึ้น

สื่อการสอน 1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "หน้าแตก"
2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดง ได้แก่ ภาพโปสเตอร์ รูปชายทะเล ผ้าพันคอ ลูกเสือ เชือกพาง กิ่งไม้แห้ง

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม ให้นักเรียนทราบ และเล่าให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับ สถานการณ์จำลองเรื่อง "หน้าแตก" จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท

2. ขั้นดำเนินการ

ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "หน้าแตก"

โดยใช้เวลาแสดงประมาณ 15 - 20 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย

เมื่อนักเรียนแสดงกิจกรรมตามสถานการณ์จำลองที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียน วิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแรงของ

การเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวละครในเรื่อง โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ผู้วิจัยจะไม่นำวาทะให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องการเคารพในเหตุผลของคนส่วนร่วม

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง

เรื่อง หน้าแตก

- บรรยาย ในการเข้าค่ายลูกเสือของนักเรียนชั้น ป.3-4 ในปีนี้ผู้กำกับได้พานักเรียนไปเข้าค่ายที่ชายทะเลแห่งหนึ่ง ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากโรงเรียนมากนัก
- ผู้กำกับ เอาลูกเสือทุกคนลงจากรถได้ แล้วนำสัมภาระที่เตรียมไว้เข้าไปเก็บในที่พักให้เรียบร้อย แล้วเมื่อได้ยินเสียงนกหวีด ขอให้ทุกคนรีบมาพร้อมกัน ณ ที่ตรงนี้
- จาก ภายในที่พักของลูกเสือ
- ทวีป โอ๊ย ที่นี้อากาศดีจังนะพวกเรา นาน ๆ จะได้มาเที่ยวซักที
- ไพศาล นั่นละซิ
- อานาจ ใครเขาให้พวกนายมาเที่ยว นี่เรามาเข้าค่ายกันนะ
- ทวีป นั่นแหละก็เหมือนมาเที่ยวแหละ เพราะพวกเราต้องค้างคืนที่นี่ด้วยตั้ง 3 วันนะ
- อานาจ พวกนายนี่ห่วงเรื่องเที่ยวกันจริง ๆ เอาเร็ว ๆ เข้า เตี่ยผู้กำกับจะเรียกแล้ว
- บรรยาย อานาจซึ่งมีนิสัยชอบอวดเบ่งมักจะคอยออกคำสั่งและตำหนิเพื่อนอยู่เสมอ
- จาก ำัดค้นไม้ใหญ่
- ผู้กำกับสุรชัย เอาลูกเสือทุกคน ช่วงนี้เป็นช่วงกิจกรรมงานประดิษฐ์ ขอให้ลูกเสือทุกคนไปหาพวกวัสดุธรรมชาติหรือเศษวัสดุ ที่เขาไม่ใช้แล้วที่มีอยู่ในบริเวณแถวนี้มาประดิษฐ์เป็นของใช้
- ผู้กำกับมานพ เราจะให้เวลาแค่ 45 นาที เมื่อหมดเวลา จะเป่านกหวีด แล้วขอให้ทุกคนรีบมาพร้อมกัน ณ ที่ตรงนี้ เอาแยกย้ายไปได้
- บรรยาย ลูกเสือทุกคนต่างแยกย้ายกันออกไปปฏิบัติงาน
- จาก บริเวณชายหาด
- อานาจ หมู่เราจะทำอะไรดี
- ไพศาล เราว่าทำที่ใส่ช้อนดีไหม
- ทวีป แล้วนายจะทำอย่างไรละ

ไพศาล ก็เอาขวดน้ำพลาสติกนี้ใจ ที่เขาทิ้งแล้ว เนียนายคูลี มีเยอะแยะเลย มาตัดทำเป็นหูแขวน แล้วเราก็เอากะดาษสีที่ครูแจกให้เมื่อตะกี้มาปิดกาวตกแต่งให้เลดูสวย และเราก็เอาเบสิ๊กหอยมาตกแต่งให้สวยเลย พวกนายว่าอย่างไร

ลูกเสือใหญ่

ข้างทุกคน ดี ดี พวกเราเห็นด้วย

อานาจ แต่เราว่ามันง่ายไปนะ ไพศาลนี้เราอยู่ถึงชั้น ป.3 แล้วนะ นายยังคิดทำอะไรแบบเด็ก ๆ อีก

ทวีป แต่เราว่าที่ไพศาลเสนอมาก็ดีแล้วนะ เพราะเวลาเรามีไม่มากด้วย

สุวิทย์ าชแล้ว เนียถ้าเสร็จไม่ทันถูกหักคะแนนแน่เลย

อานาจ เราว่าทำอย่างเราดีกว่า

ทวีป แล้วนายจะทำอะไรล่ะ

อานาจ ทำที่วางรองเท้าไง

สุวิทย์ แล้วทำอย่างไรล่ะ

อานาจ เราก็ไปหากิ่งไม้ที่หัก ๆ เนีย มาผูกด้วยเชือกหนังสายธนูเป็นที่วางรองเท้าไง

ทวีป แต่จะต้องหากิ่งไม้ที่มีลักษณะตรง ๆ ด้วยนะ ซึ่งพวกเราต้องเสียเวลาคัดเลือกกิ่งไม้ เราว่าเดี๋ยวจะไม่เสร็จเอานะ

อานาจ ไร้อะไร จะไปยากอะไรพวกนายก็แยกย้ายออกไปช่วยกันหาสิแล้วเอามาทำรวมกัน

ทวีป เนียเราว่าทำแบบไพศาลดีกว่า

อานาจ นี่ในฐานะที่เราเป็นหัวหน้าหมู่ พวกนายควรทำตามที่เราบอกนะ เอาพูดมากจะเสียเวลา เดี่ยวจะไม่ทัน เป็นอันว่า พวกนายแยกย้ายกันไปหากิ่งไม้ที่เราสั่งได้แล้ว

บรรยาย เด็ก ๆ แยกย้ายกันไปหากิ่งไม้ แต่ส่วนใหญ่จะพบแต่กิ่งที่บิด ๆ งอ ๆ ซึ่งใช้ไม่ได้ จะพบกิ่งไม้ที่ตรง ๆ นักเรียนก็หากันได้ไม่มากนัก ทุกคนจึงเสียเวลาอยู่กับการหากิ่งไม้ จนเวลาผ่านไปเกือบครึ่งชั่วโมง

ฉาก ที่ชายหาด

อานาจ เอาพวกเราพอแล้วกลับไปช่วยกันทำได้แล้ว

ทวีป แต่เราเพิ่งหากันได้ไม่มากเลย

อานาจ นั่นแหละพอแล้วเดี๋ยวจะไม่ทันเวลา

บรรยาย เด็ก ๆ ในกลุ่มอานาจช่วยกันหักกิ่งไม้ที่มีความยาวเท่า ๆ กัน แล้วต่างช่วยกัน
ประกอบโดยใช้เชือกผูกเป็นปวงสายธนู แต่เพิ่งจะทำได้แค่หน่วยเดียว ผู้กำกับ
ก็เป่านกหวีดเรียก เป็นอันว่ากลุ่มของอานาจทำกันไม่เสร็จ

ฉาก บริเวณใต้ต้นไม้

ผู้กำกับสุรชัย เอาเดี๋ยวจะเรียกทีละหมู่ออกมาแล้ว ให้หัวหน้าหมู่แสดงผลงานมาให้เพื่อน ๆ ดู
พร้อมทั้งบอกวิธีทำ และประโยชน์ที่จะเอาไปใช้ในหมู่ได้

บรรยาย ผู้กำกับเรียกหัวหน้าหมู่ออกไปแสดงผลงานที่ทำมาในแต่ละหมู่ให้ลูกเสือทั้งหมดดู

ผู้กำกับมานพ อ้าวต่อไปเป็นหมู่ช้าง หัวหน้าหมู่เอาผลงานออกมาได้

อานาจ ผมทำไม่เสร็จครับ

ผู้กำกับสุรชัย โหนเธอทำอะไรมาเอาออกมาให้เพื่อน ๆ ดูกันซิ

ผู้กำกับมานพ นี่เธอลากเอาอะไรมาเนี่ย พะลุพะลุขี้เขี้ยว

อานาจ หมู่ผมจะทำที่วางรองเท้าแต่ทำไม่ทัน

ผู้กำกับสุรชัย โอ้ยใช้ไม่ได้ จะทำอะไร ต้องคำนึงถึงเวลาด้วย เนี่ยดูทุกหมู่ซิเค้าเสร็จกันหมด
เอาโหนหมู่นี้ออกมาทั้งหมดซิ แล้วเดินเปิดตาให้พวกเราดูซัก 5 รอบซิ เอาพวกเรา
ร้องเพลงได้

บรรยาย อานาจอายขายหน้ามาก ระหว่างที่เดินเปิดตาอยู่ในใจอานาจครุ่นคิดว่ารู้อย่างนี้ทำตาม
ที่เพื่อนบอกครั้งแรกก็ดีแล้ว ที่หลังไม่เอาอีกแล้ว แล้วหลังจากนั้นอานาจก็จะทำตาม
เสียงส่วนใหญ่ตลอดมา

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 9

ชื่อเรื่อง เรื่องการเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม

ชื่อกิจกรรม ต้องเด่นที่สุด

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้เด็กเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องการเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น

สื่อการสอน 1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "ต้องเด่นที่สุด"
2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดง ได้แก่ ภาพจำลอง กระบองกระต๊าก

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม ให้นักเรียนทราบ และเล่าให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับสถานการณ์จำลองเรื่อง "ต้องเด่นที่สุด" จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท

2. ขั้นดำเนินการ

ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "ต้องเด่นที่สุด"

โดยใช้เวลาแสดงประมาณ 15 - 20 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย

เมื่อนักเรียนแสดงกิจกรรมตามสถานการณ์จำลองที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนวิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในแง่ของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวละครในเรื่อง โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ผู้วิจัยจะเน้นย้ำให้นักเรียนได้ใช้ความคิดเห็นในการพิจารณาหาเหตุผลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องการเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม
จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง

เรื่อง ต้องเด่นที่สุด

- บรรยาย งานการจัดงานวันสุนทรภู่ ที่จะมาถึงในเดือนหน้า ครูภาษาไทยได้จัดให้มีกิจกรรม
ให้นักเรียนทดสอบความสามารถทางภาษาไทย ในหลาย ๆ อย่าง และกิจกรรม
หนึ่งที่นักเรียนสนใจกันมากที่สุดคือ การประกวดตัวละครในวรรณคดีที่ท่านสุนทรภู่
เป็นผู้แต่ง
- ฉาน ในชั้นเรียนชั้นประถมปีที่ 4/2
- อรนุช นี่พวกเราช่วยกันคิดหน่อยซิว่า ห้องเราจะเลือกตัวละครตัวใดดี ในวรรณคดีของ
ท่านสุนทรภู่ล่ะ
- เจริญ นี่เอาเป็นตัวเจ้าเงาะสิ ให้นายต๋อย แสดงนะเราว่าไม่ต้องเอาสี่คนมาทาทัวเลยละ
อ่า อ่า
- อรนุช แหมพวกเธอก็พูดเล่นอยู่ได้ เรื่องเจ้าเงาะ ท่านสุนทรภู่ไม่ได้เป็นผู้แต่งซีกกะหน่อย
เรื่องที่ท่านสุนทรภู่แต่งก็อย่างเช่น เรื่อง พระอภัยมณี ใจ
- สมหมาย อ้อ เรื่องพระอภัยมณี เหรอ เออ เราว่าให้นายหมึก แต่งตัวเป็น นางผีเสื้อสมุทร
สิเนียนะ เราว่าเหมาะสมที่สุดเลย นายหมึกทั้งอ้วนจ้ำม่ำ ตัวก็ดำก็เลย แล้วให้
นายหมึกถือกระบอง ถอดแต่เสื้อ แล้วทำเป็นมมยาน ๆ สงสัยคงจะเรียกเสียงหัวเราะ
กันเต็มห้องประชุมเลยแหละ และอาจจะชนะกิจกรรมการได้รางวัลที่ 1 อีกด้วย
- อรนุช เออ ก็ดีเหมือนกันนะ แล้วใครจะเป็นคนทำ กระบองล่ะ
- สันติ เรากับเจริญ จะทำให้
- ฉานูช ตกลงเราจะให้พวกเธอยกมือกันนะ ถ้าใครจะทำอย่างที่เหมาะสมเสนอ ขอให้เพื่อน ๆ
ยกมือกันได้เลย
- บรรยาย เด็ก ๆ ในชั้น บ.4/2 ยกมือเห็นด้วยกับความคิดของเจริญกันทุกคนยกเว้นนิภา
คนเดียว ซึ่งเธอเป็นเด็กที่ชอบทำให้ตัวเองเด่น และชอบทำอะไรตามใจตัวเอง

- นิภา นี่เราว่าแต่งเป็น นางผีเสื้อสมุทร นะ ยุ่งยาก ออก ต้องทำกระบองทำนันทน์ ทำนี้
เรื่องมากออก เราว่านะ แต่งเป็นนางละเวงดีกว่า ไปเข้าชุด แล้วก็ทำผมที่ร้าน
เท่านั้นแหละขึ้นเวทีได้เลย ไม่ยุ่งยากอะไรด้วย
- เจริญ นี่ แด่ติกาเขาบอกว่าต้องให้ประหยัดด้วยนะเธอ
- นิภา แหมเราก็เราอย่าไปบอกเขาสีว่าเราไปเข้าชุดจากตลาดมา เราก็บอกว่ายืมชุดแต่งงาน
จากพี่สาวมา แล้วพี่สาวก็พาผมให้ด้วยทั้งหมดเรื่อง
- อรนุช แล้วจะเอาเงินที่ไหนไปเข้าชุดกับทำผมละ
- นิภา เราจะออกหาเองก็ได้ เนี่ยเมื่อวานนี้ เตี่ย กับแม่ เราจะไปธุระที่กรุงเทพฯ เราจะ
ขอไปด้วย แต่เตี่ยกับแม่เราไม่ให้ไป ก็เลยให้สตาจ์เรามา 200 บาท
- อรนุช อ้าว พวกเราว่าอย่างไงกันละ
- สันติ เราว่าตกลงแบบเดิมก็น่าจะดีแล้วนะ
- นิภา แต่เราว่า แบบเรารู้ว่า พวกเธอก็ไม่ต้องเหนื่อยยากไปทำนันทน์ ทำนี้ด้วย
- อรนุช พวกเราลองเชื่อนิภาดูสักครั้งดีไหม ดูเขามั่นใจเหลือเกินว่าจะชนะการประกวด
- เจริญ ก็ตามใจ ตามใจ
- สันติ เออ แล้วจะให้ใครแต่งเป็นนางละเวงละ
- สมหมาย ะให้ออรนุชสิ เหมาะสมที่สุดเลย
- นิภา นี่เธออย่าลืมว่า นางละเวงต้องคล้ายคนฝรั่ง ต้องขาวและตัวสูงด้วย แล้วเรา
ก็ผิวขาวกว่า และเราก็ตัวสูงกว่า ยายนุชด้วยนะ
- เจริญ นิภา แต่หน้าเธอเหมือน อาหมวย นะ แล้วเธอก็ตาชั้นเดียวด้วย
- นิภา เจริญ นี่เธอไม่รู้อะไรเลย อยู่ที่บ้านนะ นะ เราให้ เจี เราแต่งหน้าเล่น บ่อย ๆ
เจีเราเขาเอาที่ทำตาสีดำ ๆ มาทาตาให้เรานะ ทาแล้วดูเหมือนคนตาโตเลยแหละ
แล้วก็สวยด้วย
- สมหมาย แต่เรายังไงยายนุชก็สวยกว่าเธอนะ
- นิภา นี่ ถ้าพวกเธอไม่ให้เราเป็นนางละเวงนะ คอยดูเราจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวอะไร
ในงานกลุ่มของพวกเธอทั้งหมดอีกต่อไปแล้ววันปีใหม่นี้ เราจะบอกเตี่ยเราไม่ต้องสั่ง
ไอศกรีม มาเลี้ยงพวกเธอเหมือนปีที่แล้วด้วย

เด็ก ๆ ในชั้น อ้าว ตกลง ตกลง ให้นิภาเป็นนางละเวง ก็แล้วกัน

บรรยาย เมื่อเด็ก ๆ ประชุมกันเสร็จ ทุกคนต่างก็เดินออกไปจนหมด บ่อยให้นิภาเป็นอยู่คนเดียว

จาก ระเปรียงทางเดินหน้าห้องเรียน

เจริญ ยายนิภาให้ลงตัวเองชะมัดเลย

สันติ นั่นซิ คอยดูนะ ถ้าไม่ได้รางวัล เราจะสมน้ำหน้าให้สนุกไปเลย

เจริญ, สันติ หัวเราะ

บรรยาย เมื่อวันสุนทรภู่มาถึง นิภาแต่งชุดคล้ายกับชุดแต่งงานสีขาวยาวลากดิน ทาหมเป็นลอน ๆ

นิภาลงจากรถกระบะที่ติดกับแม่ของเธอมาส่ง ระหว่างทางที่เธอเดินมายังห้องเรียน

มีเด็ก ชั้นเล็ก ๆ วิ่งตามมาดูกันเป็นแถว ทำให้เธอกระหิ้วยิ่งนัก

จาก ภายนอกห้องเรียนชั้นประถมปีที่ 4/2

สันติ นี่ดูยายนิภาสิ แต่งตัวเหมือนยายเพ็ง ไม่เห็นสวยเลย นี่เขาคงคิดว่าเขาสวยละมัง

ดูสิ นั่งยิ้มคนเดียวใหญ่เลย

เจริญ นั่นสิ ไม่เห็นสวยเลย จะแต่งอย่างไรก็ยังคงเป็น อาหมวยอยู่นั่นแหละ

เจริญ, สันติ หัวเราะ ชอบใจ

บรรยาย เมื่อได้เวลาของกิจกรรมการประกวดตัวละครในวรรณคดี เด็ก ๆ ในโรงเรียนทุกคน

มาดูกันแน่น ห้องประชุมใหญ่ของโรงเรียน เด็ก ๆ ต่างสนอกสนใจตัวละครต่าง ๆ

ที่เดินขึ้นมาบนเวที แต่ที่เป็นที่ ฮือ ฮา ที่สุดคือ เด็กชาย อัน นักเรียนชั้นประถมปีที่ 6

ที่แต่งเป็นขุนช้าง เด็ก ๆ ประบมือกันอย่างสนั่นหวั่นไหว และเมื่อถึงตอนที่โฆษกประกาศ

เรียกนางละเวง นิภาเดินออกไปหน้าเวทีอย่างมั่นใจ แล้วเธอก็หมุนตัวโชว์ให้เหมือน

กับนางงามที่เธอเคยดูในทีวีแล้วทันใดนั้นเอง กระโปรงที่เธอใส่มายาวลากดิน

ทำให้เธอสะดุดเหยียบชายกระโปรงล้มลงนอนอยู่กลางเวที เด็ก ๆ ในห้องประชุม

ต่างส่งเสียง ฮา เป็นที่ขบขัน แต่เธอก็ยังฝืนลุกขึ้นมายืนประกวดต่อไป จนโฆษกบอก

ให้ผู้เข้าประกวดเดินเข้าพานเวทีได้ เธอจึงเดินอย่างทุลักทุเลเข้าไป

จาก ด้านหลังเวทีการประกวด

- ครูผู้สดี เนี่ยครูแอบรู้ผลออกมาก่อนแล้วนายอื่น ชั้น บ.6 ได้ที่ 1 แล้วก็เด็กชาย เปี้ยก ชั้น บ.3
 ได้ที่ 2 แล้วก็เด็กหญิงอรทัย ชั้น บ.1 ได้ที่ 3 นิกาเธอไม่ต้องเสียใจนะ เพราะ
 กรรมการเขาไปสืบรู้ว่า เธอไปลงทุนเช่าชุด และทำผมมา ต้องใช้เงินไปหลายร้อยบาท
 ซึ่งผิดกติกา เอาละเดี๋ยวครูจะไปเป็นกรรมการอ่านทำนองเสนาะก่อนนะ ครูไปสะ
 นิกา ร้องให้ เราเสียใจ จริง ๆ เลย นุช เราไม่น่าทออย่างนี้เลย ที่แรกเราทำตามพวกเธอ
 ตกลงกันก็ดี เราไม่น่าไปขัดพวกเธอเลย ฮือ ฮือ

โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ผู้วิจัยจะไม่นำวาทักเรียนได้ใช้ความคิดเห็นในการพิจารณาหาเหตุผลเพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่อง การมีความรับผิดชอบต่อส่วนร่วมร่วมกัน

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การมีความรับผิดชอบต่อส่วนร่วมร่วมกัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง

เรื่อง เชิดเจริง จริง

- บรรยาย ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 ในวิชางานบ้าน คุณครู อุไร ส่งให้นักเรียนทำสมุดภาพอาหารของไทย โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำงาน กลุ่มละ 5 คน ระบุอยู่กลุ่มเดียวกับ กนก เอนก ประจิม และธวัช ซึ่งเอนก และธวัช มักจะเป็นคนที่มีนิสัยไม่ค่อยยอมช่วยเพื่อนทำงาน ไม่รับผิดชอบกับงานของส่วนรวม
- จาก ได้ค้นคว้าหาความรู้ในบริเวณโรงเรียน
- ระวี ฉันเฝ้ารอนายธวัชจริง ๆ ไม่เคยช่วยเราทำงานของส่วนรวมเลย
- กนก เอ้อ เราก็เหมือนกัน แต่เราก็อำบากไปสนใจเลยนะ ถ้านายกับประจิมมาช่วยเราอีกคน ก็คงพอทำให้เสร็จทันส่งคุณครูได้นะ
- ประจิม เออ เอาอย่างนี้ดีไหมละ พวกเราสามคนคือ เรา กนก และระวี ช่วยกันหาภาพส่วนนายธวัชกับเอนก ให้เขาติดภาพลงสมุด และเขียนคำอธิบายประกอบภาพดีไหม
- ระวี ดี นะ มันดีหรอก แต่นายคิดหรือว่า ธวัช กับเอนก จะยอมทำ นายก็รู้ ถ้านายเกิดไปให้เขาทำแล้วเขาไม่รับผิดชอบคือไม่ยอมทำหรือทำไม่เสร็จ พวกเราจะพลอยแสบไปด้วยนา
- กนก จ้ะพวกเราลองไปคุยตกลงกับ ธวัช และเอนกดูก่อนดีไหมว่าเขาจะเอาอย่างไร
- บรรยาย เด็กทั้งสามเดินตามหา ธวัช และเอนก เกือบทั่วโรงเรียน จึงไปพบธวัชและเอนก กำลังเล่นโยนเหรียญกันอยู่หลังห้องน้ำของโรงเรียน
- จาก ที่บริเวณหลังห้องน้ำของโรงเรียน
- ระวี ไอ่ โย ธวัช และเอนก นายมาเล่นอยู่ที่นี่เอง พวกเราเดินตามหาพวกนายแทบแย่เลย
- ธวัช เอ แล้วนายมาเดินตามหาเราทำไมละ
- กนก เราจะมาพูดกับนายเรื่องการทำงานกลุ่มของคุณครูอุไร นะซิ
- เอนก อ้อ พวกนายคงจะมาบอกว่า พวกจะทำกันเองใช้ไหม
- ประจิม นายพูดอย่างนี้ได้อย่างไร งานของกลุ่มทุกคนในกลุ่มต้องรับผิดชอบไม่ใช่คิดจะโยนให้คนอื่นทำ คนนี้ทำ

- ธวัช นี่ นายประจิมนายอย่ามาพูดมากเกินไป แล้วนายจะให้เราทำอะไรที่ว้ามา
- ประจิม คืออย่างนั้นะ พวกเราสามคนจะเป็นคนหาภาพ แล้วให้นายกับเอนก เป็นคนติดภาพ ลงในสมุด และเขียนคำอธิบายใต้ภาพ
- เอนก พวกนายว่าอย่างไรนะ จะให้เราไปกับเอนก ติดภาพและเขียนด้วยนะเหรอ พวกนาย ไม่เอาเปรียบกันมากเกินไปหน่อยเหรอ พวกนายตั้ง 3 คน แคหาภาพมาเท่านั้น
- ระวี นี่ เอนก การหาภาพเนี่ยมันไม่ใช่หาได้ง่าย ๆ อย่างที่นายคิดนะ เราไม่รู้ว่าจะต้อง ช่วยกันหาจากหนังสือซึกก็เล่ม ต่อก็เล่ม แล้วภาพอาหารของไทยเนี่ยก็หายากด้วย ดีไม่ดีพวกเราต้องไปหาซื้อภาพจากที่ตลาดกันด้วย
- ธวัช เอาอย่างนี้ก็แล้วกันนะ เราไปกับเอนกจะช่วยพวกนายติดภาพอย่างเดียวก็แล้วกัน ส่วนว่าที่ต้องเขียน เขียน อะไรเนี่ย เราทำให้นายไม่ได้หรอก เพราะเราไปกับเอนก ลายมือเหมือนไก่เขียนกันทั้งสองคน นายก็รู้ไม่ใช่เหรอ
- บรรยาย ประจิม กนก และระวี ต่างมองหน้ากัน ในที่สุดทั้งสามก็ยอมตกลง แล้วเด็กทั้งสาม ก็เดินออกมา
- ประจิม ทำอย่างนี้ก็เอาเปรียบกันนี่หว่า ส่วนคะแนนก็ได้เท่ากัน
- ระวี นายอย่าลืมนะ กนก ประจิม ว่าธวัช กับ เอนกไม่เคยรับผิดชอบทำงานได้สำเร็จเลย เขายอมทำให้เราแค่นี้ ก็ดีแค่นั้นแล้ว แล้วยังไม่รู้เลยว่าเขาจะชู้ย กันแค่ไหน
- กนก เออ จริงด้วยซี
- บรรยาย หลังจากที่เราที่ระวี กนก และประจิม หาภาพได้ครบตามจำนวนแล้ว จึงมอบให้ธวัช และเอนก เอาไปติดลงบนสมุด รออยู่ อาทิตย์หนึ่ง ระวีจึงทวงถาม
- จาก ในห้องเรียน
- ระวี ว่าไง ธวัช สมุดภาพที่ให้นายกับเอนกทำนะเสร็จกันหรือยัง
- ธวัช ก็เกือบจะเสร็จแล้ว เหลืออีกหน่อยเดียว พรุ่งนี้จะเอามาให้ก็แล้วกัน
- บรรยาย วันรุ่งขึ้น
- จาก ระเบียงหน้าห้องเรียน
- ธวัช เอ้า วิสมุดที่ให้นายให้เราทำ เออ แต่เรายังทำไม่เสร็จหรอกนะ พวกนายเอาไปทำต่อ ำให้เสร็จก็แล้วกัน เราไปละ

- กนก เห็นไหม พวกเราจะไว้แล้วไม่มีผิด แล้วเนี่ยพุงนี้ก็จะถึงวันกำหนดส่งแล้วด้วย แล้วพวกเราจะทำกันทันหรือ
- ระวี ทันไม่ทันก็ต้องรีบทำละ เออ เย็นนี้พวกเรากลับบ้านกันเย็นหน่อยนะต้องช่วยกัน ทำให้เสร็จ
- บรรยาย เด็กทั้งสามเปิดสมุดภาพที่ธวัชเอาไปทามาดูแล้วแทบจะเป็นลม เมื่อเห็นว่าธวัชกับ เอนก ตัดภาพไว้ ๆ แหว่ง ๆ ตัดภาพก็ไม่ใช่ระเบียบ แถมยังสกปรกมาก มีรอยของกาวที่แห้งหกละเอียดสมุดภาพแทบจะทุกหน้า
- ฉาก บริเวณโต๊ะอาหารในโรงอาหารของโรงเรียน
- กนก เราลอกภาพทั้งหมดออกมาก่อนนะ แล้วค่อยปะภาพลงใบใหม่
- ระวี เอาทำเร็ว ๆ เดี๋ยวไม่ทัน
- กนก เด็กทั้งสามช่วยกันทำสมุดภาพอย่างขมุกขมน
- ครูอุไร ทำอะไรกันจ๊ะ เด็ก ๆ เย็นปานนี้แล้วยังไม่กลับบ้านกันอีก อ้าวนั่นสมุดภาพวิชาของ ครูหนิ อะไรกันพุงนี้พวกเธอจะต้องส่งครูแล้วนะ เ乒จะเร่งทำเอาตอนนี้ เนี่ยครู ำให้เวลาทำตั้งเกือบสองอาทิตย์ แล้วมารีบทำตอนนี้ แหมเด็กพวกนี้เหลวไหลจริง เอ แต่อันที่จริงเธอทั้งสามคนเป็นเด็กที่ตั้งใจเรียนดีหนิ แล้วก็ไม่เคยเป็นแบบนี้มาก่อนด้วย แล้วทำไมคราวนี้ถึงได้มารีบทำกันอย่างนี้จะจ๊ะ โทษระวีลองบอกครูซิ
- บรรยาย ระวีเล่าความจริงให้ครูฟัง และในวันรุ่งขึ้น
- ฉาก ภายในห้องเรียน
- ครูอุไร อ้าวนักเรียนทั้งหลายนำสมุดภาพมาส่งครูได้แล้วจ๊ะ เออนี่ธวัช กับเอนก มาหาครูหนอยซิ
- บรรยาย เอนก และธวัช เดินไปหาคุณครูอุไรหน้าชั้นเรียน
- ครูอุไร ว่าอย่างไรจ๊ะทั้งสองคนส่งสมุดภาพครูแล้วหรือยัง
- ธวัช ผมกับเอนกอยู่กลุ่มเดียวกับระวีครับ แล้วเมื่อกี้ผมก็เห็นระวีถือไปส่งคุณครูแล้วนี่ครับ
- ครูอุไร แล้วเธออยู่กลุ่มเดียวกับระวี เธอช่วยระวีทำอะไรบ้างละ เอนก
- เอนก ผมกับธวัช ช่วยกันตัดภาพลงในสมุดและเขียนคำอธิบายใต้ภาพด้วยครับ

ครูอุไร เธอทำอย่างที่เธอพูดจริงเธอ

เอนก ธวัช จริงซิคับคุณครู

ครูอุไร เธอทั้งสองคนนี้ใช้ไม่ได้เลยนะ อย่ามาโกหกครูนะ ครูรู้ความจริงหมดแล้วว่าเธอ
สองคนแทบจะไม่ได้ช่วยเพื่อน ๆ ทำอะไรเลย เอาละในเมื่อเธอทั้งสองคนไม่มี
ความรับผิดชอบ ครูก็จำเป็นต้องฝึกให้เธอมีความรับผิดชอบเธอทั้งสองคนไปทำ
สมุดภาพมาส่งครูคนละหนึ่งเล่มเลย แล้วก็ทำให้เรียบร้อยด้วยนะ

บรรยาย ธวัชและเอนก ทั้งสองคนนึกกันอยู่ในใจว่า รู้แบบนี้ช่วยเพื่อน ๆ ทำตั้งแต่แรกแล้วก็ได้
จะได้ไม่ต้องทำงานคนเดียวแบบนี้ เช็ดจริง จริง

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 11

ชื่อเรื่อง เรื่องการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน

ชื่อกิจกรรม ภาพต่อมัทศจรรย

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีใน เรื่องการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์กาให้สูงขึ้น

- สื่อการสอน
1. เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่อง "ภาพต่อมัทศจรรย"
 2. วัสดุที่ใช้ประกอบการแสดง ได้แก่ สมุดวาดเขียนเล่มใหญ่ กระดาษสี กาว

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยชี้แจงจุดมุ่งหมายเกี่ยวกับการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน ให้นักเรียนทราบ และเล่าให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับ สถานการณ์จำลองเรื่อง "ภาพต่อมัทศจรรย" จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันเลือกผู้แสดงบทบาท

2. ขั้นดำเนินการ

ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "ภาพต่อมัทศจรรย"

โดยใช้เวลาแสดงประมาณ 15 - 20 นาที

3. ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย

เมื่อนักเรียนแสดงกิจกรรมตามสถานการณ์จำลองที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียน วิเคราะห์บทบาทที่แสดงในขณะปฏิบัติกิจกรรม จากนั้นผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแรงของการ เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวละครในเรื่อง

โดยในช่วงการอภิปรายนี้ ผู้วิจัยจะเน้นย้ำให้นักเรียนได้ใช้ความคิดในการพิจารณาหาเหตุผลเพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องการมีความรับผิดชอบต่อส่วนร่วมร่วมกัน

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การมีความรับผิดชอบต่อส่วนร่วมร่วมกัน จากนั้นผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม โดยเน้นให้นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการแสดงของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

เอกสารประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง

เรื่อง ภาพต่อมัทศจรรย์

- บรรยาย ในชั่วโมงคณิตศาสตร์ คุณสมชัยให้นักเรียนวาดรูปทรงเรขาคณิตหลาย ๆ แบบ
หลาย ๆ ขนาด รวมทั้งหมดให้ได้ 50 ภาพ แล้วนำไปติดในกระดานแข็ง โดยต่อ
เรียงกันให้เป็นรูปต่าง ๆ โดยให้นักเรียนทำเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3 คน
- ฉาก ในห้องเรียนชั้น ป.3/6
- วีระ เอ กิตตินายว่ากลุ่มเราจะต่อภาพเป็นรูปอะไรดีนะ
- กิตติ นายมาถามเราคนเดียวได้อย่างไร นายก็ไปถามวิเชียรดูสิว่า เขาจะเอาแบบใด
- วีระ นายก็รู้หนิว่า ว่าวิเชียรเขาไม่เคยรับผิดชอบงานของส่วนรวมเลย ดีแต่ทำงาน
ของส่วนตัว ถ้าเป็นงานส่วนรวมละนะเขาบ่ส่อยทิ้งเลย แล้วถึงเวลาส่งก็จะเอา
คะแนน
- กิตติ แต่ถึงอย่างไรมายก็ควรไปถามเขาดูด้วยเพราะอยู่กลุ่มเดียวกัน
- วีระ เอา ตกลง ถ้าเราเจอ เราจะถาม
- ฉาก ห้องสมุดโรงเรียน
- วีระ อ้าว วิเชียรนายมานั่งอ่านหนังสืออยู่เอง
- วิเชียร อ้วนนั่งด้วยกันนี่สิ เราไม่ได้อ่านหนังสือหรอก กำลังวาดแผนที่ส่งครูอยู่ตั้ง 10 แผ่นนะ
- วีระ เราจะมาถามนายว่า วิชาคณิตศาสตร์ที่ครูให้ทำภาพต่อมัทศจรรย์ นายจะทำอย่างไร
- วิเชียร ้อ้ย นายกับกิตติ ไปทำกันเถิด ตอนนี้เราไม่มีเวลาทำหรอก เนียนายคูชิ แผนที่เรา
เพิ่งทำได้ 2 แผ่นเอง
- วีระ นี่ วิเชียร แผนที่เรายังไม่ได้ทำซักแผ่นเลยนะ เราว่างานของส่วนรวมน่าจะมาก่อน
งานส่วนตัวนะ
- วิเชียร ้อ้ย นายกับกิตติ มีเวลาว่างมากกว่าเราหนิ ของเรานะกลับบ้าน ก็ต้องช่วยขายของ
ไม่มีเวลาทำงานเลยเราเลยต้องเอางานมาทำที่โรงเรียนตอนมีเวลาว่างนี่แหละ

- วีระ เขียร์ เราก็เหมือนกับนายนั้นแหละ กลับบ้านเราก็ต้องทำงานเหมือนกัน กิตติก็ต้องทำงาน
- วิเชียร เอาอย่างนี้ดีกว่า นายกับกิตติพากันไปก่อน แล้วถ้าเราทำแผนที่เสร็จเมื่อไร เราจะช่วยนายทำ
- วีระ นิ่งเฉย แล้วเดินออกมา
- ฉาก ระเบียงหน้าห้องเรียน
- กิตติ ว่าไงวีระ นายเจอ วิเชียรหรือยัง
- วีระ เจอแล้ว
- กิตติ เอ้า แล้วเขาว่าอย่างไร
- วีระ เขาบอกว่าให้เราสองคนพากันไปก่อน ถ้าเขาทำแผนที่เสร็จแล้วจะมาช่วยเราทำ
- กิตติ นายวิเชียรนี่ใช้ไม่ได้เลย ไม่มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมเลย
- วีระ เฮอ สงสัยงานนี้ เราคงต้องทำกันแค่สองคน
- กิตติ เราเฝ้าไว้แล้ว
- บรรยาย ทั้งวีระและกิตติ ช่วยกันทำงานต่อภาพอยู่ถึง 4 วัน จึงเสร็จและส่งครูแล้ว และอีก 2 วัน ก็จะถึงวันที่ครูกำหนดให้ส่งแผนที่ซึ่งเด็กทั้งสองยังไม่ได้ทำกันเลย
- ฉาก นในห้องเรียนชั้น ป.3/6
- วีระ ทำอย่างไรดีพุงนี้ก็ต้องส่งแผนที่แล้วนะ นายทำบ้างยัง
- กิตติ ยังเลยเราก็เหมือนนายนั้นแหละ เรามัวแต่ทำภาพต่อกันอยู่จนลืมงานแผนที่ไปเลยว่ะ ต้องส่งพุงนี้แล้ว
- วีระ มีทางเดียวตอนเย็นต้องกลับไปทำให้เสร็จ
- กิตติ ตั้ง 10 แผ่นนะเพื่อน
- วีระ 10 แผ่นก็ 10 แผ่นสิทำอย่างไรได้ละ
- บรรยาย เมื่อโรงเรียนเลิกเด็กทั้งสองรีบกลับไปทำแผนที่อยู่จนดึกจนดื่น เข้าวันรุ่งขึ้น

จาก ภายในห้องเรียนชั้น ป.3/6

ครูประกอบ เอาขอให้นักเรียนทุกคนนำแผนที่มาส่งครูได้เลย

บรรยาย เด็ก ๆ ต่างเดินไปส่งงานแผนที่กับครูประกอบ ยกเว้นวีระและกิตติ

ครูประกอบ เอ้ ครูนับดูแล้ว ซาดส่งไปสองคนนะ โทนาครยังไม่ได้ส่งแผนที่ของครูยืนขึ้นซิ

วีระ, กิตติ ยืนขึ้นที่โต๊ะเรียนของตน

ครูประกอบ เอ๊ะ เธอสองคนนี่เหลวไหลจัง เนี่ยครูใช้เวลาตั้งหนึ่งสัปดาห์ ยังทำไม่ทัน โทนาครออกมา
หน้าห้องนี่ซิ ทั้งสองคนนั้นแหละ โทนาครบอกครูซิว่าทำไมถึงทำแผนที่ไม่เสร็จ

วีระ, กิตติ ผมทำภาพต่ออยู่ครึ่งทางงานของครูไม่เสร็จ

ครูประกอบ เธอต้องรู้จักแบ่งเวลาในการทำงานสิ นี้อะไรกัน แล้วที่ภาพต่อของครูสมชัยนะ
คุณครูเขาก็ทำให้ทำเป็นกลุ่มก็ไม่น่าจะเป็นปัญหา เอาหลบปกติครูจะต้องดีเธอ แต่เธอ
เพิ่งทำผิดเป็นครั้งแรก ครูจะผ่อนผันให้ แล้วอีก 2 วัน เธอต้องมาส่งครูนะ ไม่อย่างนั้น
ครูต้องทำโทษเธอหนักเลย ไปได้

บรรยาย เมื่อหมดชั่วโมงครูประกอบ และครูประกอบเดินออกจากห้องไปแล้ว

วิเชียร เราต้องขอโทษนายที่นายต้องถูกครูดุ เรามัวแต่เห็นแก่ตัวทำผลงานของตัวเอง
เอาแหละ เราจะช่วยนายทั้งสองคนทำแผนที่ให้เสร็จ

บรรยาย เด็กทั้งสามคือ วีระ กิตติ และวิเชียร ต่างก็ช่วยกันทำแผนที่จนเสร็จทันส่งคุณครู
หลังจากนั้นวิเชียรก็กลับมาเป็นคนดี ช่วยเหลืองานของส่วนรวมและรับผิดชอบ
งานของส่วนรวมทุกอย่างโดยภายในจิตใจของวีระ และกิตติ คิดว่า เพราะภาพต่อนั้น
ทำให้คน ๆ หนึ่งกลับมาเป็นคนดีได้ ราวกับว่าภาพต่อนั้นเป็นภาพต่อมหัศจรรย์อย่างนั้นแหละ

โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง

ครั้งที่ 12

ชื่อเรื่อง ปัจฉิมนิเทศ
เวลา 50 นาที
ชื่อกิจกรรม ปัจฉิมนิเทศ

- จุดมุ่งหมาย
1. เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเรียนในเรื่องของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 ประเด็น
 2. เพื่อให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองที่จะเลือกกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมความสามัคคีในประเด็นต่าง ๆ ทั้ง 4 ประเด็นได้
 3. เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมา ไปใช้ประกอบการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน

สื่อการสอน บทเพลง สามัคคีชุมนุม

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยสนทนาและซักถามนักเรียนว่าได้รับความรู้ตลอดจนแนวคิดในเรื่องเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอย่างไรบ้าง จากการเรียนที่ผ่านมา และผู้วิจัยจดคำตอบของนักเรียนลงบนกระดาน
2. ผู้วิจัยเน้นถึงความสำคัญของความสามัคคีและเหตุผลเชิงจริยธรรมต่อพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคีในหมู่คณะ
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนบอกเหตุผลของตนเองในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามัคคี ในเรื่องต่าง ๆ ที่เรียนมา
4. นักเรียนซักถามสิ่งที่ยังไม่เข้าใจ และผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องให้ถูกต้องสมบูรณ์

5. ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ทั้ง 4 ประเด็น และแนะนำให้นักเรียนหาเหตุผลเชิงจริยธรรมที่ได้เรียน ไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
6. ผู้วิจัยกล่าวปิดกิจกรรมขอให้นักเรียนทุกคนและร่วมกันเขียนเป็นวงกลมร้องเพลง สามัคคีชุมนุม

การประเมิน

1. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. สังเกตการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
1 วัน อังคาร ที่ 19 ธ.ค. 38	ปฐมนิเทศ	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและผู้วิจัยกับนักเรียน 2. ให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายและวิธีของการใช้เทคนิคแม่แบบ 3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำว่า "เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" ตามขั้นตอนพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก 4. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่อง "เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" โดยใช้เทคนิคแม่แบบ	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองแล้วให้นักเรียนหยิบสลาก ซึ่งประกอบด้วยชื่อสัตว์ และเสียงร้องของสัตว์ชนิดนั้นๆ 2. ให้นักเรียนจับคู่ชื่อสัตว์และเสียงร้องของสัตว์ประเภทนั้น ๆ โดยนักเรียนที่จับได้ชื่อสัตว์ ให้ทำท่าทางเลียนแบบสัตว์ชนิดนั้น ๆ ส่วนนักเรียนที่จับได้เสียงร้องต้องส่งเสียงเลียนแบบสัตว์ชนิดนั้น ๆ 3. ให้ความล่าช้า 5 นาที เพื่อพูดคุยซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกัน 4. ให้นักเรียนแต่ละคู่สลับกันแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตน ให้นักเรียนคนอื่น ๆ รู้จักด้วย 5. นักเรียนร่วมกันสรุปจุดมุ่งหมายของกิจกรรมนั้น และวิจัยสรุปเพิ่มเติมว่ากิจกรรมนี้มีความมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนที่ไม่รู้จักคุ้นเคยกันมาก่อนได้ทำความรู้จักกันเอง และแนะนำให้เพื่อน ๆ คนอื่นรู้จักกันด้วย

ครั้งที่	หัวเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
				6. ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับความมุ่งหมาย วัน เวลา และวิธีดำเนินการของการใช้เทคนิคแม่แบบและบทบาทหน้าที่ของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม 7. ผู้วิจัยอธิบายความหมายของคำว่า "เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 8. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่อง "เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" โดยใช้เทคนิคแม่แบบ 9. ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมประกอบการตัดสินใจเลือกแนวทางการแก้ปัญหานั้น ๆ

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
				10. ผู้วิจัยตั้งคำถามวัตถุประสงค์ของการใช้เทคนิคแม่แบบ ความมุ่งหมายของการสอน และความหมายของเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 ให้นักเรียนตอบ 11. ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา สถานที่ที่จะพบกันเพื่อร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป
2 วัน พฤหัสบดี ที่ 21 ธ.ค. 38	การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง ของการไม่แบ่ง เป็นพวกเขา พวกเรา	ภาพสไลด์ เรื่อง กีฬา สามัคคี	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิงจริย- ธรรมด้านความสามัคคีใน เรื่องการไม่แบ่ง เป็น พวกเขาพวกเรา ตามขั้น พัฒนาการทางจริยธรรม ของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น	ในการใช้เทคนิคแม่แบบ ครั้งที่ 2 - 11 มีวิธีดำเนินการเป็นขั้นตอน เหมือนกันทุกครั้ง เพียงแต่ครั้งที่ 2,3,6,7,8,9 นำเสนอในรูปแบบ ของภาพสไลด์ประกอบคำบรรยาย ส่วนในครั้งที่ 4,5,10,11 นำเสนอ ในรูปแบบของวีดิทัศน์ ขั้นที่ 1 ขึ้นมา ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาซักถามนักเรียน เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการให้นักเรียน สังเกตในครั้งนั้น ๆ

ครั้งที่	หัวเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
				ขั้นที่ 2 ขั้นเสนอแม่แบบ ผู้วิจัยเสนอเรื่องราวของแม่แบบ โดยการฉายภาพสไลด์และวีดิทัศน์ ให้นักเรียนได้สังเกตพฤติกรรมของ แม่แบบและให้นักเรียนแสดงความคิด ความรู้สึกที่มีต่อแม่แบบ และผู้วิจัยแบ่ง นักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน และแจกกระดาษข้อคำถาม เพื่อให้ นักเรียนตอบเกี่ยวกับการเลือก หรือไม่เลือกกระทำตามพฤติกรรม ของแม่แบบ พร้อมทั้งให้นักเรียน ำให้เหตุผลประกอบ นอกจากนี้ผู้วิจัย ำให้นักเรียนอภิปรายและซักถาม เกี่ยวกับสิ่งที่สังเกตได้จากแม่แบบ ตลอดทั้งข้อดีและข้อบกพร่องของ พฤติกรรมของแม่แบบ เพื่อให้ นักเรียนเกิดความคิดที่จะเลียนแบบ พฤติกรรมที่ดีของแม่แบบนั้น ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้ จากการใช้เทคนิคแม่แบบ แล้วผู้วิจัย สรุปเพิ่มเติม

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
3 วัน อังคาร ที่ 26 ธ.ค. 38	การทำให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง ของการแบ่ง เป็นพวกเรา พวกเรา	ภาพสไลด์ เรื่อง สาวิตรี ชื่อจจา	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการแบ่ง เป็นพวกเราพวกเรา ตามขั้นพัฒนาการทาง จริยธรรมของโคลเบอร์ก ให้สูงขึ้น	
4 วัน พฤหัสบดี ที่ 28 ธ.ค. 38	การทำให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง ของการมี ส่วนร่วมใน กิจกรรมของ ส่วนรวมด้วย ความเต็มใจ	วีดิทัศน์ เรื่อง "เรื่องของ ช่อนกลั่น"	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของส่วนรวม ด้วยความเต็มใจตามขั้น พัฒนาการทางจริยธรรม ของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
5 วัน อัง- คารที่ 9 ม.ค. 39	การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของ ส่วนรวมด้วย ความเต็มใจ	วีดิทัศน์ เรื่อง พลาดไป แล้ว	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของส่วนรวม ด้วยความเต็มใจตามขั้น พัฒนาการทางจริยธรรม ของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น	
6 วัน พฤหัส บดีที่ 11 ม.ค. 39	การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของ ส่วนรวมด้วย ความเต็มใจ	ภาพสไลด์ เรื่อง ละครชีวิต	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของส่วนรวม ด้วยความเต็มใจตามขั้น พัฒนาการทางจริยธรรม ของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น	
7 วัน พุธที่ 17 ม.ค. 39	การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง ของการเคารพ ในเหตุผลของ คนส่วนรวม	ภาพสไลด์ เรื่อง ไม่น่าคิดผิด	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการรู้จัก เคารพในเหตุผลของคน ส่วนรวมตามขั้นพัฒนาการ ทางจริยธรรมของ โคลเบอร์กให้สูงขึ้น	

ครั้งที่	หัวเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
8 วัน ศุกร์ ที่ 19 ม.ค. 39	การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง การเคารพใน เหตุผลของคน ส่วนรวม	ภาพสไลด์ เรื่อง หน้าแดก	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการรู้จัก เคารพในเหตุผลของคน ส่วนรวมตามขั้นพัฒนาการ ทางจริยธรรมของ โคลเบอร์กให้สูงขึ้น	
9 วัน อัง คาร ที่ 23 ม.ค. 39	การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง ของการเคารพ ในเหตุผลของ คนส่วนรวม	ภาพสไลด์ เรื่อง ต้องเด่น ที่สุด	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการรู้จัก เคารพในเหตุผลของคน ส่วนรวมตามขั้นพัฒนาการ ทางจริยธรรมของ โคลเบอร์กให้สูงขึ้น	
10 วัน พฤหัสบดีที่ 25 ม.ค. 39	การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง ของการมีความ รับผิดชอบต่อ ส่วนรวมร่วมกัน	ภาพวีดิทัศน์ เรื่อง ชีวิตจริง จริง	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิงจริย- ธรรมด้านความสามัคคีใน เรื่องของความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวมร่วมกันตามขั้น พัฒนาการทางจริยธรรม ของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น	

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
11 วัน อัง คารที่ 30 ม.ค. 39	การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม ด้านความ สามัคคีในเรื่อง ของการมีความ รับผิดชอบต่อ ส่วนรวมร่วมกัน	ภาพวิทัศน์ เรื่อง ภาพต่อ มหัสจรรย์	เพื่อให้นักเรียนสามารถ ยกระดับเหตุผลเชิง จริยธรรมด้านความสามัคคี ในเรื่องของการมีความ รับผิดชอบต่อส่วนรวม ร่วมกัน ตามขั้นพัฒนาการ ทางจริยธรรมของ โคลเบอร์กที่สูงขึ้น	
12 วัน พฤหัส บดีที่ 1 ก.พ. 39	ปัจฉิมนิเทศ	ปัจฉิมนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนได้ ทบทวนสิ่งที่เรียนรู้จาก การเรียนในเรื่องการให้ เหตุผลเชิงจริยธรรมด้าน ความสามัคคีทั้ง 4 ประเด็น 2. เพื่อให้นักเรียนบอก เหตุผลเชิงจริยธรรมของ ตนเองที่จะเลือกกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรม ความสามัคคีในประเด็น ต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้านได้ 3. เพื่อให้นักเรียนนำ ความรู้ที่ได้เรียนมาปรับใช้ ประกอบการตัดสินใจใน ชีวิตประจำวันได้	1. ผู้วิจัยสนทนาและซักถาม นักเรียนว่าได้รับความรู้แนวคิดใน เรื่องเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความ สามัคคีอย่างไรบ้าง จากการเรียน ที่ผ่านมาและผู้วิจัยจดคำตอบ นักเรียนลงบนกระดาน 2. ผู้วิจัยเน้นถึงความสำคัญของ ความสามัคคีและเหตุผลเชิงจริยธรรม ต่อพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคี ในหมู่คณะ 3. ผู้วิจัยให้นักเรียนบอกเหตุผล ของตนเองในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ ความสามัคคีในเรื่องต่าง ๆ ที่เรียนมา 4. นักเรียนซักถามสิ่งที่ยังไม่ เข้าใจ และผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติม ส่วนบกพร่องให้ถูกต้องสมบูรณ์

ครั้งที่	หัวข้อเรื่อง	ชื่อกิจกรรม	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ
				5. ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญของ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความ สามัคคีทั้ง 4 ประเด็น และแนะนำ ให้นักเรียนหาเหตุผลเชิงจริยธรรม ที่ได้เรียนมาไปใช้ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน 6. ผู้วิจัยกล่าวปิดกิจกรรม ขอให้นักเรียนทุกคนและร่วมเป็น วงกลม ร้องเพลงสามัคคีชุมนุม

โปรแกรมการรำใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 1

ชื่อเรื่อง	ปฐมนิเทศ
เวลา	50 นาที
ชื่อกิจกรรม	ปฐมนิเทศ
จุดมุ่งหมาย	1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและผู้วิจัยกับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายของการรำใช้เทคนิคแม่แบบ 3. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำว่า "การรำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" "ตามขั้นตอนการพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก" 4. เพื่อให้นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่อง "การรำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" โดยรำใช้เทคนิคแม่แบบ
สื่อการสอน	1. กระดาษเปล่าคนละ 1 ใบ 2. กระดาษสลากชื่อสัตว์ และเสียงร้องของสัตว์ จำนวน 12 ชิ้น
วิธีดำเนินการ	1. ผู้วิจัยแนะนำตนเองแล้วให้นักเรียนหยิบสลาก ซึ่งประกอบด้วยชื่อสัตว์ และเสียงร้องของสัตว์ชนิดนั้น ๆ 2. ให้นักเรียนจับคู่ชื่อสัตว์ และเสียงร้องของสัตว์ประเภทนั้น ๆ โดยนักเรียนที่จับได้ชื่อสัตว์ จะต้องทำท่าทางเลียนแบบสัตว์ชนิดนั้น ๆ ส่วนนักเรียนที่จับได้เสียงร้องต้องส่งเสียงเลียนแบบสัตว์ชนิดนั้น ๆ โดยใช้เวลา 5 นาที 3. ให้นักเรียนแต่ละคู่ผลักดันแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตน ให้นักเรียนคนอื่น ๆ ฟัง 4. นักเรียนร่วมกันสรุปจุดมุ่งหมายของกิจกรรมและผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมว่า กิจกรรมนี้มีความมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกันมาก่อนได้ทำความรู้จักกัน และแนะนำให้เพื่อน ๆ คนอื่น รู้จักด้วย

5. ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับความมุ่งหมาย วัน เวลา และวิธีดำเนินการของการใช้เทคนิคแม่แบบ และบทบาทของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
6. ผู้วิจัยอธิบายความหมายของคำว่า "เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4
7. ผู้วิจัยอธิบายวัตถุประสงค์ของการสอนเรื่อง "เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี" โดยใช้เทคนิคแม่แบบ
8. ผู้วิจัยตั้งคำถาม ถาถามนักเรียนเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ของการใช้เทคนิคแม่แบบ ความมุ่งหมายของการสอน และความหมายของเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 4 ให้นักเรียนตอบ
9. ผู้วิจัยนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ที่จะพบกันเพื่อนร่วมกิจกรรมในครั้งต่อไป

- การประเมิน
1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการแสดงกิจกรรม
 2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
 3. สังเกตการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 2

ชื่อเรื่อง	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการแบ่งปันพวกเรา
เวลา	50 นาที
ชื่อกิจกรรม	กีฬาสามัคคี
จุดมุ่งหมาย	เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องของการแบ่งปันพวกเรา ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น
สื่อการสอน	1. ภาพสไลด์ เรื่อง กีฬาสามัคคี 2. กระดาษข้อคำถามในการอภิปรายกลุ่ม
วิธีดำเนินการ	1. <u>ขั้นเตรียมการ</u> ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการแบ่งปันพวกเรา 2. <u>ขั้นเสนอแม่แบบ</u> 2.1 ผู้วิจัยฉายสไลด์แม่แบบเรื่อง "กีฬาสามัคคี" ให้นักเรียนดู 2.2 เมื่อนักเรียนดูสไลด์แม่แบบจบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดง แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกที่มีต่อแม่แบบ นอกจากนี้ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน และแจกกระดาษที่มีข้อคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามแม่แบบ

2.4 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ใจแง่ของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับการตอบคำถาม แล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของแม่แบบ

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบ ภาพสไลด์ เรื่อง "กีฬาสามัคคี" แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการไม่แบ่งเป็นพวกเขาพวกเรา ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมิน

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบภาพสไลด์
1. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

บท Scrip เทคนิคแม่แบบ เรื่อง กีฬาสัมคคี

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 1 ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	ดนตรี
ภาพที่ 2 เสนอ ภาพสไลด์ประกอบคำ บรรยาย	ดนตรี
ภาพที่ 3 โดย นายบริรักษ์ ศรีเพชรพัฒน์	ดนตรี
ภาพที่ 4 เรื่อง กีฬาสัมคคี	ดนตรี
ภาพที่ 5 ภาพโรงเรียนศึกษาวิทยา	โรงเรียนศึกษาวิทยา ได้จัดให้มีการแข่งขันกีฬาสีประจำปีขึ้น ณโรงเรียน และ ในวันนี้ก็เป็นวันที่ 2 ของการจัดการแข่งขัน ซึ่งในช่วงเวลานี้ จะเป็นการแข่งขันชักเย่อของนักเรียนในระดับ ชั้น ป.3 โดยทีมสีแดง จะพบกับทีมสีเขียว

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 6 สนามการแข่งขันกีฬา	บริเวณสนามการแข่งขัน
ภาพที่ 7 ภาพสุพจน์กับภักทูลักษณ์ซึ่งนั่ง เพื่อน ๆ ในทีมการแข่งขันชักเย่อ	สุพจน์ : นี่พวกนาย เตี่ยวพวกนายช่วยกันออกแรงดึงเชือกกันให้ เต็มทีนะ นายภักทูลักษณ์ นายมาอยู่ข้างหลังใกล้ ๆ กับเรานี่ ภักทูลักษณ์ : สุพจน์ เราว่าให้ นายวีระไปดึงอยู่ข้างหลังด้วย ดีกว่า เพราะนายวีระแรงมากและก็ตัวใหญ่ด้วย สุพจน์ : นี่ภักทูลักษณ์มอบหมายให้เราเป็นหัวหน้าทีมนะ เราสั่ง อย่างไร พวกนายก็ต้องทำอย่างนั้น นายวีระอยู่กับพวก นายข้างหน้าดีแล้ว อ้าว นั่นครูเป่านกหวีดแล้ว ไปพวกเราไปกันได้แล้ว
ภาพที่ 8 ภาพการแข่งขันชักเย่อระหว่าง ทีมสีแดงกับทีมสีเขียว	เมื่อการแข่งขันเริ่มขึ้น ทั้งสองทีมคือ ทีมสีแดง และทีมสีเขียว ต่างออกกำลังดึงเชือกกันอย่างเอาเป็นเอาตาย ผลปรากฏว่า ทีมสีแดงเป็นฝ่ายชนะทีมสีเขียว
ภาพที่ 9 ภาพนักกีฬาทีมสีแดงหิ้วธงไชโย ด้วยความดีใจที่ชนะทีมสีเขียว	นักกีฬาชักเย่อทีมสีแดงหิ้วธงไชโยด้วยความดีใจที่ชนะ ทีมสีเขียว
ภาพที่ 10 ภาพสุพจน์และภักทูลักษณ์ยืนว่า เพื่อน ๆ และเพื่อน ๆ คนอื่น ๆ รู้สึกไม่พอใจ	เมื่อทีมสีแดงชนะทำให้สุพจน์เสียใจยิ่งนัก และกล่าวว่าเพื่อน ๆ สุพจน์ : เนี่ย พวกนายรู้ไหมที่ทีมสีแดงของเราชนะมาเนี่ย เป็นเพราะเรากับภักทูลักษณ์สองคนแท้ ๆ เลย

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 11 ภาพบกรณ์ โชคชัย และวีระกำลังยืนเกี่ยวกับสุพจน์	บกรณ์ : สุพจน์ นายพูดอย่างนี้ได้อย่างไร พวกเราอีกตั้งหลายคนต่างก็ออกแรงดึงกันอย่างสุดแรงเหมือนกันนะ สุพจน์ : โอ้เอ๊ย ! พวกนายไม่รู้อะไร การชักเย่อเนี่ยถ้ามันแต่ออกแรงดึงอย่างเดียวก็อาจจะแพ้ก็ได้นะ กฤษ : ใช่แล้ว เรากับสุพจน์อยู่ข้างหลังต้องคอยดึงกระตุก เชือกให้เป็นจังหวะ เนี่ยถ้าเรากับสุพจน์ไม่ทำอย่างนี้พวกนายอย่าหวังเลยว่าจะชนะ สุพจน์ : ใช่แล้ว ถ้าทีมสีแดงไม่มีเรากับกฤษชักสองคนนะ ป่านนี้พวกนายก็ต้องแพ้ทีมสีเขียวแน่ ๆ เลย โชคชัย : พวกนายอย่ามานั่งไหน้อยเลย เราว่าทุก ๆ คนต่างก็ช่วยกันต่างหาก เนี่ย เมื่อกี้นี่ถ้าลองให้มาดึงกับกฤษแค่สองคนนะดูซิว่าจะชนะไหม โอ้เอ๊ย สุพจน์ : ชนะไปอยู่แล้ว สุพจน์ชนะอย่าง
ภาพที่ 12 ภาพบกรณ์ โชคชัย ชานาญและวีระคิดวางแผนที่จะแก้เผ็ดสุพจน์	คำพูดของ สุพจน์ และกฤษ ทำให้เพื่อน ๆ ในทีมสีแดงอีกหลายคนไม่พอใจเป็นอย่างมาก จึงคิดที่จะแก้เผ็ดสุพจน์และกฤษ บกรณ์ : เออเนี่ย พวกเราได้ยินสุพจน์กับกฤษพูดกันแล้วใช่ไหม เขาพูดเหมือนอย่างกับว่าพวกเราได้มีส่วนทำให้ทีมสีแดงชนะเลยแค่สองคนเท่านั้นที่ทำให้ชนะ ชานาญ : นั่นนะซีเมื่อกี้เราโมโหจริง ๆ เลย พูดอย่างนี้ดูถูกฝีมือกันให้ว่า

ภาพ	บรรยาย
	โชคชัย : ดีซิ แล้วนายจะทำอย่างไรละ บกรณ์ : ก็ในช่วงบ่ายนี้ ทีมสีแดงของเราก็ต้องแข่งวอลเลย์บอลกับทีมสีฟ้าไม่ใช่หรือ ชานาญ : ไข่แล้ว แล้วทำไม บกรณ์ : ก็ในเมื่อ สุพจน์ กับนายกฤษ เขาว่าเขาเก่งกันแค่สองคน พวกเราก็ปล่อยให้เค้าเล่นกันแค่สองคนสิ วีระ : เอ๊ะ กรณายูคะอะไรเราไม่เข้าใจ โหนนายช่วยอธิบายให้พวกเราฟังหน่อยซิ บกรณ์ : ก็อย่างนี้ไงล่ะ ก็เวลาทีมสีฟ้าตีลูกมายังแดนของเรา และถ้าลูกมาลอยมาทางพวกเรา พวกเราก็อย่ารับลูกซิ หรือทำเป็นรับลูกไม่ทัน ปล่อยให้ลูกตกพื้นบ่อย ๆ เราว่านายสุพจน์ซึ่งเป็นหัวหน้าทีมคงจะทนไม่ได้ ต้องวิ่งรับลูกหัวหมุน อยู่กับนายกฤษกันสองคนเท่านั้นเอง ฮี ฮี พวกนายว่าความคิดนี้เป็นอย่างไร โชคชัย : ดี ดี เราเห็นด้วย บกรณ์ : แล้วคนอื่น ๆ ละ วีระ : เราก็เห็นด้วย ชานาญ : ที่นี้แหละนายสุพจน์ คงสนุกแน่ บกรณ์ : เอาหละพวกเราเดี๋ยวบ่ายนี้ดำเนินตามแผนเลยนะ โชคชัย : ได้เลยเพื่อน พวกเราพร้อมอยู่แล้ว

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 13 ภาพการแข่งขันวอลเลย์บอลระหว่างทีมสีแดงกับทีมสีฟ้า	เมื่อการแข่งขันวอลเลย์บอลระหว่างทีมสีแดง โดยมีสุพจน์เป็นหัวหน้าทีม และทีมสีฟ้าเริ่มขึ้น
ภาพที่ 14 ภาพภรณ์ วีระ โชคชัย และชานาญาไม่ยอมรับลูกวอลเลย์บอลซึ่งทีมสีฟ้าตบมา	ทีมสีฟ้าเล่นกันอย่างจริงจัง ตบลูกมายังแดนของทีมสีแดงอยู่หลายครั้ง แต่ส่วนใหญ่ลูกจะตกพื้นไม่มีใครยอมรับลูก
ภาพที่ 15 ภาพสุพจน์วิ่งรับลูก	สุพจน์ ซึ่งเห็นลูกตกพื้นบ่อย ๆ จึงวิ่งรับลูกอยู่อย่างหัวหมก
ภาพที่ 16 ภาพภกษวิ่งรับลูก	ภกษ และสุพจน์วิ่งรับลูกอยู่สองคน
ภาพที่ 17 ภาพสุพจน์และภกษต่อว่าเพื่อน ๆ	เมื่อการแข่งขันสิ้นสุดลงผลปรากฏว่า ทีมสีฟ้าชนะทีมสีแดงอย่างขาดลอย ทั้งสองเชื้ท ทำให้สุพจน์และภกษไม่พอใจเพื่อน ๆ เป็นอย่างมาก สุพจน์ : ทำไมพวกนายทำอย่างนี้ เล่นไม่ยอมรับลูกกันเลย เราตะโกนสั่งให้วิ่งเข้าไปรับลูก พวกนายก็ทำเป็นยินเฉย บ่อยๆให้เรากับภกษวิ่งรับลูกกันอยู่สองคนแทบตาย อย่างนี้ก็แยนะซี

ภาพ	บรรยาย
	บกรณ์ : อ้าวก็ไหนเมื่อเข้านายคุยว่า นายเก่งกันสองคนเง คนเก่งก็เล่นไปสิ เวลาชนะพวกนายจะได้คุยได้เต็มปากเงละ
ภาพที่ 18 ภาพเด็กชายจำลองไปบอกคุณครู นิมิตร ซึ่งเป็นผู้ฝึกซ้อมมาให้ทีม สีแดง	จำลอง : คุณครูครับ คุณครูครับ ครูนิมิตร : มีอะไรหรือจำลอง จำลอง : ผลการแข่งขันวอลเลย์บอลชั้น ป.3 ทีมสีแดงของ เราแพ้รวดเลยครับ แพ้ชนิดต้องกินไข่ ทั้งสองเซ็ท เลยละครับ ครูนิมิตร : จริง ๆ แหม่จำลอง จำลอง : จริงครับคุณครู นักกีฬาทีมสีแดงเล่นกัน ไม่ดีเลย ทีมสีฟ้าตบลูกมาตั้งหลายหนก็ไม่ค่อยมีใครเข้าไป รับลูก ผมเห็นมีแค่คนสองคนเท่านั้นที่วิ่งรับลูก อยู่ เท่านั้นเอง ครูนิมิตร : เอ๊ะมันจะเป็นอย่างนั้นได้อย่างไร ก็เมื่อวาน ครูซ้อมให้พวกเขา ก็ดูเขาเล่นกันดีนี่ เอ โหนเป็น อย่างนี้ไปได้ ครูเป็นกรรมการแข่งขันบึงบองอยู่เลย ไม่มีเวลาไปดู พวกเขาเวลาลงแข่งกันเลย เอาละ การแข่งขันบึงบองเสร็จพอดี เดี๋ยวครูจะไปหาพวก เขาเดี๋ยวนี้แหละ
ภาพที่ 19 ภาพสุพจน์และกฤษฎังคงยืน เคียงกับบกรณ์ โชคชัย วีระ และชานาญ	ครูนิมิตรรีบเดินไปยังสนามแข่งขันวอลเลย์บอลอย่างรวดเร็ว ก็ไปพบนักกีฬาทีมสีแดงยืนเคียงกันอย่างเอาเป็นเอาตายที่ ขอบสนาม

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 20 ภาพครูนิมิตรกำลังชักถามสุพจน์	ครูนิมิตรเรียกเด็ก ๆ ที่กำลังเถียงกันมาชักถาม ครูนิมิตร : นี่พวกเรามีอะไรกัน ไหนมาหาครูให้หมดซิ ว่าอย่างไร สุพจน์ เธอเป็นหัวหน้าทีมมีอะไรเล่า ให้ครูฟังซิ สุพจน์ : คุณครูครับเมื่อตอนที่แข่งวอลเลย์บอลนะ พวกเพื่อน ๆ ไม่ยอมรับลูกกันเลยปล่อยให้ผมกับภคชวีรับลูกกันอยู่ แค่สองคนเท่านั้นเอง
ภาพที่ 21 ภาพครูนิมิตรกำลังถามภคชวี	ครูนิมิตร : จริงหรือเปล่าภคชวี พวกเธอทำอย่างนั้นจริงหรือ อย่าพูดโกหกครูนะ ไม่อย่างนั้น ครูจะคิดพวกเธอ ออกจากทีมให้หมด ไหนเธอมีอะไรว่ามา ภคชวี : คืออย่างนี้ครับคุณครู เมื่อเข้านี้ตอนที่ทีมสีแดงแข่งขัน ชักเย่อชนะทีมสีเขียวนะ สุพจน์กับภคชวี เขาคุยว่าเป็น เพราะฝีมือของเขาแค่สองคนเท่านั้น ที่ทำให้ชนะ ทั้งที่พวกผมทุก ๆ คนก็ออกแรงดึงกันอย่างจริงจัง แล้วเขามาพูดอย่างนี้ ทำให้พวกผมไม่พอใจกัน จึง วางแผนที่จะไม่ช่วยเขา รับลูกวอลเลย์บอลเลยครับ ก็านเมื่อเขาเก่งกันแค่สองคนก็ให้เขาเล่นกันไปซิครับ ครูนิมิตร : ไหน สุพจน์ เธอพูดอย่างนั้นจริงหรือเปล่า อย่าโกหก ครูนะ สุพจน์ : จริงครับคุณครู

ภาพ	บรรยาย
	ครูนิมิตร : ครูพอจะเข้าใจแล้วว่าเกิดอะไรขึ้น ทุกคนฟังครูนะ "การที่เราจะทำอะไรนั้นต้องมีความสามัคคีกัน อย่างแบ่งเป็นพวกเขาพวกเรา อย่าตำหนิว่ากัน หรือพูดจาตู่กัน เพราะถ้าขึ้นเราแตกความสามัคคี กันเราก็จะทำอะไรไม่สำเร็จเหมือนอย่าง การแข่งขันวอลเลย์บอลเมื่อตะกี้นี้ เข้าใจไหมสุพจน์ สุพจน์ : เข้าใจครับคุณครู ครูนิมิตร : กฤษด้วย เข้าใจที่ครูพูดไหม กฤษ : เข้าใจครับ ครูนิมิตร : เอาตัวอย่างนั้นก็ขอให้เธอฝึกซ้อมกันต่อไป เพราะ พรุ่งนี้ทีมเราจะต้องเจอกับทีมสีเหลือง ครูหวังว่า คงจะไม่เกิดเหตุการณ์อย่างนี้อีกนะ
ภาพที่ 23 ภาพนักกีฬาทีมสีแดงทุกคน ยืนกอดคอเป็นมิตรกัน	หลังจากที่ครูนิมิตรเดินออกไปแล้ว สุพจน์และกฤษ ก็พูดขอโทษ เพื่อน ๆ และทุกคนก็เป็นมิตรที่ดีต่อกัน ตั้งใจฝึกซ้อม จนในวันรุ่งขึ้น ทีมวอลเลย์บอลสีแดงชนะทีมสีเหลืองอย่างขาดลอยทั้งสองเซ็ทรวด
ภาพที่ 24 จบ	

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 3

ชื่อเรื่อง การไม่แบ่งเป็นพวกเขาพวกเรา

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม สาวิตรีขี้จัญ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องของการไม่แบ่งเป็นพวกเขาพวกเรา ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น

สื่อการสอน 1. ภาพสไลด์ เรื่อง สาวิตรีขี้จัญ
2. กระดาษข้อความถามในการอภิปรายกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนากลุ่มนักเรียนเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการไม่แบ่งเป็นพวกเขาพวกเรา

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายสไลด์แม่แบบเรื่อง "สาวิตรีขี้จัญ" ให้นักเรียนดู

2.2 เมื่อนักเรียนดูสไลด์แม่แบบจบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น

ความรู้สึกที่มีต่อแม่แบบ นอกจากนี้ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน และแจกกระดาษที่มีข้อความถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามแม่แบบ

2.4 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปราย งาม่งของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับการตอบคำถาม แล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของแม่แบบ

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบ ภาพสไลด์ เรื่อง "สาวตรีขี้้อจนา" แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการแบ่งปันเป็นพวกเราพวกเรา ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมิน

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบภาพสไลด์
1. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

บท Script เทคนิคแม่แบบ เรื่อง สาวีตรีขี้จิ้งจก

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 1 ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	ดนตรี
ภาพที่ 2 เสนอ ภาพสไลด์ประกอบคำ บรรยาย	ดนตรี
ภาพที่ 3 โดย นายปริญญาท์ ศรีเพชรพัฒน์	ดนตรี
ภาพที่ 4 เรื่อง สาวีตรีขี้จิ้งจก	ดนตรี

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 5 ภาพสาวตรีกำลังพูดกับแจ่มจรัส	สาวตรี เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 ของโรงเรียนรัฐราษฎร์อุปถัมภ์ เธอเป็นคนที่ไม่ชอบให้ใครดีเกินหน้า เธอมักจะต้าหนีและว่ากระทบกระทั่งกับเพื่อน ๆ และชอบพูดจาที่จะยุแหย่ให้เพื่อน ๆ ทะเลาะกัน ในปีการศึกษาหนึ่งครูพี่ศรีได้เลือกให้เด็กหญิงวิมล ซึ่งอยู่ในห้องเดียวกันกับสาวตรี เป็นหัวหน้าชั้น ซึ่งทำให้สาวตรีไม่ค่อยพอใจนัก เพราะเธอมีความต้องการที่จะเป็นหัวหน้าชั้นในปีนั้น สาวตรี : พี่แจ่มจรัส การที่เป็นหัวหน้าชั้นนี้ไม่ดีเลยนะ แจ่มจรัส : ไม่ดีอย่างไรหรือเธอ สาวตรี : ก็หัวหน้าชั้นเนี่ยนะ ก็เปรียบเสมือนคนใช้ของลูกน้องเรา ดี ดี นี่เอง ดูลิ ต้องรับผิดชอบงานต่าง ๆ ตั้งหลายอย่าง เนี่ย ยายวิมลคงจะดีใจจนตัวลั่น เลยนะที่คุณครูเลือกให้เป็นหัวหน้าชั้นนะ แจ่มจรัส : นั่นละสิ แหมเมื่อเข้าเนี่ยตอนที่คุณครูบอกนะ เราเห็น ยายวิมล นั่งยิ้มจนแก้มแทบจะปริเนะ สาวตรี : อู๊ย อย่าพูดเลย หมั่นไส้ ดีล่ะ ต่อไปนี้เราต้องคอยติดตามการทำงานของยายวิมลอย่างใกล้ชิดเลย แจ่มจรัส เอ๊ะ ! ทำไมเธอต้องไปติดตามการทำงานของยายวิมลอย่างใกล้ชิดด้วยล่ะ ไหนเธอลองบอกเราซิ เราเป็นพวกเธอเนะ เธอก็รู้เราก็ไม่ค่อยชอบยายวิมลสักเท่าไรหรอก สาวตรี : ไร้อัย ก็อย่างนี้ไงเล่า ยายวิมลเขาเป็นหัวหน้าชั้น ำใหม่ เขาต้องคอยดูแลรับผิดชอบงานของห้องเรียนทุกอย่าง และถ้าเมื่อใดที่เขาเกิดผลการทำงานผิดพลาด เราก็รีบไปฟ้องครูสิ และก็ยุให้เพื่อน ๆ งานชั้นเรียนนะ ำให้กรธยายวิมลนั้นไง

ภาพ	บรรยาย
	แจ่มจรัส : ด้าย ! เธอมีความคิดเจี๊ยบตีจริง เออเนี เราจะคอย ช่วยเธอจับผิดยายวิมลอีกคนด้วย สาวตรี : แหมตีจริง
ภาพที่ 6 ภาพวิมลกำลังทำความสะอาดห้องเรียน	หลังจากวันนั้นมา ทั้งสาวตรี และแจ่มจรัส ก็พยายามจับตาดูการทำงาน ของวิมล ซึ่งวิมลต้องรับผิดชอบคอยดูแลการทำงานสะอาด ในห้องเรียนแต่ละวัน และต้องคอยไปเบิกชอล์ก อยู่เป็นประจำที่ ชอล์กหมด และเมื่อใดที่ชอล์กใกล้จะหมด สาวตรี มักจะเอาชอล์ก ที่เหลือไปซ่อน แล้วรีบไปฟ้องคุณครูว่า ชอล์กในห้องหมดแล้ว แต่วิมล ไม่ยอมไปเบิก มักจะเฝ้าหน้าห้องเรียนไว้ คนนี้ไป และสาวตรีก็คอยพยายาม ยุแหย่ให้เพื่อน ๆ ติเตียนกับวิมลอยู่เสมอ
ภาพที่ 7 สมเกียรติกำลังทำความสะอาดห้องอยู่	สาวตรีและแจ่มจรัสเดินไปหาสมเกียรติ ซึ่งกำลังทำความสะอาดห้องอยู่ สาวตรี : แหม สมเกียรติ ขยันถูห้องจริงนะ แต่เมื่อวานนี้เราได้ยิน ยายวิมลไปฟ้องครูว่า เธอทำความสะอาดห้องเรียนได้แย่มาก แจ่มจรัส : จริง จริง ด้าย เราก็ได้ยิน เนี่ยเราเห็นกับตาเลยนะว่า ยายวิมลเข้าไปฟ้องคุณครู เรื่องการทำเวรของเธอเนะ สมเกียรติ : จริง จริงเหอ สาวตรี : เอ๊ะ ก็จริงนะซิเราจะมาบอกเธอทำไมกันละ

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 8 สมเกียรติกำลังนึกถึงคำพูดของสาวตรีและแจ่มจรัส	สมเกียรตินึกถึงคำพูดของสาวตรีและแจ่มจรัสว่าเป็นความจริงหรือไม่
ภาพที่ 9 ภาพคุณครูพัชรากำลังมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดตกแต่งบอร์ดต่าง ๆ ในห้องเรียน ให้นักเรียนทำ	ต่อมาคุณครูพัชรก็ได้มอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดตกแต่งบอร์ดต่าง ๆ ในห้องเรียน
ภาพที่ 10 ภาพวิมลกำลังตกแต่งบอร์ด	เมื่อสาวตรีจัดบอร์ดของตนเสร็จก็เดินไปตามบอร์ดของเพื่อน ๆ สาวตรี : นี่วิมล เธอจัดบอร์ดสวยดีนี่ แต่เธอรู้ไหมเมื่อกี้เราเดินผ่านทางกลุ่มของสมเกียรติเราได้ยินสมเกียรติเขาพูดว่าเธอนะ จัดบอร์ดเหมือนคนปัญญาอ่อนเลย วิมล : ฉันก็ทำได้แค่นี้แหละ ช่างเถอะ ฉันคิดว่าฉันทำดีที่สุดแล้วของสมเกียรติก็ดูธรรมดา ธรรมดา ไม่เห็นจะสวยตรงไหนเลย ลีก็ดูซีดไปด้วยซ้ำ
ภาพที่ 11 ภาพสมเกียรติกำลังตกแต่งบอร์ด	สาวตรีรีบเดินไปหาสมเกียรติ ซึ่งกำลังตกแต่งบอร์ดอย่างขมุกขมน สาวตรี : นี่สมเกียรติ นายรู้ไหมยาววิมลนะ เขาว่าบอร์ดของเธอเนะ สวยเลย และยังเหมือนกับเด็กทารกทำด้วยซิ สมเกียรติ : ก็เราไม่มีฝีมือเหมือนอย่างยายวิมลนี่ สาวตรี : ยืมขอบใจ

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 12 ภาพบอร์ดของวิลถูกฉีกขาด	วันรุ่งขึ้นปรากฏว่า บอร์ดของวิลถูกฉีกขาดยับเป็น วิล เสียใจมากจนเกือบจะร้องไห้ วิลถามคนในชั้นว่า ใครเป็นคนทำ ก็ไม่มีใครยอมรับ พอตี ๖ ครุฑสันติเข้ามาสอนวิชา งานเกษตร ทุกคน จึงเงียบ และนั่งฟังครุฑสันติสอนจนหมดชั่วโมง และชั่วโมง ถัดไปก็ เป็นวิชาพลศึกษา ซึ่งเด็ก ๆ ก็ต้องออกไปเล่นนอกห้องเรียนจนพักเที่ยง
ภาพที่ 13 สาวตรีและแจ่มจรัสเดินเข้าไป คุยกับวิล	สาวตรี : แหมวิลนั่งทานข้าวคนเดียว ขอเรานั่งด้วยคนได้ไหม วิล : ก็นั่งสิ แจ่มจรัส : แหมเนี่ย วิล เธอคงจะเสียใจมากเลยใช้ไหมที่บอร์ด ของเธอถูกมือดีมาฉีกจนขาด วิล : จะไม่ให้เราเสียใจได้อย่างไร เนี่ยเราเป็นหัวหน้ากลุ่มด้วย เราลงทุนและกระอักอมสิน ซื้ออุปกรณ์ที่ตกแต่งบอร์ดไป ตั้งหลายสตางค์เนาะ เราไม่ได้เฉลี่ยเงินจากเพื่อน ๆ เลย ซื้กลิ้งเดียว แล้วเราก็ตั้งใจทำจนสุดฝีมือด้วย ฮือ ฮือ สาวตรี : แหมเธอย่าร้องไห้สิ วิล : ก็เราเสียใจนี่ สาวตรี : นี่วิล เราพอจะรู้ว่าใครเป็นคนฉีกบอร์ดของเธอ วิล : เหรอ เธอรู้หรอ แล้วใครล่ะที่ฉีกบอร์ดของเรา สาวตรี : คือเมื่อวานเย็นเนี่ยนะ ตอนที่พวกเธอกลับบ้านกันแล้วนะ เรากับแจ่มจรัสยังไม่ได้กลับพอดีเราลืมของไว้ในห้องนะ จะเดินไปเอาก็เห็นสมเกียรติเนี่ยเขายืนอยู่ที่บอร์ดเธอ ตั้งนาน แล้วทำมือเหมือนชั้เนน ชั้เน เนี่ย เราว่าสมเกียรติ แน่ ๆ เลยที่เป็นคนที่ฉีกบอร์ดของเธอ

ภาพ	บรรยาย
	แจ่มจรัส : จริง ๆ ด้วยเธอ วิมลเราก็เห็น เราว่าต้องเป็น สมเกียรติแน่ ๆ เลย วิมล : เอ แล้วสมเกียรติ เขาจะทาทายอย่างนั้นทำไมไม่เป็นลูก ผู้ชายเลย สาวตรี : สงสัย เราว่าสมเกียรติเค้าคงจะอิจฉาเธอละมัง วิมล : อิจฉาเราเรื่องอะไร แจ่มจรัส : ไร้อัย เนี่ยเรารู้ว่า สมเกียรติเขาอยากเป็น หัวหน้าชั้นแต่คุณครูไม่เลือกเขามาเลือกเธอ เขาก็ต้อง อิจฉา เธอเป็นธรรมดานั่นแหละ วิมล : แหม สมเกียรตินี้แยจจริง จริง นี่เธอเห็นสมเกียรติไหม เราจะไปต่อว่าเขาเดี่ยวนี้แหละ สาวตรี : เมื่อไหร่เราเห็นสมเกียรติกินข้าวเสร็จแล้วเห็น เดินไปกับวินัยทางห้องสมุดนะ แจ่มจรัส : อ้าวเนี่ยวิมลเธอจะรีบไปไหนละ ไม่กินข้าวกินปลา ให้หมดก่อนเธอ วิมล : ขึ้นกินไม่ลงแล้วละเธอ สาวตรี : หัวเราะ เดี่ยวสนุกแน่ แจ่มจรัส : นั่นซิเน ออ
ภาพที่ 14 ภาพวิมลกำลังต่อว่าสมเกียรติ	วิมลรีบเดินไปทางห้องสมุด เห็นสมเกียรติกำลังนั่งอ่านหนังสือกับวินัย วิมล : นี่สมเกียรติ เธอเป็นคนฉีกภาพบนบอร์ดของเราใช่ไหน สมเกียรติ : เปล่านี้ เราจะทาทายอย่างนั้นไปทำไม ไม่เห็นมีประโยชน์ อะไรเลย

ภาพ	บรรยาย
	วิมล : เราเห็นว่า เธออิจฉาเราที่เราได้เป็นหัวหน้าชั้น เธอเลยคิดแกล้งเราใช่ไหม สมเกียรติ : เอ เราไม่เคยคิดอิจฉาอะไรเธอเลยนะ จะบอกให้ วิมล : เนี่ย มีคนเค้าเห็นนะว่าเมื่อวานเย็นนี้ เธอไปยืนอยู่ที่บอร์ด ของเราตั้งนาน สมเกียรติ : อ้อ เมื่อวานนี้เรากับวินัยทำงานของเราเสร็จแล้ว เราก็ไปดูบอร์ดของคนอื่น ๆ ทุกคนแหละ
ภาพที่ 15 ภาพวินัยพูดความจริงให้ วิมลฟัง	วินัยซึ่งเป็นเพื่อนของสมเกียรติได้ยื่นเรื่องที่วิมลเข้าใจผิดจึง พูดความจริงกับวิมล วินัย : สมเกียรติไม่ได้ทำบอร์ดของเธอจริง จริง นะ วิมล เราเป็นพยานได้ เพราะเราคุยอยู่กับสมเกียรติจน คุณพ่อของสมเกียรติมารับสมเกียรติกลับบ้านเลย วิมล : เธอพูดจริงเหรอ วินัย วินัย : ก็จริงสิ เรากล้ายืนยันด้วยเกียรติของลูกผู้ชาย สมเกียรติ : เนี่ย เราว่าต้องมีใครซักคนที่ต้องการให้เราเข้าใจ ผิดกัน แอบมาฉีกภาพของเธอ แล้วมาโทษว่าเราทำ จะได้ทำให้เราโกรธกัน วิมล : เอาละ ถ้าเธอไม่ได้เป็นคนทำ เราก็ขอโทษเธอด้วยที่ เราเข้าใจผิด

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 16 ภาพวิมลแอบดูว่า ใครกันแน่ ที่ฉีกบอร์ดของเธอ	วิมลอยากจะจับให้ได้แน่ๆ ใครเป็นคนทำบอร์ดของเธอ เย็นวันนั้นวิมลทำที่เป็นเดินกลับบ้าน แล้วเธอชวนดวงใจเพื่อนสนิท ของเธอเดินย้อนกลับมาที่โรงเรียนเธอแอบดูที่บริเวณหน้าต่าง ด้านนอกของห้องเรียน
ภาพที่ 17 สาวตรีและแจ่มจรัสกำลังฉีก บอร์ดของสมเกียรติ	ลักพักหนึ่ง เธอก็เห็น สาวตรี กับแจ่มจรัส เดินเข้ามาใน ห้อง แล้วทั้งสาวตรีและแจ่มจรัสก็ช่วยกัน ฉีกบอร์ดของ สมเกียรติจนขาดเสียหายยับเยิน สาวตรี : นี่ยายแจ่มเราช่วยกันฉีกบอร์ดของสมเกียรติให้ขาด ยับเยินเลย แล้วพรุ่งนี้เราก็กไปบอก สมเกียรติว่า ยายวิมลเป็นคนทำ แจ่มจรัส : ที่นี้แหละหน้าใจไปเลย ทั้งสองคนคงต้องโกรธกัน ไปอีกนานเลย ฮี ฮี
ภาพที่ 18 ภาพวิมลและดวงใจเดิน เข้าไปหาสาวตรีและแจ่มจรัส ทันที	วิมลและดวงใจเดินเข้าไปหาสาวตรีและแจ่มจรัสทันที วิมล : หยุดนะ สาวตรี แจ่มจรัส ดวงใจ : เธอนี่แยจริงๆ จริง นะ เธอคิดอย่างไร ที่อยากทำให้ คนอื่นทะเลาะกัน แจ่มจรัส : เธอ...เธอ....เห็นหรือ วิมล : ไซ้ ฉันเห็นโดยตลอดเลย แล้วก็ได้ยินแผนการอันชั่วร้าย ของเธอทั้งสองคนด้วย

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 19 ภาพดวงใจชวนวิมลให้ไปฟ้องครู	ดวงใจ : วิมล ไปฟ้องครูกันเลยไหม เราจะเป็นพยานให้เธอด้วย
ภาพที่ 20 ภาพสาวิตรีและแจ่มจรัสขอร้องวิมลว่าอย่าไปฟ้องคุณครู	แจ่มจรัส : เราผิดไปแล้ว เธออย่าไปฟ้องครูนะ วิมล : เราไม่ฟ้องครูก็ได้แต่เธอทั้งสองคน ต้องสัญญาว่าตั้งแต่นี้เป็นต้นไปเธอจะเลิกเป็นคนขี้อิจฉาคน และก็เลิกชอบยุแหย่ให้คนทะเลาะกันด้วย ว่าอย่างไรละสาวิตรี สาวิตรี : จ๊ะ เราสัญญา วิมล : แล้วเธอละแจ่มจรัส แจ่มจรัส : จ๊ะ เราก็เหมือนกัน
ภาพที่ 21 เด็กทั้งสองจับมือเป็นมิตรต่อกัน	นับแต่วันนั้น ทั้งสาวิตรี และแจ่มจรัส ก็เลิกยุแหย่เพื่อน เลิกอิจฉาเพื่อน และกลับตัวเป็นคนดี เพราะกลัวว่าเรื่องของตนจะไปถึงครูประจำชั้น
ภาพที่ 22 จบ	—

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 4

ชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม เรื่องของชอนกลีน

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น

สื่อการสอน 1. วิดีทัศน์ประกอบการใช้เทคนิคแม่แบบ เรื่อง "เรื่องของชอนกลีน"
2. กระดาษข้อความถามในการอภิปรายกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวิดีโอแม่แบบเรื่อง "สาวตรีขี้จัญไร" ให้นักเรียนดู

2.2 เมื่อนักเรียนดูวิดีโอแม่แบบจบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดง แสดงความคิด

ความรู้สึกที่มีต่อแม่แบบ นอกจากนี้ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน และแจก

กระดาษที่มีข้อความถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ

ให้นักเรียนตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามแม่แบบ

2.4 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ын่งของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับการตอบคำถาม แล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของแม่แบบ

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบ ภาพวีดิทัศน์ เรื่อง "เรื่องของชอนกลีน" แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมิน

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบภาพวีดิทัศน์
1. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

บทจากภาพวิทัศน์ประกอบการใช้เทคนิคแม่แบบ เรื่อง เรื่องของชอนกลิ่น

- บรรยาย ชอนกลิ่นเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/6 ชอนกลิ่นเป็นเด็กที่ยากจนและเรียนหนังสืออ่อนมาก เธอจะถูกครูเฝ้าว่าทุกวันเรื่องไม่ส่งการบ้าน เพราะเธอทำไม่เป็น แต่เธอก็พยายามทำจนเสร็จทุกครั้ง เพราะกลัวถูกครูตี ด้วยเหตุนี้เธอจึงไม่ค่อยจะได้พูดคุยกับเพื่อน ๆ และจากบมด้อยของเธอทำให้เธอคิดไปเองว่า เพื่อน ๆ ในห้องเกลียดเธอ ในใจเธอจึงเกลียดเพื่อนในห้องทุกคน
- ฉาก ฉากเรียนชั้น ป.3/6
- ครูอรทัย นักเรียนจะ พุ่งนี้โรงเรียนของเราจะมีคณะครูจากโรงเรียนอนุบาลสงขลามายเยี่ยมชมโรงเรียนของเรา ดังนั้นในวันพุ่งนี้ห้องเรียนของเราต้องสะอาดเป็นพิเศษจะพุ่งนี้เราควรทำให้ดีมาก ๆ เลยนะจ๊ะ
- บรรยาย เมื่อครูอรทัยสอนจนหมดชั่วโมง จึงเดินออกจากชั้นเรียนไป
- จินดา นี่พุ่งนี้เราของกล่มเราพอดีเลย เธอมากันเข้า ๆ นะ แล้วพวกเธอผ้าชีวี่มาจากบ้านใหม่คนละผืนนะ เพราะที่มีอยู่นั้นมันขาดและเก่าแย่แล้ว
- ลีนจี่ นี่พวกเรารู้กันหมดแล้ว แล้วเธอไม่ไปบอกชอนกลิ่นเหรอ เดี่ยวเขาไม่รู้ นั่นนะชอนกลิ่นเดินมาพอดี
- จินดา ชอนกลิ่น พุ่งนี้มาเข้า ๆ หน่อยนะ แล้วเอาผ้าชีวี่มาด้วย
- ชอนกลิ่น หุคยีนฟัง แล้วเดินออกไป
- บรรยาย เข้าวันพุ่งขึ้น
- ฉาก ฉากเรียนชั้น ป.3/6
- จินดา วันนี้พวกเรามาแต่เช้ากันเลย นี่คูสิการโรงเพ็งมาเปิดห้องเมื่อกี้นี้เอง
- ลีนจี่ มา ลงมือทู่ห้องกันเลยดีกว่า
- ลำนวน เนี่ยเธอเราเอาเทียนมาลงห้องด้วยนะ คุณครูจะได้ชอบ

- จินดา เอ นี่ ชื่อนกกลีนมาหรือยังนะเธอ
- ลำดวน เรายังไม่เห็นเลย
- ลีนจี่ แหมพูดถึงชื่อนกกลีนนี่ แปลกนะ ทาไมวัน วัน ไม่เห็นจะพูดกับใครเลย
- ลำดวน นั่นซิ เราเห็นเขานั่งอยู่ที่หลังห้องคนเดียว น่าจะมาพูดคุยกับพวกเราบ้างนะ
- ลีนจี่ แล้วทาไมเธอไม่พูดกับเขาก่อนล่ะ
- ลำดวน แหม เราเคยพูดกับเขาดังหลายครั้งแล้ว แต่เขาไม่ยอมพูดด้วยซักที
- ลีนจี่ อันที่จริง ชื่อนกกลีนนี้น่าสงสารนะ เราเห็นครูคนไหน เขาก็เอ็ด ครูคนไหน เขาก็เอ็ด
- จินดา ก็เขาทำการบ้านมาส่งไม่ทันนี่
- ลำดวน แหม อันที่จริง ชื่อนกกลีนนี่ ถ้าไม่เข้าใจเรื่องอะไรก็น่าจะถามพวกเราก็น่าได้
- ลีนจี่ เนี่ยเรายินดีสอนให้เสมอเลยแหละ
- จินดา อ้าว นั่นแหละชื่อนกกลีนมาแล้วนั่นไง
- ลำดวน ชื่อนกกลีน มาช่วยกันทำความสะอาดห้องเร็ว เธอเอาผ้าขี้ริ้วมาหรือเปล่า
- ชื่อนกกลีน เปล่า ขี้เกียจเอามา
- ลีนจี่ อ้าวแล้วนั้นเธอจะเดินไปไหน นั่นนะ วันนี้เป็นเวรของกลุ่มเรานะ
- ชื่อนกกลีน ไม่ได้ตอบอะไร แล้วถือสมุดทำการบ้านออกไปทำอยู่ใต้ต้นไม้คนเดียว
- บรรยาย จินดา ลีนจี่ ลำดวน ต่างช่วยกันห้องกันจนเสร็จ
- ฉาก านห้องเรียนชั้น ป.3/6
- ครูอรทัย นักเรียนจ๊ะ วันนี้ห้องเราสะอาดเป็นพิเศษเลย คูลิเอาเทียนมาลงซะเป็นเงาวิบเลย
- เมื่อกี้คุณครูใหญ่อยังออกปากชมพวกเธอกับครูเลย ครูขอให้พวกเรา พรบมือให้กับเวร
- วันนี้ตั้ง ๆ เลยนะจ๊ะ
- บรรยาย เด็ก ๆ ทุกคนพรบมือเสียงดังลั่น ชื่อนกกลีนซึ่งไม่ได้ช่วยทำอะไรเลย นั่งก้มหน้าไม่กล้า
- สบตา กับเพื่อน ๆ
- ฉาก านห้องเรียนชั้น ป.3/6
- ครูอรทัย อ้าวนักเรียนนี่ก็ใกล้วันปีใหม่นี้แล้ว ห้องเรียนของเราจะจัดเลี้ยงปีใหม่นี้ไหม

เด็ก ๆ ดีครับ ดีค่ะ

ครูอรทัย เอาอย่างนี้นะจ๊ะ นักเรียนแต่ละคนท้อข้าวมาคนละท้อแล้วเอากับข้าวมาคนละถุง แล้วเราเอามาแบ่งกินรวมกันทั้งหมดนี้นะ แล้วครูจะสั่งขนมจีนมาอีก 1 เชง แล้วสั่งไอศกรีมมาเลี้ยงพวกเธออีกเอาไหม

เด็ก ๆ ไชโย ไชโย

บรรยาย เมื่อวันขึ้นปีใหม่มาถึง

ฉาก ในห้องเรียน ชั้น ป.3/6

ครูอรทัย นักเรียนวันนี้สนุกให้เต็มทีนะจ๊ะ ครูอนุญาตให้เธอวันหนึ่ง

บรรยาย เด็ก ๆ ต่างรับประทานอาหารกันอย่างสนุกสนาน

ครูอรทัย เอ นี่ใครเห็นช้อนกลืนบ้างไหมเนี่ย

จินดา ไม่เห็นเลยค่ะ

ครูอรทัย เอ เมื่อเข้าก็มานี่มา ตอนเช้าแถวครูยังเห็นอยู่เลย

ลั่นจี่ เคี้ยวหนูไปตามาห็นะคะ

ครูอรทัย จ๊ะ ไปสิ แล้วถ้าเจอแล้วก็เรียกเข้ามาทานอาหารร่วมกันในห้องนะจ๊ะ

ลั่นจี่ ค่ะ คุณครู

บรรยาย ลั่นจี่เดินตามหาช้อนกลืนอยู่นานจึงพบช้อนกลืน นิ่งเหม่อลอยอยู่ใต้ต้นไม้หลังโรงเรียน อยู่คนเดียว

ลั่นจี่ ช้อนกลืน ช้อนกลืน มานั่งอยู่ตรงนี้เอง เราเดินตามหาเธอตั้งนานเนอะ

ช้อนกลืน เธอมาตามหาเราเรื่องอะไร แล้วใครทำให้มาเดินตามหาเรา

ลั่นจี่ ทาไหมเธอไม่ไปสนุกสนานกับเพื่อน ๆ ละจ๊ะ

ชอนกลิ่น เราไม่ชอบ

ลั่นจี แล้ววันนี้เธอเอาข้าวหอมมาหรือเปล่าล่ะ

ชอนกลิ่น เปล่า ไม่ได้เอามา

ลั่นจี ทาไมถึงไม่เอามาละ เราจะได้มาทานอาหารร่วมกัน

ชอนกลิ่น ซี้เกียจเอามา

บรรยาย คุณครูเห็นลั่นจีหายไปถึงฯ ให้เด็กในห้องออกมาตามลั่นจี กับชอนกลิ่น

ถนอม โอ๊ย เราตามหากันแย่เลย มานั่งอยู่ตรงนี้กันเอง

วีระ ไปเร็วทั้งสองคน คุณครูให้มาตาม

ชอนกลิ่น พวกเธอไปกันเถอะ เราอยากนั่งอยู่ตรงนี้

ถนอม ไม่ได้นะ ถ้าชอนกลิ่นไม่เข้าไป พวกเราก็จะไม่เข้าไปทั้งหมดเลยจริงไหม

เด็ก ๆ จริง จริง

ชอนกลิ่น พวกเธอไม่เกียจเรา กันหรือหรือ

ลั่นจี พวกเราจะเกลียดเธอเรื่องอะไรล่ะ

ชอนกลิ่น ก็ที่เราเรียนไม่เก่ง โดนครูดุว่าอยู่ทุกวันนี้ แถมเรายังไม่เคยช่วยพวกเธอทำงานด้วย และเราก็ไม่เคยเข้าร่วม กิจกรรมต่าง ๆ กับพวกเธอเลย

ครูอรทัย โอ้เอ๊ย เด็ก ๆ มาชุมนุมอยู่ที่นี่เอง ครูเดินตามหาพวกเธอตั้งนาน ตกอกตกใจหมดเลย นึกว่าพวกเธอหายกันไปไหน อ้าวแล้วชอนกลิ่นมานั่งอยู่ที่นี่เอง ไปเร็ว ไปทานอาหารกันต่อไปชอนกลิ่น เด็ก ๆ ไป

บรรยาย ลั่นจีดึงมือชอนกลิ่นให้ลุกขึ้น แต่ชอนกลิ่นขี้นมือไว้

ครูอรทัย ชอนกลิ่นจ๊ะ ครูเข้าใจหนูนะ ครูว่า หนูควรที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อน ๆ นะจ๊ะ เพราะการที่เราได้ร่วมมือกัน เราจะได้ช่วยเหลือกัน อย่างเช่นหนูมีอะไรที่ไม่เข้าใจเกี่ยวกับการเรียน เพื่อน ๆ ทุกคนก็ยินดีที่จะช่วยหนูใช่ไหมจ๊ะ

เด็ก ๆ ไซค์ะ ไซค์รับ

ครูอรทัย เนี่ยแล้วถ้าหนูอยู่คนเดียวอย่างนี้ ไหนจะเหงา ไหนจะเรียนไม่รู้เรื่อง ครูคิดว่าตั้งแต่นี้
ต่อไปหนูควรจะคบกับเพื่อน ๆ นะจ๊ะ

ช่อนกลั่น ค่ะคุณครู

บรรยาย หลังจากวันปีใหม่ ช่อนกลั่นเปลี่ยนไปเป็นคนละคน เธอพูดคุยกับเพื่อน ๆ ช่วยเหลือ
เพื่อน ๆ ทำงานในกลุ่ม และเพื่อน ๆ ช่วยสอนการบ้านให้เธอ จนผลการเรียน
เธอดีขึ้น และไม่ถูกคุณครูที่สอนวิชาต่าง ๆ ดุว่าอีกเลย

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 5

ชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม พลาดไปแล้ว

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น

- สื่อการสอน
1. วีดิทัศน์ประกอบการใช้เทคนิคแม่แบบ เรื่อง "พลาดไปแล้ว"
 2. กระดาษข้อความถามในการอภิปรายกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายวีดิทัศน์แม่แบบเรื่อง "พลาดไปแล้ว" ให้นักเรียนดู

2.2 เมื่อนักเรียนดูวีดิทัศน์แม่แบบจบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดง แสดงความคิด ความรู้สึกที่มีต่อแม่แบบ นอกจากนี้ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน และแจกกระดาษที่มีข้อความถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมา เสนอผลการตัดสินใจ เลือกหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามแม่แบบ

2.4 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ынงของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย กับพฤติกรรม และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของ นักเรียนแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับการตอบคำถาม แล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรม ที่ดีของแม่แบบ

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบ ภาพวิดิทัศน์ เรื่อง "พลาดไปแล้ว" แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมิน

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบภาพวิดิทัศน์
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตจากการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

บทจากภาพวิถีทัศน์ประกอบการใช้เทคนิคแม่แบบ เรื่อง พลาดไปแล้ว

บรรยาย สารภีเป็นนักเรียนที่ยันเรียนมาก เธอไม่สนใจที่จะพูดคุยหรือทำงานร่วมกับเพื่อนฝูง เมื่อมีเวลาว่างเธอจะเข้าห้องสมุดอ่านหนังสืออย่างเดียว ถ้าเพื่อนคนใดมาขอให้เธอช่วยอธิบายเลข เธอก็จะปฏิเสธ การงานในห้องเรียนเธอก็มักจะไม่มียอมทำ และสิ่งที่เธอกลัวที่สุดคือการที่จะสอบได้ที่ 2 เพราะเธอจะสอบได้ที่ 1 มาตลอดทุกครั้ง

จาก ในห้องเรียน

ครูงามตา นักเรียนในช่วงมกราคมพื้นฐานอาชีพนี้ ครูจะให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม โดยให้นักเรียนนำเอาเศษวัสดุที่เหลือใช้แล้วมาประดิษฐ์เป็นของเล่น หรือของใช้ก็ได้นะจ๊ะ กลุ่มละ 1 ชิ้น ครูใช้เวลาพวกเธอทำ 2 สัปดาห์นะจ๊ะ

บรรยาย สารภี จับฉลากเลือกกลุ่มแล้ว ปรากฏว่า เธออยู่กลุ่มเดียวกับบังอร นัคตา ประเสริฐ และกิตติ เมื่อบังอรเรียกให้ทุกคนมาประชุมกันเพื่อตกลงที่ทำงาน สารภีจะหลบเลี่ยง แล้วเอาหนังสือขึ้นมาอ่านคนเดียว

จาก ในห้องเรียน

บังอร สารภี มาประชุมกับพวกเราหน่อยสิจ๊ะ

สารภี ประชุมเรื่องอะไรกันอีกละ ยุ่งจริง จริง พวกเธอเนี่ย ฉันไม่ว่างหรอก

นัคตา ก็ประชุมงานที่คุณครูงามตาให้ทำไงจ๊ะ งานประดิษฐ์นะพวกเราจะทำอะไรดี

สารภี ไร้อะไร งานประดิษฐ์ ฉันไม่สนใจหรอก งานกรรมกร ฉันไม่สนใจหรอก เอาอย่างนี้ก็แล้วกันนะ พวกเธอจะทำอะไรก็ทำไป แล้วถ้าจะต้องเสียเงินก็บอกฉันมา แต่ใส่ชื่อฉันลงไปด้วยก็แล้วกัน

บรรยาย เด็ก ๆ ในกลุ่มของสารภีตกลงกันว่าจะทำที่เข็ดเต๋อ โดยใช้น้ำอัดลม แล้วเด็ก ๆ ทุกคนก็จะช่วยกันทำ ยกเว้นสารภีอยู่คนเดียวที่ไม่ยอมช่วยทำ ในบางครั้งบังอรก็จะนัดให้มาทำที่โรงเรียนในวัน เสาร์ อาทิตย์ ทุกคนก็จะมาช่วยกันแต่สารภีจะไม่มา โดยเธอบอกว่าจะไปเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ

- ฉาก ระเบียบหน้าอาคารเรียน
- บังอร นี่สารก็จะรีบเดินไปไหนนั่นละ
- สารก็ จะรีบไปห้องสมุดนะซี ทำไมเธอมีอะไรเหรอ
- บังอร เราจะมาบอกเธอว่า กลุ่มของเราทำงานเสร็จกันแล้วนะ
- สารก็ อ้อ เหนอ เออ แล้วต้องเฉลี่ยเงินคนละเท่าไรละ
- บังอร คนละ 4 บาทจ๊ะ
- สารก็ เอ้า เธอเอาไปเลยี่ เออนี่ แล้วอย่าลืมซื้อจันละ แล้วก็เอาไปส่งคุณครูให้เรียบร้อยซะด้วยนะ
- บังอร เตี้ยวก่อนสิ สารก็
- สารก็ เอ๊ะ เธอมีอะไรก็พูดมาสิ เตี้ยวจนก็ไปยืนหนังสือไม่ทันหรอก
- บังอร สารก็ เธอจะไม่ถามเลยหรือ ว่ากลุ่มของเราทำงานประดิษฐ์ อะไรไปส่งคุณครู
- สารก็ เอ๊ะ บังอรนี่เธอไม่รู้เรื่องหรือไงก็ฉันบอกแล้วไงว่าพวกเธอจะทำอะไรก็ทำไปสิ แหมคุยกับเธอนี้เสียเวลาจริง ฉันไปละ
- บรรยาย เมื่อการสอบปลายภาคมาถึง ในวิชาการงานพื้นฐานอาชีพ คุณครูงามตาออกข้อสอบ
 ๑ให้อธิบายข้อหนึ่ง คือให้นักเรียนเขียนอธิบายถึงงานประดิษฐ์ที่ครูให้ทำส่งมาโดย
 ละเอียด บอกขั้นตอนการทำงาน อุปกรณ์ที่ใช้ ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับ คุณครูงามตา
 ออกข้อสอบเพียงข้อเดียว 50 คะแนน แต่ให้นักเรียนอธิบายให้ละเอียด
- ฉาก ในห้องสอบ
- บังอร นี่เธอดูข้อสอบที่คุณครูงามตาออกข้อสอบสิ ง่ายจริง ๆ เลยนะ
- นั้ดดา ก็ง่ายสำหรับคนที่ทำงานเท่านั้นแหละ แต่คนที่ไม่ได้ช่วยทำสิแยเลย
- บรรยาย สารก็ได้ยินเสียงที่บังอรกับนั้ดดาพูดกัน เธอทั้งเสียใจและทั้งอายคุณครูที่วิชานี้เธอไม่ได้ทำ
 ข้อสอบเลย เธอหงุดหงิด น้ำตาไหลคลอเบ้าตา และเธอก็ต้องส่งกระดาษเปล่า
 ในวิชานี้
- ฉาก ภายในห้องเรียน

คุณครูประจำชั้น เอาละนักเรียนวันนี้นักเรียนรอคอยก็มาถึง วันนี้ครูจะประกาศผลการสอบ

ปลายภาค ครูจะประกาศที่ 1,2,3 เท่านั้นนะที่เหลือดีวออกมารับสมัครรายงาน

จากครูได้เลย ที่ 1 ได้แก่ เด็กหญิงนัคตา จันทร์แก้ว ที่ 2 ได้แก่ เด็กหญิงสารภี

เจริญทรัพย์ ที่ 3 ได้แก่ เด็กชายประเสริฐ บัวรักษา

บ้งอร สารภี นั้นเธอร้องไห้ทำไม

สารภี ฉันเสียใจจริงจริง ที่คราวนี้หล่นมาเป็นที่ 2

ครูประจำชั้น อ้าวนั่นสารภีเธอร้องไห้ทำไมจะ คูสิ้น้ำตาไหลใหญ่เลย โทนออกมาหาครูหน่อยซิจะ

สารภี หนูเสียใจมากเลยคะคุณครู ที่หนูสอบได้ที่ 2 ในคราวนี้

ครูประจำชั้น อ้อเรื่องนี้เอง ครูนึกว่าเรื่องอะไร เนี่ยอันที่จริงคะแนนวิชาต่าง ๆ หนูน่านักดา

เขามาอย่างสูสีเลยละ แต่หนูมาเสียวิชาการงานพื้นฐานอาชีพเนี่ยจะ ครูดูคะแนนเห็น

หนูได้ ศูนย์เลยในวิชานี้ แต่ไม่เป็นไรสอบคราวหน้าค่อยเอาใหม่ ไป ไป นั่งที่ได้แล้ว

สารภี บ้งอร เนี่ยเป็นเพราะเราไม่ได้ช่วยเธอทำงานในกลุ่มแท้เลย เราถึงทำข้อสอบไม่ได้

บ้งอร ก็คราวหน้าถ้ามีงานกลุ่มเธอก็มาช่วยพวกเราทำสิจะ

สารภี ที่นี้เราจะมีส่วนร่วมในงานของกลุ่มเสมอแล้วละจะ แล้วเราก็จะเป็นเพื่อนที่ดีกับทุกคนเลย

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 6

ชื่อเรื่อง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม ละครชีวิต

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น

สื่อการสอน 1. ภาพสไลด์ประกอบการใช้เทคนิคแม่แบบ เรื่อง "ละครชีวิต"
2. กระดาษข้อความถามในการอภิปรายกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายภาพสไลด์แม่แบบเรื่อง "ละครชีวิต" ให้นักเรียนดู

2.2 เมื่อนักเรียนดูวิดีโอทัศน์แม่แบบจบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดง แสดงความคิด

ความรู้สึกที่มีต่อแม่แบบ นอกจากนั้นผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน และแจกกระดาษที่มีข้อความถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบให้นักเรียนตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามแม่แบบ

2.4 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ในแง่ของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับการตอบคำถาม แล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และคิดที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีของแม่แบบ

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบ ภาพสไลด์ เรื่อง "ละครชีวิต" แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมิน

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบภาพสไลด์
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตจากการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

บท Script เทคนิคแม่แบบ เรื่อง ละครชีวิต

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 1 ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	คนตรี
ภาพที่ 2 เล่นอ ภาพสไลด์ประกอบคำ บรรยาย	คนตรี
ภาพที่ 3 โดย นายบริรักษ์ ศรีเพชรพัฒน์	คนตรี
ภาพที่ 4 เรื่อง ละครชีวิต	คนตรี

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 5 ภาพครูชีวันกำลังยืนสอนนักเรียน	ในช่วงโมงวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ครูชีวัน ได้เล่าเกี่ยวกับบุคคลที่สำคัญในประวัติศาสตร์ไทย อาทิ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระศรีสุริเยศ ท้าวสุรนารี เป็นต้น และหลังจากที่ครูชีวันเล่าจบ จึงได้มอบหมายให้นักเรียนอ่านชิ้นแบ่งเป็น 2 กลุ่ม เพื่อจัดแสดงละครพูด โดยเลือกบุคคลสำคัญคนใดคนหนึ่งเป็นบทละคร และจะจัดแสดงที่หอประชุมของโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนทั้งโรงเรียนได้ชม
ภาพที่ 6 ภาพเด็กนักเรียนกำลังประชุมกัน	ประกอบ : พี่ชรี เธอเป็นหัวหน้ากลุ่ม เธอจะทำอะไรละ เกี่ยวกับการแสดงละครของกลุ่มเราละ พี่ชรี : เตียวรอซึกเตียวละ รอขวัญใจ ก่อนนะ กำลังไปตีม้า เตียวขวัญใจกลับมาพวกเราจะได้ประชุมกัน ประกอบ : โอ้เอ๋ยประชุมไปเลยเถอะ พวกเราพร้อมกันทุกคน แล้วนะ พี่ชรี : รออีกเตียวมา ใจเย็น ๆ นั่นขวัญใจมาแล้ว เอาละ เริ่มประชุมเลยนะ ในที่ประชุมได้ตกลงเลือกแสดงเรื่องพระศรีสุริเยศ โดยให้พี่ชรี แสดงเป็นพระศรีสุริเยศ ส่วนนักเรียนคนอื่น ๆ ก็ได้รับมอบหมายให้แสดงเป็นบุคคลต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องส่วนขวัญใจก็แสดงเป็นทหาร ซึ่งขวัญใจเป็นคนที่ไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มของเพื่อน ๆ

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 7 ภาพกลุ่มนักเรียนกำลังซ้อมบทละครกัน	พัชรี : เอ ทำไมขวัญใจไม่มาซ้อมละครอีกแล้ว เตี่ยวันจริงจะทำอย่างไรนะ ขาดบ่อย ๆ เนี่ย ชนะ : นั่นนะซิ ขวัญใจนี่ไม่ไหวเลย ทำอย่างนี้งานกลุ่มเสียหมด พัชรี : ไม่เป็นไรเอาไว้วัดเราจะไปคุยกับขวัญใจเอง
ภาพที่ 8 ภาพพัชรีกำลังคุยกับขวัญใจ	พัชรี : ขวัญใจนั่งอยู่นี่เอง ขวัญใจ : เธอมีอะไรเหรอ พัทรี พัชรี : ทำไมเธอไม่เห็นค่อยไปซ้อมละครเลย เตี่ยวันแสดงจริงเธอแสดงไม่ได้เนะ ขวัญใจ : เราอยู่ตอนเย็นซ้อมละครกับพวกเธอไม่ได้หรอก บ้านเราอยู่ไกลนะ พัชรี : แหม บ้านเราอยู่ไกลกว่าเธอก็ได้ เรายังอยู่ได้เลย ขวัญใจ : แต่บ้านเราไม่ค่อยมีคนอยู่นะเราต้องไปอยู่เฝ้าบ้าน พัชรี : แหมบ้านเธออยู่ในหมู่บ้าน มีคนอยู่กันเยอะแยะไม่เห็นน่ากลัวเลย คุณน้าเธอก็อยู่บ้านไม่ใช่เหรอ พัชรี : เออ นี่ขวัญใจ เรามีอะไรจะมาบอก เกือบลืมเนะ ขวัญใจ : อะไรเหรอ พัชรี : กลุ่มเราตกลงกันว่าจะไม่ซ้อมละครในช่วงเย็นแล้วนะ จะซ้อมกันในวันหยุดเสาร์ อาทิตย์ ขวัญใจ : ต้าย ! ยิ่งวันเสาร์ อาทิตย์ เรายังไปไม่ได้ใหญ่เลย

ภาพ	บรรยาย
	พัชรี : อ้าวทำไมละ ขวัญใจ : เราไม่มีรถไปหรอก เพราะคุณพ่อเราจะเอารถไปขายของที่ตลาดทั้งวันเลยไปตั้งแต่เช้าเนาะ กว่าจะกลับก็เย็นมากเลย พัชรี : แล้วจะทำอย่างไรดีละ ขวัญใจ : ถ้าเธออยากให้เราไปซื้อมละคร เธอก็ต้องมารับมาส่งเราสิ เราถึงจะไปได้ พัชรี : แหมแต่เราต้องเตรียมงานต่าง ๆ นะ เอละ เอละ เราจะมารับเธอทุกครั้งเลย
ภาพที่ 9 ภาพพัชรีขี่รถจักรยานมารับขวัญใจที่บ้าน	หลังจากวันนั้นทุกวันหยุด พัทรีต้องขี่รถจักรยานมารับขวัญใจที่บ้าน แต่ขวัญใจก็ไปซื้อมละครบ้างไม่ไปบ้าง แล้วแต่เธอจะอ้างเหตุผล แต่เพื่อนคนอื่น ๆ ก็ดำเนินการซื้อตามปกติ เพราะบทของขวัญใจมีไม่มากนัก
ภาพที่ 10 ภาพพัชรียืนเรียกขวัญใจที่หน้าบ้าน	วันนี้ก็เช่นกัน พัทรีมารับขวัญใจที่บ้าน พัทรีตะโกนเรียกขวัญใจอยู่หน้าบ้านเป็นเวลานาน กว่าที่ขวัญใจจะออกมา
ภาพที่ 11 ภาพเจ้าต่าง	แต่บังเอิญวันนี้ประตูนบ้านของขวัญใจไม่ได้ ลงกลอน เจ้าต่าง สุนัขตัวคู่ ของขวัญใจเดินหลุดออกจากโซ่ที่ล่ามอยู่ ตะโกนเห่าเสียงดัง แล้ววิ่งตรงมาที่พัชรี

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 12 ภาพพัชรีรถจักรยานล้ม	พัชรีตกใจสุดขีด รีบหักหัวรถจักรยานและรีบขึ้นอย่าง รวดเร็ว รถจักรยาน เสียหลักวิ่งพุ่งไปชนต้นไม้ใหญ่ พัทรีล้มลง ขวัญใจรีบวิ่งมาจับเจ้าต่างได้ทัน
ภาพที่ 13 ภาพขวัญใจกำลังช่วยเหลือ พัชรีหลังจากรถจักรยานล้ม	ขวัญใจ : พัทรี เธอเป็นอย่างไรบ้าง พัชรี : เราเจ็บที่ศีรษะเหลือเกิน ขวัญใจ : ต่าย ต่าย พัทรี เธอหัวแตกด้วย ดูสิเลือดออกมากเลย ขวัญใจรีบประคอง พัทรี เข้าไปในบ้าน แล้วรีบโทรศัพท์ ไปที่บ้านพัชรี ลึกพัก คุณพ่อ คุณแม่ ของพัชรีเอารถมา รับพัชรีแล้วพาไปหาหมอ พัทรีหัวแตก คุณหมอต้องเย็บแผล ถึง 6 เข็ม คุณหมอลังงาให้พัชรีต้องนอนเฉย ๆ ห้ามได้รับ การกระทบกระเทือนแรง ๆ พัทรีจึงต้องหยุดเรียนเป็น เวลาหลายวัน
ภาพที่ 14 ภาพประกอบกำลังปรึกษางาน กับกลุ่มเพื่อน ๆ	ประกอบ : ทำอย่างไรดี พวกเราพัชรีคงมาร่วมแสดงละครกับพวกเรา ไม่ได้แล้วละ แล้วใครจะแสดงเป็นพระศรีสุริโยทัยละ ชนะ : ไม่มีอีกแล้วละ พวกเราต่างแสดงเป็นบุคคลต่าง ๆ ใน เนื้อเรื่องกันหมดแล้ว แล้วทุกคนก็ท้อจนทนไม่ได้คล่องแล้วด้วย แล้วอีกอย่างทุกคนก็ไปตัดชุดในการแสดงแล้วด้วย ประกอบ : แล้วจะทำอย่างไรดี ช่วยคิดกันที ชนะ : เราว่าเหลืยาย ขวัญใจคนเดียวเท่านั้นแหละ ประกอบ : เธอเลิกพูดถึงยายคนคนเลย เขาไม่เคยมาร่วม กิจกรรมอะไรกับพวกเราหรอก ดูสิหามาซ้อมก็ยังไม่ค่อย จะมาเลย แล้วจะไว้ใจให้แสดงเป็นคนสำคัญในเนื้อเรื่อง กลุ่มเราต้องพลอยและแน่ ๆ

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 15 ภาพขวัญเจียแนบฟังเพื่อน ๆ คุยกัน	ขวัญเจียแนบฟังเพื่อน ๆ คุยกันอยู่สักพักจึงเดินออกมายังกลุ่มเพื่อน ๆ
ภาพที่ 16 ภาพขวัญเจียกำลังคุยกับ ประกอบ	ขวัญเจีย : นี่พวกเธอจะให้เราแสดงแทนพัชรก็ได้เนะ ชนะ : เราพูดไปหรือเปล่า ขวัญเจีย : ไม่หรอก เพราะที่พัชรได้รับบาดเจ็บมาแสดงละครไม่ได้ก็เป็นเพราะเราคนเดียวเราควรจะได้รับผิดชอบ เราสัญญา กับพวกเธอจริง ๆ นะว่าเราจะแสดงให้ดีที่สุด แล้วจะมาซ้อมทุกครั้งเลย ชนะ : อ้าวเธอแสดงเป็นทหารแล้วนี่ ประกอบ : ไม่เป็นไรหรอก บท ทหารเราจะให้น้องชายเรามาช่วยแสดง ไม่เป็นไรหรอก เพราะบททหารไม่ต้องพูดอะไร ยืนเฉย ๆ เท่านั้น น้องชายเราแสดงได้
ภาพที่ 17 ภาพเด็ก ๆ นักเรียนกำลัง ชมการแสดง	ขวัญเจียเอาใจใส่การฝึกซ้อมอย่างขมักเขม้น ไม่เคยขาดการซ้อม จนถึงวันแสดงจริง ขวัญเจียแสดงได้ดีเยี่ยม เมื่อการแสดงจบลงทุกคนในห้องประชุมต่างปรบมือดังลั่น สั่น เป็นเวลานาน ประกอบ : ขวัญเจียเธอแสดงได้ดีเยี่ยมจริง ๆ นี่ก็ไม่ถึงเลยว่เธอจะแสดงได้ถึงขนาดนี้ ขวัญเจีย : ขอบใจจ๊ะ เออเนี่ย เราว่าพวกเราไปเยี่ยม พัชรกันดีกว่าเพื่อน ๆ ดี ดี พวกเราไปกันทุกคนเลยนะ

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 18 ภาพเด็ก ๆ ไปเยี่ยมพัชรี	ประกอบ : เป็นอย่างไรบ้างละพัชรี หายดีหรือยัง พัชรี : ค่อยยังชั่วแล้วละจะ อีก 4 - 5 วันเราก็คงไปโรงเรียนได้แล้ว เออ แล้ววันนี้ พวกเธอแสดงละครกันแล้วใช่ไหม เป็นอย่างไรกันบ้าง เราเป็นห่วง ห่วงพวกเธอจริง ๆ ชนะ : ไม่ต้องห่วงอะไรหรอก การแสดงวันนี้ ผ่านไปได้อย่างดีเยี่ยมเลยเธอ ประกอบ : เนี่ย ขวัญใจ เขาแสดงเป็นพระศรีสุริโยทัย แทนเธอด้วยนะ พัชรี
ภาพที่ 19 ภาพเด็ก ๆ จับมือกัน	พัชรี : เราชอบใจเธอมากจริง ๆ เลยขวัญใจ เด็กทุกคนพูดคุยกันอย่างสนิทมม แล้วตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ขวัญใจก็เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับเพื่อน ๆ ทุกครั้งไม่ได้ขาด
ภาพที่ 20 จบ	-

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 7

ชื่อเรื่อง เรื่องการเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม ฆ่หน้าคิดผิด

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องของการเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น

สื่อการสอน 1. ภาพสไลด์ประกอบการใช้เทคนิคแม่แบบ เรื่อง "ฆ่หน้าคิดผิด"
2. กระดาษข้อความถามในการอภิปรายกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายภาพสไลด์แม่แบบเรื่อง "ฆ่หน้าคิดผิด" ให้นักเรียนดู

2.2 เมื่อนักเรียนดูรู้ดีทัศน์แม่แบบจบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดง แสดงความคิดเห็นความรู้สึกที่มีต่อแม่แบบ นอกจากนั้นผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน และแจกกระดาษที่มีข้อความถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบ ให้นักเรียนตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามแม่แบบ

2.4 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ในแง่ของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับการตอบคำถาม แล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของแม่แบบ

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบ ภาพสไลด์ เรื่อง "ไม่น่าคิดผิด" แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมิน

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบภาพสไลด์
1. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

บท Script เทคนิคแม่แบบเรื่อง ไม่น่าคิดผิด

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 1 ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	ดนตรี
ภาพที่ 2 เสนอ ภาพสไลด์ประกอบคำ บรรยาย	ดนตรี
ภาพที่ 3 โดย นายบริรักษ์ ศรีเพชรพัฒน์	ดนตรี
ภาพที่ 4 เรื่อง ไม่น่าคิดผิด	ดนตรี
ภาพที่ 5 ภาพคุณครูนิภากำลังพูดคุยกับ นักเรียน	ในช่วงปิดเทอมภาคกลาง คุณครูนิภามอบหมายให้นักเรียนคิดกันว่า จะไปทัศนศึกษาที่ไหนดี แล้วมาเสนอให้คุณครู จากนั้นคุณครูจะได้ จัดการเรื่องการไปทัศนศึกษา ให้นักเรียนต่างดีใจกันมาก ต่างประชุม ปรึกษากัน นักเรียนส่วนมากต้องการไปเที่ยวสวนสัตว์ และไปชม ท้องฟ้าจำลอง แต่มีชานาญ และอดุลย์ สองคนเท่านั้นที่ต้องการ อยากรไปเที่ยวทะเล

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 6 ภาพอดุลย์ ชำนาญ คุยกับราตรี	ชำนาญ : ไร่เอ๊ย พวกเธอเนี่ย ไปเที่ยวชายทะเลสนุกกว่า ตั้งเยอะ อากาศก็ดีด้วย พวกเราจะได้ไปเล่นน้ำทะเลกันด้วย ราตรี : นี่ เราเคยไปเที่ยวชายทะเลในช่วงนี้ ซึ่งเป็นฤดูฝน มาแล้วละเธอ เธอเชื่อไหมตอนที่เราไปครั้งนั้นนะ ไร่ เราเซ็ด ไปนานเลย อดุลย์ : ทำไมละ ราตรี : ก็ตอนที่เราไปนั้นนะ ไร่ ไฮ้ ไปเจอמרסוםเข้าพอดีเลย ลมเนี่ยพัดแรงจัดมากเลย เนี่ยพัดเอาข้าวของ ของชาวบ้านแถวนั้น นะเสียหายมากมายเลยแหละ แล้วคลื่นในทะเลนั้นก็สูงเป็นเมตร ๆ เลย เราจำได้ แกมฝนก็ตกหนักมากด้วย และในน้ำก็มีแมงกะพรุนไฟ เยอะด้วย เนี่ย พี่ชายเรายังถูกแมงกะพรุนไฟเลยปวดแสบปวดร้อน ตั้งหลายวันนะ ชำนาญ : ไร่เอ๊ย มันเป็นบางครั้งหรือ คราวที่เธอไปนะ เธอโชค ไม่ดีเอง ตอนที่เราไปไม่เห็นเป็นอย่างเธอเลย เราไปเล่นน้ำทะเล กับคุณพ่อ คุณแม่ สนุกกันมากเลยแหละ
ภาพที่ 7 ภาพราตรียืนพูดกับมิ่งขวัญ	มิ่งขวัญ : อ้าว เตี่ยพวกเรามาตกลงกันเลยนะว่า จะไปเที่ยว ที่ไหนกัน เราจะได้ไปแจ้งให้คุณครูทราบ คุณครูจะได้ทำเรื่อง เตรียมตัวการไปเที่ยวครั้งนี้เลย เออเนะเราจะให้พวกเธอเสนอ สถานที่ ที่จะไปกันนะ แล้วเราจะตัดสินใจโดยการให้พวกเธอยกมือ ถ้าสถานที่ใดมีคนยกมือมากก็แสดงว่าพวกเราต้องการจะไปกันที่นั้นนะ เราจะได้ไปบอกคุณครู เอาละใครเสนอสถานที่ใดบอกมาได้เลย ราตรี : เราเสนอไปที่สวนสัตว์ และห้องฟ้าจำลอง

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 8 ภาพชานาญยืนพูดกับมิ่งขวัญ	ชานาญ : เราเสนอให้ไปที่ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
ภาพที่ 9 ภาพนักเรียนส่วนใหญยกมือ ต้องการไปเที่ยวสวนสัตว์กับ ห้องฟ้าจำลอง	มิ่งขวัญ : ใครเสนอจะไปไหนอีกไหม เด็ก ๆ เสนอไปทัศนศึกษาสองแห่งคือ ไปสวนสัตว์ และห้องฟ้าจำลอง กับไปที่ชะอำ เมื่อนักเรียนในห้องยกมือกันแล้ว นักเรียนเกือบทั้งหมดห้องต้องการจะไปทัศนศึกษาที่สวนสัตว์ และห้องฟ้าจำลอง จะมีแค่ชานาญ และอดุลย์สองคนเท่านั้นที่ต้องการจะไปที่หาดชะอำ ตกลงนักเรียนในชั้นประถมปีที่ 3 จะไปทัศนศึกษาที่สวนสัตว์และห้องฟ้าจำลอง กันในช่วงปิดเทอมนี้
ภาพที่ 10 ภาพชานาญพูดกับราตรี	ราตรี : นี่ ชานาญกับอดุลย์ ตกลงพวกเธอไปเที่ยวกับพวกเรานะ ชานาญ : ไฉน เชิญพวกเธอไปกันเถอะไปเที่ยว สวนสัตว์ แล่นจะเซย เราตกลงกับอดุลย์ แล้วละว่า เราจะบอกให้คุณพ่อพาไปที่หาดชะอำกันเอง เราไม่ไปกับพวกเธอหรอกเราจะไปกับอดุลย์
ภาพที่ 11 ภาพชานาญพูดกับราตรี	พวกนักเรียนทุกคนไปทัศนศึกษาที่สวนสัตว์ และห้องฟ้าจำลอง เว้นแต่ ชานาญและอดุลย์ที่ผู้ปกครองพาไปเที่ยวกันเอง และเมื่อกลับจากทัศนศึกษา และชานาญ ก็กลับจากการไปเที่ยวทะเล ราตรีไปซื้อของที่ร้านของชานาญ และชานาญเดินลงมาจากชั้นบนพอดี

ภาพ	บรรยาย
	ราตรี : เป็นอย่างไรบ้างละ ชานาญ ไปเที่ยวชายทะเลกันสนุกไหม ชานาญ : สนุกอะไรกัน จันถูกแมงกะพรุนไฟ เล่นงานเอาซะยับเยินเลย นี่ใจรอยแผลยังไม่หายเลยเธอรู้ไหม ได้เล่นน้ำทะเลแค่แป๊บเดียวเอง ผมนึกตกกระหน้าลงมาไม่หยุดเลย แถมลมก็พัดแรงอย่างกับพายุเนอะ ตกลงเรากับบอลย์ไม่ได้ไปเที่ยวอะไรเลย นั่งรอฝนหยุดอยู่ที่ร้านค้าตั้งเกือบห้า หก ชั่วโมงเนอะ เมื่อฝนหยุด คุณพ่อก็เลยรีบขับรถกลับบ้าน เพราะเดี๋ยวจะมีดเสียก่อน ราตรี : อ้าวก็แล้วนายถูกแมงกะพรุนไฟตอนไหนละ ชานาญ : ก็ตอนแรกเลยที่ไปถึงผืนยังไม่ตก เราเดินลุยน้ำหน่อยเดียวเจอดีเลย เนี่ยรู้อย่างนี้ เราไปกับพวกเธอก็ดีนะ เออแล้วไหนพวกเธอไปเที่ยวสวนสัตว์กันสนุกไหม ไม่เห็นเล่าให้เราฟังบ้างเลย ราตรี : โอ๊ย สนุกอย่าบอกใครเลย เนียนะ พวกเราได้ไปดูสัตว์ตั้งหลายอย่างเนอะที่เรายังไม่เคยเห็น ทั้งนั้นเลย แถมตอนที่พวกเราไปนั้นนะ โชคดีมากเลยแหละเขาจัดให้มีกายกรรมเนียนะ เขานำสัตว์ตั้งหลายชนิดมาแสดงกายกรรม โอ๊ย.. โอ๊ย เธอเชื่อไหม พวกเด็ก ๆ หัวเราะกันท้องแข็งเลย เรายังติดใจไม่หาย เอาไว้เราจะบอกให้คุณพ่อพาเราไปอีกแล้วส่วนที่ท้องฟ้าจำลองนั้นก็ดีมากเลย พวกเราเข้าไปดูนะเหมือนอย่างกับว่าพวกเรา อยู่กลางท้องฟ้าเนอะ ชิวสวย มีดาวตั้งหลายอย่าง เราชอบจังเลย และที่ท้องฟ้าจำลองนะ เขาแจกสมุดภาพดวงดาวต่าง ๆ กับเด็กทุกคนเลย เนี่ย เราได้มาส่องส่องเอาไว้เราเอามาให้เธอส่องหนึ่งเอาไหม

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 12 ภาพชานาญพูดกับราตรี	ชานาญ : เอาสิ เอาไว้เธอมาซื้อของบ้านเราคราวหน้า เธอ อย่าลืมเอามาให้เราด้วยนะ เนี้ย ตอนแรกเราน่าจะไป กับพวกเธอ ที่หลังไม่เอาอีกแล้ว พวกเธอไปไหน เรา ขอไปด้วยเช็ดจริง จริง
ภาพที่ 13 จบ	-

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 8

ชื่อเรื่อง เรื่องการเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม หน้าแตก

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องการเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น

สื่อการสอน 1. ภาพสไลด์ประกอบการใช้เทคนิคแม่แบบ เรื่อง "หน้าแตก"
2. กระดาษข้อความถามในการอภิปรายกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายภาพสไลด์แม่แบบเรื่อง "หน้าแตก" ให้นักเรียนดู

2.2 เมื่อนักเรียนดูวิดีโอแม่แบบจบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดง แสดงความคิดเห็นความรู้สึกที่มีต่อแม่แบบ นอกจากนี้ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน และแจกกระดาษที่มีข้อความถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบให้นักเรียนตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามแม่แบบ

2.4 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ใจแง่ของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับการตอบคำถาม แล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และคิดที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีของแม่แบบ

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบ ภาพสไลด์ เรื่อง "หน้าแตก" แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม ในการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน

การประเมิน

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบภาพสไลด์
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
3. สังเกตจากการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

บท Script เทคนิคแม่แบบ เรื่อง หน้าแตก

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 1 ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	ดนตรี
ภาพที่ 2 เสนอ ภาพสไลด์ประกอบคำ บรรยาย	ดนตรี
ภาพที่ 3 โดย นายบริรักษ์ ศรีเพชรพัฒน์	ดนตรี
ภาพที่ 4 เรื่อง หน้าแตก	ดนตรี
ภาพที่ 5 ภาพสถานที่เข้าค่ายลูกเสือ	ในการเข้าค่ายลูกเสือของนักเรียนชั้น ป.3-4 ในปีนี้ผู้กำกับได้พานักเรียนไปเข้าค่ายที่ชายทะเลแห่งหนึ่ง ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากโรงเรียนมากนัก ผู้กำกับ : เอาลูกเสือทุกคนลงจากรถได้ แล้วนำสัมภาระที่เตรียมมาเข้าไปเก็บในที่พักให้เรียบร้อย แล้วเมื่อได้ยินเสียงนกหวีด ขอให้ทุกคนรีบมาพร้อมกัน ณ ที่ตรงนี้

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 6 ภาพอานาจกำลังว่าทวิป	ทวิป : ไช้โฮ ที่นี้อากาศดีจังนะพวกเรา นาน ๆ จะได้มาเที่ยวซักที ไพศาล : นั่นนะซี อานาจ : ใครเขาให้พวกนายมาเที่ยว นี่เรามาเข้าค่ายกันนะ ทวิป : นั่นแหละก็เหมือนมาเที่ยวแหละ เพราะพวกเราต้องค้างคืนที่นี่ด้วยตั้ง 3 วันนะ อานาจ : พวกนายนี่ห่วงเรื่องเที่ยวกันจริง ๆ เอาเร็ว ๆ เข้า เตียวผู้กำกับจะเรียกแล้ว
ภาพที่ 7 ภาพผู้กำกับลูกเสือกำลังสั่งงานนักเรียน	ผู้กำกับสุรชัย : เอาลูกเสือทุกคน ช่วงนี้เป็นช่วงกิจกรรมงานประดิษฐ์ ขอให้ลูกเสือทุกคนไปหาพวกวัสดุธรรมชาติหรือเศษวัสดุที่เขาไม่ใช้แล้วที่มีอยู่ในบริเวณแถวนี้มาประดิษฐ์เป็นของใช้ผู้กำกับมานพ : เราจะใช้เวลาแค่ 45 นาทีเมื่อหมดเวลา จะเป่านกหวีด แล้วขอให้ทุกหมู่รีบมาพร้อมกัน ณ ที่ตรงนี้ เอาแยกย้ายไปได้
ภาพที่ 8 ภาพลูกเสือกำลังปรึกษากัน	ลูกเสือต่างแยกย้ายออกไปทำงาน อานาจ : หมู่เราจะทำอะไรดี ไพศาล : เราว่าทำที่ใส่ช้อนดีไหม ทวิป : แล้วนายจะทำอย่างไรล่ะ

ภาพ	บรรยาย
	ไพศาล : ก็เอาขวดน้ำพลาสติกนี้ไง ที่เขาทิ้งแล้ว เนี่ย นายคูลี มีเยอะแยะเลย มาตัดทำเป็นหูแขวน แล้วเรา แล้วเราก็เอากะดาษสีที่ครูแจกให้เมื่อตะกี้มาปิดกาว ตกแต่งให้เลดูสวยและเราก็เอาเปลือกหอยมาตกแต่ง ให้สวยเลย พวกนายว่าอย่างไร ลูกเสืออานหมู่ข้างทุกคน : ดี ดี พวกเราเห็นด้วย
ภาพที่ 9 ภาพลูกเสือกำลังปรึกษา ทำงานกัน	อานาจ : แต่เราว่ามันง่ายไปนะ ไพศาลนี้เราอยู่ถึง ชั้น ป.3 แล้วนะ นายยังคิดทำอะไรแบบเด็ก ๆ อีก ทวีป : แต่เราว่าที่ไพศาลเสนอมาก็ดีแล้วนะ เพราะเวลา เรามีไม่มากด้วย สุวิทย์ : ไซ้แล้ว เนี่ยถ้าเสร็จไม่ทันถูกหักคะแนนแน่เลย อานาจ : เราว่าทำอย่างเราดีกว่า ทวีป : แล้วนายจะทำอะไรละ อานาจ : ทำที่วางรองเท้าไง สุวิทย์ : แล้วทำอย่างไรละ อานาจ : เราก็ไปหากิ่งไม้ที่หัก ๆ เนี่ย มาผูกด้วยเชือก บ่วงสายธนูเป็นที่วางรองเท้าไง ทวีป : แต่จะต้องหากิ่งไม้ที่มีลักษณะตรง ๆ ด้วยนะ ซึ่งพวกเรา ต้องเสียเวลาตัดเลือกกิ่งไม้เราว่าเดี๋ยวจะไม่เสร็จเอานะ อานาจ : ไร้อะไร จะไปยากอะไรพวกนายก็แยกย้ายออกไป ช่วยกันหาสิแล้วเอามาทำรวมกัน ทวีป : เนี่ยเราว่าทำแบบไพศาลดีกว่า

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 10 ภาพอานาจกำลังชี้นิ้วสั่งเพื่อน ๆ	นี่ในฐานะที่เราเป็นหัวหน้าหมู่ พวกนายควรทำตามที่เราบอกนะ เอาพูดมากจะเสียเวลาเดี๋ยวจะไม่ทัน เป็นอันว่า พวกนาย แยกย้ายกันไปหากิ่งไม้ที่เราสั่งได้แล้ว
ภาพที่ 11 ภาพเด็กแยกย้ายกันออกไปหากิ่งไม้	เด็ก ๆ แยกย้ายกันออกไปหากิ่งไม้ แต่ส่วนใหญ่จะพบแต่กิ่งที่ปิด ๆ งอ ๆ ซึ่งเข้าไม่ได้ จะพบกิ่งไม้ที่ตรง ๆ นักเรียนก็หากันได้ ไม่มากนัก ทุกคนจึงเสียเวลาอยู่กับการหากิ่งไม้ จนเวลาผ่านไป เกือบครึ่งชั่วโมง
ภาพที่ 12 ภาพลูกเสือกำลังประกอบกิ่งไม้เป็นที่วางรองเท้า	อานาจ : เอาพวกเราพอแล้วกลับไปช่วยกันทำได้เลย ทวีป : แต่เราเพิ่งหากันได้ไม่มากเลย อานาจ : นั่นแหละพอแล้วเดี๋ยวจะไม่ทันเวลา เด็ก ๆ ในกลุ่มอานาจช่วยกันหักกิ่งไม้ให้มีความยาวเท่า ๆ กันแล้วต่างช่วยกันประกอบโดยใช้เชือกผูกเป็นปวงสายธนู แต่เพิ่งจะทำได้แค่หน่วยเดียว ผู้กำกับก็เป่านกหวีดเรียก เป็นอันว่า กลุ่มของอานาจทำกันไม่เสร็จ
ภาพที่ 13 ผู้กำกับเรียกลูกเสือแต่ละหมู่ออกมา	ผู้กำกับสุรชัย : เอาเดี๋ยวจะเรียกทีละหมู่ออกมาแล้วให้หัวหน้าหมู่ นำผลงานมาให้เพื่อน ๆ ดู พร้อมทั้งบอกวิธีทำ และ ประโยชน์ที่จะเอาไปใช้ในหมู่ได้

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 14 ผู้กำกับกล่าวคำทักทายลูกเสือหมู่ ข้าง	ผู้กำกับเรียกหัวหน้าหมู่ออกไปแสดงผลงานที่ทำมาในแต่ละหมู่ให้ ลูกเสือทั้งหมดดู ผู้กำกับมานพ : อ้าว ต่อไปเป็นหมู่ข้าง หัวหน้าหมู่เอาผลงาน ออกมาแสดงให้เพื่อน ๆ ดูซิ อานาจ : ผมทำไม่เสร็จครับ ผู้กำกับสุรชัย : ไหนเธอทำอะไรมาเอาออกมาให้เพื่อน ๆ ดูกันซิ ผู้กำกับมานพ : นี่เธอลากเอาอะไรมาเนียะ พะลึงพะลึงเขี้ยว อานาจ : หมู่ผมจะท้าวางรองเท้าแต่ทำไม่ทัน ผู้กำกับสุรชัย : โอ้ยใช้ไม่ได้ จะทำอะไร ต้องคำนึงถึงเวลาด้วย เนี่ยดูทุกหมู่ซิเค้าเสร็จกันหมดเอาไหนหมู่นี้ออกมา ทั้งหมดซิ เอาแล้วเดินเปิดให้พวกเราดูซัก 5 รอบซิ เอาพวกเราร้องเพลงได้
ภาพที่ 15 ภาพลูกเสือหมู่ข้างถูกทักท้วง โดยการเดินเปิด	อานาจอายขายหน้ามาก ระหว่างที่เดินเปิดอยู่ในใจอานาจครุ่นคิดว่า รู้อย่างนี้ทำตามที่คุณบอกครั้งแรกก็ดีแล้ว ที่หลังไม่เอาอีกแล้ว แล้วหลังจากนั้นอานาจก็จะทำตามเสียงส่วนใหญ่ตลอดมา

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 9

ชื่อเรื่อง เรื่องการเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม ต้องเด่นที่สุด

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องการเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น

สื่อการสอน 1. ภาพสไลด์ประกอบการใช้เทคนิคแม่แบบ เรื่อง "ต้องเด่นที่สุด"
2. กระดาษข้อความถามการอภิปรายกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายภาพสไลด์แม่แบบเรื่อง "ต้องเด่นที่สุด" ให้นักเรียนดู

2.2 เมื่อนักเรียนดูวิธีคิดแม่แบบจบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดง แสดงความคิดเห็นความรู้สึกที่มีต่อแม่แบบ นอกจากนี้ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน และแจกกระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบให้นักเรียนตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลการตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามแม่แบบ

2.4 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ใจแง่ของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย กับพฤติกรรม และการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของ นักเรียนแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับการตอบคำถาม แล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรม ที่ดีของแม่แบบ

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบ ภาพสไลด์ เรื่อง "ต้องเด่นที่สุด" แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การเคารพในเหตุผลของคนส่วนรวม ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมิน

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบภาพสไลด์
1. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

บท Script เทคนิคแม่แบบ เรื่อง ต้องเด่นที่สุด

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 1 ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	ดนตรี
ภาพที่ 2 เสนอ ภาพสไลด์ประกอบคำ บรรยาย	ดนตรี
ภาพที่ 3 โดย นายบริรักษ์ ศรีเพชรพัฒน์	ดนตรี
ภาพที่ 4 เรื่อง ต้องเด่นที่สุด	ดนตรี
ภาพที่ 5 ภาพคุณครูกำลังสอนนักเรียน	ในการจัดงานวันสุนทรภู่ ที่จะมาถึงในเดือนหน้า ครูภาษาไทยได้ จัดให้มีกิจกรรมให้นักเรียนทดสอบความสามารถทางภาษาไทย ในหลาย ๆ อย่าง และกิจกรรมหนึ่งที่นักเรียนสนใจกันมากที่สุดคือ การประกวดตัวละครในวรรณคดีที่ท่านสุนทรภู่เป็นผู้แต่ง

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 6 ภาพเจริญกำลังพูดกับอรนุช	อรนุช : นี่พวกเราช่วยกันคิดหน่อยซิว่า ห้องเราจะเลือกตัวละคร ตัวใดดี ในวรรณคดีของท่านสุนทรภู่ล่ะ เจริญ : นี่เอาเป็นตัวเจ้าเงาะสิ ให้นายต๋อยแสดงนะเราว่า ไม่ต้องเอาสี่ต๋ามาทำตัวเลยละ อ่า อ่า อรนุช : แหมพวกเธอก็พูดเล่นอยู่ได้ เรื่องเจ้าเงาะ ท่านสุนทรภู่ ไม่ได้เป็นผู้แต่งชักกะเหน้อย เรื่องที่ท่านสุนทรภู่แต่ง ก็อย่างเช่น เรื่อง พระอภัยมณี ใจ สมหมาย : อ้อ เรื่องพระอภัยมณี เหมอ เออ เราว่าให้นายหมึก แต่งตัวเป็น นางผีเสื้อสมุทรสิเนี่ยะ เราว่าเหมาะสม ที่สุดเลย นายหมึกทั้งอ้วนจำมา ตัวก็ดำปี้เลย แล้วให้ นายหมึกถือกระบอง ถอดแต่เสื้อ แล้วทำเป็นนมหยาน ๆ ส่งสัยคงจะเรียกเสียงหัวเราะกันเต็มห้องประชุมเลยแหละ และอาจจะชนะใจกรรมการได้ รางวัลที่ 1 อีกด้วย อรนุช : เออ ก็ดีเหมือนกันนะ แล้วใครจะเป็นคำทำ กระบองล่ะ สันติ : เรากับเจริญ จะทำ อรนุช : ตกลงเราจะให้พวกเธอยกมือกันนะ ถ้าใครจะทำอย่าง ที่สมหมายเสนอ ขอให้เพื่อน ๆ ยกมือกันได้เลย
ภาพที่ 7 ภาพเด็ก ๆ ยกมือแสดง ความคิดเห็น	เด็ก ๆ ในชั้น ป.4/2 ยกมือเห็นด้วยกับความคิดของเจริญ กันทุกคนยกเว้นนิภาคนเดียว ซึ่งเธอเป็นคนเด็กที่ชอบทำใหตัวเอง เด่น และชอบทำอะไรตามใจตัวเอง

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 8 ภาพนิยายยืนพูดกับอรนุช	นิภา : นี่เราว่าแต่งเป็น นางผีเสื้อสมุทร นะ ยุ่งยาก ออก ต้องทำกระบอง ทำโน้น ทำนี้ เรื่องมากออก เราว่านะ แต่งเป็นนางละเวงดีกว่า ไปเข้าชุด แล้วก็ทำผมที่ร้าน เท่านั้นแหละ ขึ้นเวทีได้เลย ไม่ยุ่งยากอะไรด้วย
ภาพที่ 9 ภาพเด็ก ๆ กำลังปรึกษากัน	เจริญ : นี่ แดกติกาเขาบอกว่าต้องให้ประหยัดด้วยนะเธอ นิภา : แหมเราก็อย่าไปบอกใครราลึว่าเราไปเข้าชุดจากตลาดมา เราก็บอกว่ายืมชุดแต่งงาน จากพี่สาวมา แล้วพี่สาว ก็ทำผมให้ด้วยทั้งหมดเรื่อง อรนุช : แล้วจะเอาเงินที่ไหนไปเข้าชุดกับทำผมละ นิภา : เราจะออกหาเองก็ได้ เนี่ยเมื่อวานนี้ เตี่ย กับแม่ เราจะไปธุระที่กรุงเทพฯ เราจะขอตามไปด้วย แต่ เตี่ยกับแม่เราไม่ให้ไป ก็เลยให้สวดค์เรามา 200 บาท อรนุช : อ้าว พวกเราว่าอย่างไรกันละ สันติ : เราว่าตกลงแบบเดิมน่าจะดีแล้วนะ นิภา : แต่เราว่า แบบเราดีกว่า พวกเธอก็ไม่ต้อง เหนื่อยยากไปทำโน้น ทำนี้ด้วยนะ อรนุช : พวกเราลองเชื่อนิภาดูสักครั้งดีไหม ดูเขามั่นใจ เหลือเกินว่าจะชนะการประกวด เจริญ : ก็ตามใจ ตามใจ สันติ : เออ แล้วจะให้ใครแต่งเป็นนางละเวงละ สมหมาย : ให้ออรนุชสิ เหมาะสมที่สุดเลย

ภาพ	บรรยาย
	นิภา : นี่เธออย่าลืมนะว่า นางละเวงต้องคล้ายคนฝรั่งต้องขาว และตัวสูงด้วย แล้วเราก็กว้างกว่า และเราก็กว้างกว่า ยายนุชด้วยนะ เจริญ : นิภา ! แต่หน้าเธอเหมือน อาหมวย นะ แล้วเธอก็ตาชั้น เตี้ยด้วย นิภา : เจริญ นี่เธอไม่รู้อะไรเลย อยู่ที่บ้านนะ นะ เราให้ เจ้ เราแต่งหน้าเล่น ปอย ๆ เจ้เราเขาเอาที่ทาตาสีดำ ๆ มา ทาตาให้เรานะ ทาแล้วดูเหมือนคนตาโตเลยแหละแล้วก็สวยด้วย สมหมาย : แต่เรายังไงยายนุชก็สวยกว่าเธอนะ
ภาพที่ 10 ภาพนิภากำลังชี้หน้าว่าเพื่อน ๆ	นิภา : นี่ ถ้าพวกเธอไม่ให้เราเป็นนางละเวงนะ คอยดูเราจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวอะไรในงานกลุ่มของพวกเธอทั้งหมดอีก ต่อไปแล้ววันปีใหม่นี้ เราจะบอกเตี้ยเราไม่ต้องสั่งไอศกรีม มาเลี้ยงพวกเธอเหมือนปีที่แล้วด้วย เด็ก ๆ ในชั้น อ้าว ตกลง ตกลง ให้นิภา เป็นนางละเวง ก็แล้วกัน เมื่อเด็ก ๆ ประชุมกันเสร็จ ทุกคนต่างก็เดินออกไปจนหมด บ่อย ๆ ให้นิภายืนอยู่คนเดียว เจริญ : ยายนิภานี่หลงตัวเองซะมัดเลย สันติ : นั่นสิ คอยดูนะ ถ้าไม่ได้รางวัล เราจะสมน้ำหน้าให้สนุก ไปเลย เจริญ, สันติ หัวเราะ

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 11 ภาพนิภาแต่งชุดเป็นนางละเวง	เมื่อวันสุนทรภู่มาถึง นิภาแต่งชุดคล้ายกับชุดแต่งงานสีขาวยาวลากดิน ทาผมเป็นลอน ๆ นิภาลงจากรถกระบะที่ติดกับแม่ของเธอมาส่ง ระหว่างทางที่เธอเดินมายังห้องเรียนมีเด็ก ชั้นเล็ก ๆ ร้องตามมาดูกันเป็นแถว ทำให้เธอกระหึ่มใจยิ่งนัก สันติ : นี่ดูยายนิภาสิ แต่งตัวเหมือนยายเพ็ง ไม่เห็นสวยเลย นี่เขาคงคิดว่าเขาสวยละมัง ดูสิยังมีคนเตียวใหญ่เลย เจริญ : นั่นสิ ไม่เห็นสวยเลย จะแต่งอย่างไรก็ยังคงเป็น อาหมวยอยู่นั่นแหละ เจริญ, สันติ หัวเราะ ชอบใจ
ภาพที่ 12 ภาพโฆษณาประกาศเรียก นิภาออกไปนอกเวลา	เมื่อได้เวลาของกิจกรรมการประกวดตัวละครในวรรณคดี เด็ก ๆ ในโรงเรียนทุกคนมาดูกันแน่น ห้องประชุมใหญ่ของโรงเรียน เด็ก ๆ ต่างสนใจตัวละครต่าง ๆ ที่เดินขึ้นมาบนเวที แต่ที่เป็นที่ ฮือ ฮา ที่สุดคือ เด็กชาย อ้น นักเรียนชั้นประถมปีที่ 6 ที่แต่งเป็นขุนช้าง เด็ก ๆ พรบมือให้อย่างสนั่นหวั่นไหว และเมื่อถึงตอนที่โฆษกประกาศเรียกนางละเวง นิภาเดินออกไปหน้าเวทีอย่างมั่นใจ
ภาพที่ 13 ภาพนิภาหมุนกลางเวที	แล้วเธอก็หมุนตัวโชว์ให้เหมือนกับนางงามที่เธอเคยดูในทีวี แล้วทันใดนั้นเอง

ภาพ	บรรยาย
ภาพที่ 14 ภาพนิภาหกล้ม	กระโปรงที่เธอใส่ยาวลากดิน ทำให้เธอสะดุดเหยียบ ชายกระโปรงล้มลงนอนอยู่กลางเวที เด็ก ๆ ในห้องประชุมต่าง ส่งเสียง ฮา เป็นที่ขบขัน แต่เธอก็ยังฝืนลุกขึ้นมาขึ้นประกวดต่อไปจน โฆษกบอกให้ผู้เข้าประกวดเดินเข้าไปในเวทีได้เธอจึงเดินอย่าง ทุลักทุเลเข้าไป
ภาพที่ 15 ภาพนิภานั่งร้องไห้โดยมีครู ผู้สดีและอรนุชคอยปลอบโยน	ครูผู้สดี : เนี่ยครูแอบรู้ผลออกมาก่อนแล้วหละ นายอื่น ชั้น ป.6 ได้ที่ 1 แล้วก็เด็กชาย เปี้ยก ชั้น ป.3 ได้ที่ 2 แล้ว ก็เด็กหญิง อรทัย ชั้น ป.1 ได้ที่ 3 นิภาเธอไม่ต้อง เสียใจนะ เพราะกรรมการเขาไปสืบรู้ว่า เธอไป ลงทุนเข้าชุด และทำผมมา ต้องใช้เงินไปหลายร้อยบาท ซึ่งผิดกติกา เอาละเดี๋ยวครูจะไปเป็นกรรมการ อ่านทำนองเสนาะก่อนนะ ครูไปละ นิภา : ร้องไห้ เราเสียใจ จริง ๆ เลย นุช เราไม่น่าทำ อย่างนี้เลย ที่แรกเราทำตามพวกเธอตกลงกันก็ดี เรา ไม่น่าไปขัดพวกเธอเลย อือ อือ
ภาพที่ 16 จบ	-

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 10

ชื่อเรื่อง เรื่องการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม เชิด จริง จริง

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น

สื่อการสอน 1. ภาพดิทัศน์ประกอบการใช้เทคนิคแม่แบบ เรื่อง "เชิด จริง จริง"
2. กระดาษคำถามในการอภิปรายกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายภาพดิทัศน์แม่แบบเรื่อง "เชิด จริง จริง" ให้นักเรียนดู

2.2 เมื่อนักเรียนดูดิทัศน์แม่แบบจบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดง แสดงความคิดเห็น

ความรู้สึกที่มีต่อแม่แบบ นอกจากนี้ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน และแจกกระดาษที่มีคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบให้นักเรียนตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามแม่แบบ

2.4 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ใจเน้ของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับการตอบคำถาม แล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยังบกพร่องอยู่ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของแม่แบบ

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบ ภาพวิทัศน์ เรื่อง "เชิด จริง จริง" แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมิน

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบภาพวิทัศน์
1. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

บทจากภาพวิถีทัศน์ประกอบการใช้เทคนิคแม่แบบ เรื่อง เชิดจริง จริง

- บรรยาย ในห้องเรียนชั้นประถมปีที่ 3/4 ในวิชางานบ้าน คุณครู อุไร สั่งให้นักเรียนทำสมุดภาพอาหารของไทย โดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำงาน กลุ่มละ 5 คน ระวังอยู่กลุ่มเดียวกับ กนก เอนก ประจิม และธวัช ซึ่งเอนก และธวัช มักจะเป็นคนที่มีนิสัยไม่ค่อยยอมช่วยเพื่อนทำงาน ไม่รับผิดชอบกับงานของส่วนรวม
- ฉาก เริ่มต้นชั่วโมงภายในบริเวณโรงเรียน
- ระวี ฉันเนี่ยเป็นนายธวัชจริง ๆ ไม่เคยช่วยเราทำงานของส่วนรวมเลย
- กนก เอ้อ เราก็เหมือนกัน แต่เราก็อำปไปสนมันเล่นนะ ถ้านายกับประจิมมาช่วยเราอีกคน ก็คงพอทำให้เสร็จทันส่งคุณครูได้ล่ะ
- ประจิม เออ เอาอย่างนี้ได้ไหมละ พวกเราสามคนคือ เรา กนก และระวี ช่วยกันหาภาพส่วนนายธวัชกับเอนก ให้เขาติดภาพลงสมุด และเขียนคำอธิบายประกอบภาพดีไหม
- ระวี ดี นะ มันดีหรอก แต่นายคิดหรือว่า ธวัช กับเอนก จะยอมทำ นายก็รู้ ถ้านายเกิดไปให้เขาทำแล้วเขาไม่รับผิดชอบคือไม่ยอมทำหรือทำไม่เสร็จ พวกเราจะพลอยแยะไปด้วยนา
- กนก จั๊นพวกเราลองไปคุยตกลงกับ ธวัช และเอนกดูก่อนดีไหมว่าเขาจะเอาอย่างไร
- บรรยาย เด็กทั้งสามเดินตามหา ธวัช และเอนก เกือบทั่วโรงเรียน จึงไปพบธวัชและเอนก กำลังเล่นโยนเหรียญกันอยู่หลังห้องน้ำของโรงเรียน
- ฉาก ที่บริเวณหลังห้องน้ำของโรงเรียน
- ระวี ไฮ้ ไฮ้ ธวัช และเอนก นายมาเล่นอยู่ที่นี่เอง พวกเราเดินตามหาพวกนายแทบแย่เลย
- ธวัช เอ แล้วนายมาเดินตามหาเราทำไมล่ะ
- กนก เราจะมาพูดกับนายเรื่องการทำงานกลุ่มของคุณครูอุไร นะซี
- เอนก อ้อ พวกนายคงจะมาบอกว่า พวกนายทำเสร็จกันแล้วใช้ไหมละ
- ประจิม นายพูดอย่างนี้ได้ยังไง งานของกลุ่มทุกคนในกลุ่มต้องรับผิดชอบไม่ใช่คิดจะโยนให้คนอื่นทำ คนนี้ทำ

- ธวัช นี่ นายประจิมนายอย่ามาพูดมากเลย แล้วนายจะให้เราทำอะไรก็ว่ามา
- ประจิม คืออย่างนี้ละ พวกเราสามคนจะเป็นคนหาภาพ แล้วให้นายกับเอนก เป็นคนติดภาพ ลงในสมุด และเขียนคำอธิบายใต้ภาพ
- เอนก พวกนายว่าอย่างไรนะ จะให้เราไปกับเอนก ติดภาพและเขียนด้วยนะหรือ พวกนาย ไม่เอาเปรียบกันมากเกินไปหน่อยหรือ พวกนายตั้ง 3 คน แะหาภาพมาเท่านั้นละ
- ระวี นี่ เอนก การหาภาพเนี่ยไม่ใช่หาได้ง่าย ๆ อย่างที่นายคิดนะ เราไม่รู้ว่าจะต้อง ช่วยกันหาจากหนังสือซึกที่เล่ม ต่อที่เล่ม แล้วภาพอาหารของไทย เนี่ยก็หายากด้วย ดีไม่ดีพวกเราต้องไปหาซื้อภาพจากที่ตลาดกันด้วย
- ธวัช เอาอย่างนี้ก็แล้วกันนะ เราไปกับเอนกจะช่วยพวกนายติดภาพอย่างเดียวก็แล้วกัน ส่วนว่าที่ต้องเขียน เขียน อะไรเนี่ย เราทำให้นายไม่ได้หรอก เพราะเราไปกับเอนก ลายมือเหมือนไก่เขียนกันทั้งสองคน นายก็รู้
- บรรยาย ประจิม กนก และระวี ต่างมองหน้ากัน ในที่สุดทั้งสามก็ยอมตกลง แล้วเด็กทั้งสาม ก็เดินออกมา
- ประจิม ทำอย่างนี้ก็เอาเปรียบกันนี้หว่า ส่วนคะแนนก็ได้เท่ากัน
- ระวี นายอย่าลืมนะ กนก ประจิม ว่าธวัช กับ เอนกไม่เคยรับผิดชอบทำงานได้สำเร็จเลย เขายอมทำให้เราแค่นี้ ก็ดีแค่นั้นแล้ว แล้วยังไม่รู้เลยว่าเขาจะชู้ย กันแค่ไหน
- กนก เออ จริงด้วยซี
- บรรยาย หลังจากที่ระวี กนก และประจิม หาภาพได้ครบตามจำนวนแล้ว จึงมอบให้ธวัช และเอนก เอาไปติดลงบนสมุด รออยู่ อาทิตย์หนึ่ง ระวีจึงทวงถาม
- ฉาก ในห้องเรียน
- ระวี ว่าไง ธวัช สมุดภาพที่ให้นายกับเอนกทำนะเสร็จกันหรือยัง
- ธวัช เกือบจะเสร็จแล้ว เหลืออีกหน่อยเดียว พรุ่งนี้จะเอามาให้ก็แล้วกัน
- บรรยาย วันรุ่งขึ้น
- ฉาก ระเบียงหน้าห้องเรียน
- ธวัช เฮ้ วิสมุดที่นายให้เราทำ เออ แต่เรายังทำไม่เสร็จหรอกนะ พวกนายเอาไปทำต่อ ให้เสร็จก็แล้วกัน เราไปละ

- กนก เห็นไหม พวกเราจะไ้แล้วไม่มีผิด แล้วเนี่ยพุงนี้ก็จะถึงวันกำหนดส่งแล้วด้วย แล้วพวกเราจะทำกันหันหรือ
- ระวี หันไม่หันก็ต้องรีบทำละ เออ เย็นนี้พวกเรากลับบ้านกันเย็นหน่อยนะต้องช่วยกัน ทำให้เสร็จ
- บรรยาย เด็กทั้งสามเปิดสมุดภาพที่ธวัชเอาไปหามาดูแล้วแทบจะเป็นลม เมื่อเห็นว่าธวัชกับ เอนก ตัดภาพไว้ ๆ แหว่ง ๆ ตัดภาพก็ไม่ใช่ระเบียบ แถมยังสกปรกมาก มีรอยของกาวที่แห้งหกละเอียดสมุดภาพแทบจะทุกหน้า
- ฉาก บริเวณโต๊ะอาหารในโรงอาหารของโรงเรียน
- กนก เราลอกภาพทั้งหมดออกมาก่อนนะ แล้วค่อยปะภาพลงไปใหม่
- ระวี เอาท่าเร็ว ๆ เตี้ยไม่หัน
- กนก เด็กทั้งสามช่วยกันทำสมุดภาพอย่างขมุกขมน
- ครูอุไร ทำอะไรกันจะ เด็ก ๆ เย็นปานนี้แล้วยังไม่กลับบ้านกันอีก อ้าวนั่นสมุดภาพวิชาของ ครูหิ อะไรกันพุงนี้พวกเธอจะต้องส่งครูแล้วนะ พี่จะเร่งทำเอาตอนนี้ เนี่ยครู ำให้เวลาทำตั้งเกือบสองอาทิตย์ แล้วมารีบทำตอนนี้ แหมเด็กพวกนี้เหลวไหลจริง เอ แต่อันที่จริงเธอทั้งสามคนเป็นเด็กที่ตั้งใจเรียนดีหิ แล้วก็ไม่เคยเป็นแบบนี้มาก่อนด้วย แล้วทำไมคราวนี้ถึงได้มารีบทำกันอย่างนี้ละจ๊ะ ไหนระวีลองบอกครูสิ
- บรรยาย ระวีเล่าความจริงให้ครูฟัง และในวันรุ่งขึ้น
- ฉาก ภายในห้องเรียน
- ครูอุไร อ้าวนักเรียนทั้งหลายนาสมุดภาพมาส่งครูได้แล้วจะ เออนี่ธวัช กับเอนก มาหาครูหน่อยสิ
- บรรยาย เอนก และธวัช เดินไปหาคุณครูอุไรหน้าชั้นเรียน
- ครูอุไร ว่าอย่างไรจะทั้งสองคนส่งสมุดภาพครูแล้วหรือยัง
- ธวัช ผมกับเอนกอยู่กลุ่มเดียวกับระวีครับ แล้วเมื่อกี้ผมก็เห็นระวีถือไปส่งคุณครูแล้วครับ
- ครูอุไร แล้วเธออยู่กลุ่มเดียวกับระวี เธอช่วยระวีทำอะไรบ้างละ เอนก
- เอนก ผมกับธวัช ช่วยกันตัดภาพลงในสมุดและเขียนคำอธิบายใต้ภาพด้วยครับ

ครูอุไร เธอทำอย่างที่เธอพูดจริงหรือ

เอนก ธวัช จริงสิครับคุณครู

ครูอุไร เธอทั้งสองคนนี้ใช้ไม่ได้เลยนะ อย่ามาโกหกครูนะ ครูรู้ความจริงหมดแล้วว่าเธอ
สองคนแทบจะไม่ได้ช่วยเพื่อน ๆ ทำอะไรเลย เอาละอันเมื่อเธอทั้งสองคนไม่มี
ความรับผิดชอบ ครูก็จำเป็นต้องฝึกให้เธอมีความรับผิดชอบเธอทั้งสองคนไปทำ
สมุดภาพมาส่งครูคนละหนึ่งเล่มเลย แล้วก็ทำให้เรียบร้อยด้วย

บรรยาย ธวัชและเอนก ทั้งสองคนนึกกันอยู่ว่า รู้อย่างนี้ช่วยเพื่อน ๆ ทำตั้งแต่แรกแล้วก็ได้
จะได้ไม่ต้องทำงานคนเดียวแบบนี้ เช็ดจริง จริง

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ

ครั้งที่ 11

ชื่อเรื่อง เรื่องการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน

เวลา 50 นาที

ชื่อกิจกรรม ภาพต่อมหัสจรรย์

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีในเรื่องการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน ตามขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กให้สูงขึ้น

สื่อการสอน 1. ภาพวีดิทัศน์ประกอบการใช้เทคนิคแม่แบบ เรื่อง "ภาพต่อมหัสจรรย์"
2. กระดาษข้อความถามในการอภิปรายกลุ่ม

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่องการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยฉายภาพวีดิทัศน์แม่แบบเรื่อง "ภาพต่อมหัสจรรย์" ให้นักเรียนดู

2.2 เมื่อนักเรียนดูวีดิทัศน์แม่แบบจบแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดง แสดงความคิด

ความรู้สึกที่มีต่อแม่แบบ นอกจากนี้ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน และแจกกระดาษที่มีข้อความถามเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก หรือไม่เลือกที่จะกระทำตามพฤติกรรมของแม่แบบให้นักเรียนตอบ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอผลการตัดสินใจเลือกหรือไม่เลือกกระทำพฤติกรรมตามแม่แบบ

2.4 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปราย ในแง่ของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม และการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของตัวแบบ และร่วมกันสรุปความคิดเห็นของนักเรียนแต่ละกลุ่มเกี่ยวกับการตอบคำถาม แล้วชี้แจงให้นักเรียนทราบในสิ่งที่ยกบกพร่องอยู่ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความเข้าใจการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และคิดที่จะเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีของแม่แบบ

4. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้จากการใช้เทคนิคแม่แบบ ภาพวิทัศน์ เรื่อง "ภาพมหัศจรรย์" แล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี เรื่อง การมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมร่วมกัน ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การประเมิน

1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบภาพสไลด์
1. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. สังเกตจากการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

บทจากภาพวีดิทัศน์ประกอบการใช้เทคนิคแม่แบบ เรื่อง ภาพต่อมหัสจรรย์

- บรรยาย ในชั่วโมงคณิตศาสตร์ คุณสมชัยให้นักเรียนวาดรูปทรงเรขาคณิตหลาย ๆ แบบ
หลาย ๆ ขนาด รวมทั้งหมดคำให้ได้ 50 ภาพ แล้วนำไปปะลงในกระดาษแข็ง โดยต่อ
เรียงกันให้เป็นรูปต่าง ๆ โดยให้นักเรียนทำเป็นกลุ่ม ๆ ละ 3 คน
- ฉาก ในห้องเรียนชั้น ป.3/6
- วีระ เอ กิตติ่นายว่ากลุ่มเราจะต่อภาพเป็นรูปอะไรดีนะ
- กิตติ นายมาถามเราคนเดียวได้อย่างไร นายก็ไปถามวิเชียรดูสิว่า เขาจะเอาแบบใด
- วีระ นายก็รู้หนิว่า ว่าวิเชียรเขาไม่เคยรับผิดชอบงานของส่วนรวมเลย ดีแต่ทำงาน
ของตัวเอง ถ้าเป็นงานส่วนรวมละนะ เขาปล่อยทิ้งเลย แล้วถึงเวลาส่งก็จะเอา
คะแนน
- กิตติ แต่ถึงอย่างไรมายก็ควรไปถามเขาดูด้วยเพราะอยู่กลุ่มเดียวกัน
- วีระ เอา ตกลง ถ้าเราเจอ เราจะถาม
- ฉาก ห้องสมุดโรงเรียน
- วีระ อ้าว วิเชียรนายมานั่งอ่านหนังสืออยู่เอง
- วิเชียร อ้าว นั่งด้วยกันนี่สิ เราไม่ได้อ่านหนังสือหรอก กำลังวาดแผนที่ส่งครูอยู่ตั้ง 10 แผ่นนะ
- วีระ เราจะมาถามนายว่า วิชคณิตศาสตร์ที่ครูให้ทำภาพตอนะ นายจะทำอย่างไร
- วิเชียร ไร้ย นายกับกิตติ ไปพากันเถิด ตอนนี้เราไม่มีเวลาทำหรอก เนี่ยนายดูซิ แผนที่เรา
เพิ่งทำได้ 2 แผ่นเอง
- วีระ นี่ วิเชียร แผนที่เรายังไม่ได้ทำอีกแผ่นเลยนะ เราว่างานของส่วนรวมน่าจะมาก่อน
งานส่วนตัวนะ
- วิเชียร ไร้ย นายกับกิตติ มีเวลาว่างมากกว่าเราหนิ ของเรานะกลับบ้าน ก็ต้องช่วยขายของ
ไม่มีเวลาทำงานเลย เราเลยต้องเอางานมาทำที่โรงเรียนตอนมีเวลาว่างนี่แหละ

- วีระ เขียร เราก็เหมือนกับหายนั่นแหละ กลับบ้านเราก็ต้องทำงานเหมือนกัน กิตติก็ต้องทำงาน
- วิเชียร เอาอย่างนี้ดีกว่า นายกับกิตติทำกันมาก่อน แล้วถ้าเราทำแผนที่เสร็จเมื่อไร เราจะช่วยนายทำ
- วีระ นิ่งเฉย แล้วเดินออกมา
- ฉาก ระเบียบหน้าห้องเรียน
- กิตติ ว่าไงวีระ นายเจอ วิเชียรหรือยัง
- วีระ เจอแล้ว
- กิตติ เอ้า แล้วเขาว่าอย่างไร
- วีระ เขาบอกว่าให้เราสองคนทำกันมาก่อน ถ้าเขาทำแผนที่เสร็จแล้วจะมาช่วยเราทำ
- กิตติ นายวิเชียรนี้ใช้ไม่ได้เลย ไม่มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมเลย
- วีระ เฮอ สงสัยงานนี้ เราคงต้องทำกันแค่สองคน
- กิตติ เราเิกไว้แล้ว
- บรรยาย ทั้งวีระและกิตติ ช่วยกันทำงานต่อภาพอยู่ถึง 4 วัน จึงเสร็จและส่งครูแล้ว และอีก 2 วันก็จะถึงวันที่ครูกำหนดให้ส่งแผนที่ซึ่งเด็กทั้งสองยังไม่ได้ทำกันเลย
- ฉาก ในห้องเรียนชั้น ป.3/6
- วีระ ทำอย่างไรดีพุงนี้ก็ต้องส่งแผนที่แล้วนะ นายทำบ้างยัง
- กิตติ ยังเลยเราก็เหมือนนายนั่นแหละ เราแม้แต่ทำภาพต่อกันอยู่จนลืมงานแผนที่ไปเลย ว่าต้องส่งพุงนี้แล้ว
- วีระ มีทางเดียวตอนเย็นต้องกลับไปทำให้เสร็จ
- กิตติ ตั้ง 10 แผ่นนะเพื่อน
- วีระ 10 แผ่นก็ 10 แผ่นสิทำอย่างไรได้ละ
- บรรยาย เมื่อโรงเรียนเลิกเด็กทั้งสองรีบกลับไปทำแผนที่อยู่จนตึกจนดึนเข้าวันรุ่งขึ้น

ฉาก ภายในห้องเรียนชั้น ป.3/6

ครูประกอบ เอาขอให้นักเรียนทุกคนนำแผนที่มาส่งครูได้เลย

บรรยาย เด็ก ๆ ต่างเดินไปส่งงานแผนที่กับครูประกอบ ยกเว้นวีระและกิตติ

ครูประกอบ เอ้ ครูนับดูแล้ว ขาดส่งไปสองคนนะ ไหนใครยังไม่ได้ส่งแผนที่ของโรงเรียนชั้นนี้

วีระ, กิตติ ยืนขึ้นที่โต๊ะเรียนของตน

ครูประกอบ เอ๊ะ เธอสองคนนี่เหลวไหลจัง เนี่ยครูใช้เวลาตั้งหนึ่งลัปดาห์ ยังทำไม่ทัน ไหนออกมา
หน้าห้องนี่ซิ ทั้งสองคนนั้นแหละ ไหนเธอบอกครูซิว่าทำไมถึงทำแผนที่ขอให้นักเรียนชั้นนี้

วีระ, กิตติ ผมทำมาพออยู่ครับจึงทำงานของครูไม่เสร็จ

ครูประกอบ เธอต้องรู้จักแบ่งเวลาในการทำงานสิ นี่อะไรกัน แล้วที่ภาพต่อของครูสมชายนะ
คุณครูเขาก็ให้ทำเป็นกลุ่มก็ไม่น่าจะเป็นปัญหา เอาแหละปกติครูจะต้องดีเธอ แต่เธอ
เพิ่งทำผิดเป็นครั้งแรก ครูจะผ่อนผันให้ แล้วอีก 2 วัน เธอต้องมาส่งครูนะ ไม่อย่างนั้น
ครูต้องทำโทษเธอหนักเลย ไปได้

บรรยาย เมื่อหมดชั่วโมงครูประกอบ และครูประกอบเดินออกจากห้องไปแล้ว

วิเชียร เราต้องขอโทษนายที่นายต้องถูกครูดุ เรามัวแต่เห็นแก่ตัวทำแต่งานของตัวเอง
เอาแหละ เราจะช่วยนายทั้งสองคนทำแผนที่ให้เสร็จ

บรรยาย เด็กทั้งสามคือ วีระ กิตติ และวิเชียร ต่างก็ช่วยกันทำแผนที่จนเสร็จกันส่งคุณครู
หลังจากนั้นวิเชียรก็กลับมาเป็นคนดี ช่วยเหลืองานของส่วนรวมและรับผิดชอบ
งานของส่วนรวมทุกอย่าง โดยภายในจิตใจของวีระ และกิตติ คิดไปว่า เพราะภาพต่อ
ทำให้คน ๆ หนึ่งกลับมาเป็นคนดีได้ รวากับว่าภาพต่อเป็นภาพต่อมหัศจรรย์อย่างนั้นแหละ

ครั้งที่ 12

ชื่อเรื่อง ปัจฉิมนิเทศ
เวลา 50 นาที
ชื่อกิจกรรม ปัจฉิมนิเทศ

- จุดมุ่งหมาย
1. เพื่อให้ให้นักเรียนได้ทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเรียนในเรื่องของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีทั้ง 4 ประเด็น
 2. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกเหตุผลเชิงจริยธรรมของตนเองที่จะเลือกกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมความสามัคคีในประเด็นต่าง ๆ ทั้ง 4 ประเด็นได้
 3. เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้เรียนมา ไปใช้ประกอบการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน

สื่อการสอน บทเพลง สามัคคีชุมนุม

วิธีดำเนินการ

1. ผู้วิจัยสนทนาและซักถามนักเรียนว่าได้รับความรู้ตลอดจนแนวคิดในเรื่องเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอย่างไรบ้าง จากการเรียนที่ผ่านมา และผู้วิจัยจดคำตอบของนักเรียนลงบนกระดาน
2. ผู้วิจัยเน้นถึงความสำคัญของความสามัคคีและเหตุผลเชิงจริยธรรมต่อพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคีในหมู่คณะ
3. ผู้วิจัยให้นักเรียนบอกเหตุผลของตนเองในการเลือกที่จะกระทำ หรือไม่กระทำพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสามัคคี ในเรื่องต่าง ๆ ที่เรียนมา
4. นักเรียนซักถามสิ่งที่ยังไม่เข้าใจ และผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องให้ถูกต้องสมบูรณ์

5. ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ทั้ง 4 ประเด็น และแนะนำให้นักเรียนหาเหตุผลเชิงจริยธรรมที่ได้เรียนไปใช้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
6. ผู้วิจัยกล่าวปิดกิจกรรมขอใบ้ใจนักเรียนทุกคนและร่วมกันยืนเป็นวงกลมร้องเพลงสามัคคีชุมนุม

การประเมิน

1. สังเกตการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
2. สังเกตการตอบคำถาม และการสรุปของนักเรียน

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายบริรักษ์ ศรีเพชรพัฒน์

วัน เดือน ปี เกิด 25 สิงหาคม 2498

สถานที่เกิด จังหวัดราชบุรี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 256/19 ถนนมนตรีสุริยวงศ์ อ.เมือง จ.ราชบุรี 70000

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 6

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนอนุบาลราชบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2514 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี

พ.ศ.2517 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นต้น (ป.กศ.ต้น)
วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี

พ.ศ.2526 กศ.บ.สาขาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พ.ศ.2539 กศ.ม. สาขาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การใช้สถานการณ์จำลองและเทคนิคแม่แบบในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม

ด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนอนุบาลราชบุรี

บทคัดย่อ

ของ

บริษัท ศรียุทธพัฒน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของวิชาการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

เมษายน 2539

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้เทคนิคแม่แบบในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลราชบุรี จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2538 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากรแล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 12 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ แผนแผนการทดลองเป็นแบบ Randomized Group Pretest-Posttest Design เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือ แบบสอบถามเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี โปรแกรมการใช้สถานการณ์จำลอง และโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลอง และนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

DEVELOPMENT OF COOPERATIVE MORAL REASONING THROUGH THE USE OF
SIMULATION AND MODELING TECHNIQUES FOR PRATHOM SUKSA III
STUDENTS OF RATCHABURI KINDERGARTEN SCHOOL

AN ABSTRACT

BY

BORIPAN SRIPETCHPHAT

Presented in partial fulfillment of requirement for the Master
of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

April 1996

The purpose of this experimental research was to study the development of cooperative moral reasoning through the use of simulation and modeling techniques for Prathom Suksa III students of Ratchaburi Kindergarten school in the academic year 1995. The subjects of twenty-four students were randomly selected from Prathom Suksa III students whose cooperative moral reasoning were lower than twentyfifth percentile. The subjects were then randomly divided into two experimental groups, each group consisted of twelve students. The experimental group I was exposed to the simulation-techniques program while the experimental group II was exposed to the modeling-techniques program. The research design was a randomized group pretest-posttest design. The research instruments were a cooperative moral reasoning questionnaire, a simulation-techniques program, and a modeling - techniques program. The data were analyzed by t-test.

The results were as follows :

1. The cooperative moral reasoning of the students exposed to the simulation techniques program significantly increased at .01 level.
2. The cooperative moral reasoning of the students exposed to the modeling techniques program significantly increased at .01 level.
3. No significant difference in cooperative moral reasoning of both groups was found.